

stop
viϕ**lence**
.brussels

**Brussels plan
ter bestrijding
van geweld
tegen vrouwen**

VOORWOORD

Er zijn nog steeds tal van vrouwen die elke dag, stilzwijgend en zonder dat anderen het zien, de mishandelingen, beledigingen, ontberingen en vernederingen van een partner of ex-partner ondergaan.

Veel vrouwen hebben op het werk, op het openbaar vervoer, in parken, in de openbare ruimte of op sociale netwerken te maken met seksuele intimidatie.

Deze vrouwen verdienen een aangepaste opvang, een luisterend oor, een menswaardige begeleiding en een efficiënte ondersteuning en bescherming.

Vandaag neemt de Brusselse Regering haar verantwoordelijkheid. Met dit eerste gewestelijke plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen, dat is aangepast aan de specifieke realiteit van Brussel.

Zesenvijftig concrete acties ter verbetering van de opvang, de informatie, de begeleiding en de bescherming van slachtoffers maar ook ter verbetering van de opleiding en bewustmaking van actoren in preventie, gezondheid, veiligheid, stedenbouw en mobiliteit.

Bovendien werd de wens geuit dat dit plan deel zou uitmaken van een breder perspectief, gecoördineerd op het nationale en internationale niveau.

Verantwoordelijkheid nemen houdt in dat het onmiddellijke antwoord aan de slachtoffers en het sterke signaal aan de geweldplegers op een transversale en efficiënte manier moet worden georganiseerd, beheerd en gecoördineerd.

Dit betekent ook het ondersteunen van de verenigingssector, die zich ten volle inzet voor de psychosociale begeleiding van slachtoffers, de opvang op veilige plaatsen, de begeleiding van daders...

Dit gewestelijke plan is in grote mate geïnspireerd op de expertise en op actieprioriteiten die door de verenigingen op het terrein werden aanbevolen. Ik wil hen dan ook graag bedanken. Hun dagelijkse strijd voor en aan de zijde van deze vrouwen is indrukwekkend en van cruciaal belang.

Met dit eerste Brusselse plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen willen we een antwoord bieden op de vele obstakels waarmee deze vrouwen te maken krijgen.

Met een efficiënt preventiebeleid en concrete oplossingen om hen te helpen de cyclus van geweld, onderdrukking en discriminatie die ze dagelijks als vrouw ondergaan, te doorbreken.

Op die manier kunnen ze eindelijk worden erkend, gehoord en ondersteund en kunnen ze een stabielere toekomst opbouwen.

Nawal Ben Hamou
Staatssecretaris voor Gelijke Kansen

INLEIDING

In haar algemene beleidsverklaring 2019-2024¹ geeft de Brusselse regering uiting aan haar grote ambities op het vlak van bestrijding van geweld tegen vrouwen. Door het eerste Brusselse globale plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen op te stellen en uit te voeren, wil de regering alle aspecten van deze problematiek op gecoördineerde, transversale, transparante en doeltreffende wijze behandelen. Zo komen zowel preventie en sensibilisering als slachtoffer- en daderbegeleiding aan bod in dit plan.

Dit eerste Brusselse Plan 2020-2024 werd opgesteld in nauwe samenwerking met alle betrokken ministers, staatssecretarissen en overheidsdiensten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze transversale aanpak gaat gepaard met een gedeelde verantwoordelijkheid en collectief gedragen investeringen. Dit plan is ook vernieuwend omdat het deel uitmaakt van een participatief en democratisch proces. Naast transparant moeten de maatregelen in dit plan ook traceerbaar en leesbaar zijn. Dat wordt bewerkstelligd door de verwijzing naar en de transparantie van de begrotingsbepalingen en de vastgestelde indicatoren. Ten behoeve van een nauwe samenwerking met het middenveld, vanaf de voorbereiding en uitvoering tot aan de evaluatie van het plan, zal in 2022 een tussentijdse evaluatie van de maatregelen worden verricht. Deze uitvoerige evaluatie zal indien nodig leiden tot het invoeren van nieuwe en aangepaste maatregelen in overleg met de betrokken partners. Na de vierjarige uitvoeringstermijn van het plan zal een eindevaluatie worden gemaakt. De inleiding die volgt, maakt eerst een analyse van de statistieken over geweld in Brussel en definieert het probleem. Vervolgens wordt de methodologie en de structuur van het plan toegelicht, gevolgd door de concrete maatregelen die het plan voorstelt. Als afsluiter worden de gegevens in verband met monitoring en de evaluatie meegedeeld.

¹ Algemene beleidsverklaring van de Brusselse regering: <http://www.parlement.brussels/de-algemene-beleids-verklaring-van-de-brusselse-regering/?lang=nl>

EEN MAATSCHAPPELIJK PROBLEEM VRAAGT OM MAATSCHAPPELIJKE OPLOSSINGEN.

Geweld tegen vrouwen werd door de Verenigde Naties erkend als een van de fundamentele manieren om de ongelijkheid tussen vrouwen en mannen in stand te houden². In dat opzicht vormt geweld een obstakel voor politieke, sociale en economische gelijkheid van vrouwen en mannen in alle domeinen van de samenleving.

In zijn Verdrag inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, dat algemeen bekend staat als het Verdrag van Istanbul, legt de Raad van Europa duidelijk het verband tussen de patriarchale en ongelijke samenleving enerzijds, en geweld tegen vrouwen en de onderlinge instandhouding van deze twee verschijnselen anderzijds³.

« De inleiding kondigt de belangrijkste doelstelling van het verdrag aan: de totstandbrenging van een Europa zonder geweld tegen vrouwen en zonder huiselijk geweld. Daartoe legt de Raad uitdrukkelijk

² VN-CEDAW: General recommendation No. 35 on gender-based violence against women: https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/1_Global/CE-Daw_C_GC_35_8267_E.pdf

³ <https://www.coe.int/fr/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680084840>

⁴ De originele Franstalige versie van dit fragment uit de toelichting bij het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld is te vinden via de volgende link: <https://rm.coe.int/16800d38c9> (pp. 5-6).

het verband tussen de verwezenlijking van de gelijkheid tussen vrouwen en mannen en de uitroeiing van geweld tegen vrouwen. Met dit principe als uitgangspunt erkent de Raad de structurele aard van dit geweld en het feit dat het getuigt van de traditioneel ongelijke machtsverhouding tussen vrouwen en mannen. Vanuit dit oogpunt kondigt de inleiding een reeks maatregelen aan die in het verdrag vermeld zijn en die de uitroeiing van geweld tegen vrouwen in de ruimere context plaatst van de strijd tegen discriminatie van vrouwen en de verwezenlijking van gelijkheid tussen vrouwen en mannen in rechte en in feite⁴ » (vrije vertaling)

De omvang van het verschijnsel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is gekend dankzij een prevalentiestudie over geweld op vrouwen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die in 2016-2017 gevoerd werd onder leiding van equal.brussels.⁵

⁵ <https://equal.brussels/wp-content/uploads/2020/03/NL-Eindverslag.pdf>

Equal.brussels heeft een bevraging gedaan met een steekproef bij 426 vrouwen waaruit gebleken is dat meer dan de helft van de Brusselse vrouwen in hun leven al met minstens één vorm van geweld door hun partner geconfronteerd werd. 86% van de vrouwen werd al slachtoffer van seksuele intimidatie en 17% kreeg af te rekenen met stalking. Bovendien heeft geweld een zeer grote impact: 30% van de vrouwen die ooit te maken kreeg met geweld geeft aan dat ze er tot op heden nog steeds de gevolgen van dragen, zelfs al dateren de feiten van jaren geleden.

Wat de andere vormen van huiselijk en niet-huiselijk geweld betreft, zijn de prevalentie en de mate waarin het slachtoffer nu nog lijdt ook erg hoog:

Tabel 31: Overzichtstabel geweld (slachtoffer)

	Huidige lijdensdruk lifetime geweld % (n/N)	Lifetime prevalentie % (n/N)	Prevalentie voorbije jaar % (n/N)
Seksuele intimidatie	34,5% (127/368)	86,4% (368/426)	45,1% (166/368)
Niet-partnergeweld		54,7% (233/426)	7,7% (33/426)
Fysiek	14,8% (63/426)	49,5% (211/426)	13,7% (29/211)
Seksueel	31,0% (18/58)	13,9% (58/417)	8,6% (5/58)
Partnergeweld		54,9% (234/386)	5,2% (22/426)
Fysiek		23,7% (101/387)	19,8% (20/101)
Seksueel	39,7% (93/224)	11% (47/389)	10,6% (5/47)
Psychisch		52,8% (225/389)	/
Stalking	33,3% (24/71)	17,3% (72/416)	20,9% (15/72)
Kindermishandeling		42,3% (180/426)	
Fysiek		28,8% (120/416)	/
Seksueel	34,6% (62/179)	11,8% (49/415)	/
Psychisch		17,1% (71/416)	/

De studie trekt ook een aantal belangrijke conclusies over geweld en de samenhang ervan met andere verschijnselen. Zo is gebleken dat mensen die met financiële moeilijkheden kampen vaker het slachtoffer worden van huiselijk geweld. De onderzoekers hebben tevens een verband vastgesteld tussen het gebruik van verslavende middelen (alcohol, tabak, andere drugs) en seksueel geweld: personen die verklaarden dat ze drugs gebruiken, hebben veel vaker seksueel geweld gepleegd dan personen die deze middelen niet gebruiken.

De studie vond geen significant verschil tussen het behoren tot een minderheid (religieus, etnisch, seksueel of personen met een handicap) en het rapporteren van geweld. Deze vaststellingen tonen eens te meer aan hoe belangrijk het is om van de strijd tegen geweld een transversale en globale actie te maken, die ook in andere domeinen van de maatschappij gevoerd moet worden.

De eerste aanbeveling die de studie opleverde, is bijgevolg een **globaal en gecoördineerd** beleid voeren dankzij een doeltreffende samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Hoewel de Brusselse cijfers relatief hoog liggen in vergelijking met de internationale onderzoeken die gevoerd werden door bijvoorbeeld het Europees Bureau voor de Grondrechten, betekent dat niet noodzakelijk dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op dit vlak trieste recordhouder zou zijn. Zoals aangegeven in de studie van equal.brussels vertonen grootsteden doorgaans afwijkende cijfers inzake onveiligheid en criminaliteit: een mogelijke verklaring voor de hoge percentages die we vonden in Brussel is dat dit samenhangt met het niveau van verstedelijking en het algemene niveau van criminaliteit in de regio. Steden hebben door de band genomen hogere criminaliteitscijfers dan landelijke gebieden (FRA, 2014) en dat is ook het geval in Brussel».

Uit de studie blijkt ook dat de stap naar melding of aangifte doen of hulp zoeken cruciaal is. Zo geeft wat partnergeweld betreft slechts 13% van de slachtoffers aan dat ze al officiële stappen hebben ondernomen, zoals een klacht indienen of aangifte doen bij de politie. In 2018 werden desalniettemin 4.633 processen-verbaal opgemaakt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en dit enkel en alleen voor huiselijk geweld.

Voorts dient te worden opgemerkt dat, hoewel de ondervraagde personen de hulpdiensten relatief goed kennen (zie onderstaande tabel), slachtoffers hen slechts zelden contacteren om hulp te vragen: ze wenden zich meestal tot gezondheidsprofessionals (13%) of mensen die tewerkgesteld zijn in de geestelijke gezondheidszorg (7%).

Tabel 8: Kennis hulpverlenende diensten

Dienst	Aantal gekend % (n)
Ecoute violence conjugale (n= 422)	70,1% (296)
Tele-acceuil / Tele-onthaal (n= 422)	59,2% (250)
Centre de prévention des violences conjugales et familiales (n= 422)	53,3% (225)
SOS viol (n= 421)	49,2% (207)
Praxis (aide aux auteur(e)s de violence conjugales et familiales (n= 422)	15,4% (65)
Service d'aide aux victimes / slachtofferhulp (n= 320)	75,8% (320)
Community health service (n= 26)	61,5% (16)

Toch verzwijgen slachtoffers de feiten niet. Ze praten er vaak over met familieleden (49%), vrienden/kennissen (45%) of collega's (55%)⁶, maar deze weten door de band genomen niet hoe ze moeten reageren: een minderheid (11%) vante collega's stelde een oplossing voor om het geweld te stoppen of heeft nuttig advies gegeven (8%).

In de meest extreme gevallen kan geweld tegen vrouwen leiden tot vrouwenmoord. Er zijn in België geen officiële cijfers voorhanden over moorden met dit motief, maar op basis van de gevallen die in de media aandacht krijgen, schatten verenigingsinitiatieven het aantal vrouwenmoorden in ons land op een dertig- à veertigtal per jaar.

⁶ Nationale enquête over de impact van partnergeweld op werk, werknemers en werkplekken in België (2017): <https://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/nationale-enquete-over-de-impact-van-partnergeweld-op-werk-werknemers-en-werkplekken-in>

EEN GLOEDNIEUW BRUSSELS PLAN MET EUROPESE ROOTS

Het Brussels plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen brengt voor het eerst de verschillende bevoegdheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest samen en identificeert concrete maatregelen om in elk van deze bevoegdheidsdomeinen geweld te voorkomen en te bestrijden.

Deze vernieuwende werkwijze geeft uiting aan de wens van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om zich achter de internationale verbintenissen te scharen die België is aangegaan. Het Verdrag van Istanbul, dat op 14 maart 2016 door alle Belgische bestuursniveaus goedgekeurd werd, stelt immers het volgende: «De partijen nemen de nodige wetgevende en andere maatregelen voor het aannemen en het uitvoeren van een effectief, alomvattend en gecoördineerd nationaal beleid dat alle relevante maatregelen omvat ter voorkoming en bestrijding van alle vormen van geweld die onder de reikwijdte van dit Verdrag vallen en een holistisch antwoord vormen op geweld tegen vrouwen».⁷

Door deze tekst te ratificeren, verbond België zich ertoe:⁸

1. **Te voorkomen:** door opleidingen te organiseren, sensibiliseringscampagnes te voeren, therapeutische programma's op te zetten voor daders en pedagogisch materiaal te ontwikkelen, in samenwerking met het middenveld, de media en de privésector.
2. **Te beschermen:** door slachtoffers en getuigen bescherming te bieden door een passend optreden van de politie- en hulpdiensten (vluchthuizen, hulplijnen, enz.).
3. **Te vervolgen:** door nieuwe misdrijven op te nemen in de rechtsorden, de rechten van slachtoffers erin te vrijwaren en elke vorm van secundaire victimisatie te vermijden.
4. **Een geïntegreerd beleid te voeren:** om doeltreffende antwoorden te bieden, roept het Verdrag op om een alomvattend en gecoördineerd beleid te ontwikkelen, gegevens te verzamelen en onderzoeken te doen.

De structuur en reikwijdte van dit plan vertonen dus een sterke gelijkenis met die van het Verdrag van Istanbul, dat voor alle lidstaten die deel uitmaken van de Raad van Europa de leidraad is voor de uitwerking van hun beleidslijnen.

Het Brusselse karakter van dit plan komt ook tot uiting door de complementariteit ervan met het gewestelijke gelijkemans-mainstreamingsbeleid. Een voorbeeld daarvan is de verplichte **gelijkemansentest** waarmee gemeten wordt of Brusselse overheidsopdrachten, subsidies, strategische planningsinstrumenten of wetteksten een verschillende impact hebben op mannen en vrouwen. Het feit dat dit plan op een gelijkaardige benadering stoelt en dat het ook op transversale wijze ontwikkeld wordt bij de gewestelijke overheidsinstellingen zal ervoor zorgen dat deze twee beleidsinstrumenten elkaar in de komende jaren zullen aanvullen en versterken.

DEFINITIES

In dit plan definiëren we **geweld tegen vrouwen** als «alle vormen van gendergerelateerd geweld die leiden of waarschijnlijk zullen leiden tot fysiek, seksueel of psychologisch letsel of leed of economische schade voor vrouwen, met inbegrip van bedreiging met dit soort geweld, dwang of willekeurige vrijheidsberoving, ongeacht of dit in het openbaar of in de privésfeer geschiedt.»⁹

Onder **gendergerelateerd geweld** verstaan we, net zoals het Verdrag van Istanbul, «geweld gericht tegen een vrouw omdat ze een vrouw is of geweld dat vrouwen buitenproportioneel treft.

Hier is de term «gender» van belang¹⁰.

⁷ Artikel 7 van het Verdrag van Istanbul.

⁸ Het Verdrag van Istanbul in verkorte versie:
[https://www.coe.int/fr/web/istanbul-convention/the-convention-in-brief#:~:q=2211642062%22:\[\]](https://www.coe.int/fr/web/istanbul-convention/the-convention-in-brief#:~:q=2211642062%22:[])

⁹ Artikel 3 van het Verdrag van Istanbul.

¹⁰ Artikel 3 van het Verdrag van Istanbul.

¹¹ Artikel 3 van het Verdrag van Istanbul.

Onder **gender** verstaan we «de maatschappelijk bepaalde rollen, gedragingen, activiteiten en eigenschappen die in een maatschappij passend worden geacht voor vrouwen en mannen»¹¹. Deze rollen zijn belangrijk in alle facetten van de samenleving, waardoor de impact van gendergerelateerd geweld ook voelbaar is in alle domeinen van het openbare en privéleven.

Dit plan is dan ook gericht op alle vrouwen, ongeacht hun administratieve of verblijfsstatus, hun etnische of culturele afkomst, hun sociaaleconomische situatie, hun seksuele geaardheid of handicap.

¹² Seksuele oriëntatie en genderidentiteit

Via de tussenkomst van de verschillende overlegorganen zal equal.brussels erop toezien dat dit plan aansluit bij de bestaande beleidsinstrumenten (zoals het SOGI-plan¹², het NAP¹³ of de actieplannen ter bestrijding van racisme) op gewestelijk en federaal niveau met betrekking tot andere vormen van geweld (zie verbanden met andere strategische plannen).

¹³ Nationaal actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld

Deze ruime definitie van geweld tegen vrouwen houdt in dat zowel geweld in de openbare ruimte of op de werkvloer als geweld in de privésfeer tot het toepassingsgebied van dit plan behoort.

Thema's zoals de aanwezigheid van vrouwen in de stad, het rekening houden met trajecten die vrouwen afleggen of het gevoel van veiligheid bij vrouwen en hun gebruik van de openbare ruimte komen allemaal aan bod in dit plan en maken deel uit van een transversaal beleid ter preventie van geweld tegen vrouwen en de bevordering van gelijkheid van vrouwen en mannen.

De openbare ruimte blijft een weerspiegeling maar ook een bron van ongelijkheid tussen vrouwen en mannen. Ze is immers vaak ontworpen door en voor mannen, waardoor vrouwen zich er verre van veilig voelen en zich haasten om van punt A naar punt B te gaan (van de woonplaats naar de bushalte, naar de school van de kinderen, naar de supermarkt, enz.). De openbare ruimte is nochtans een plek met een belangrijke sociale functie, waar zich cruciale uitdagingen op het vlak van mobiliteit, toe-eigening, zichtbaarheid en diversiteit afspelen¹⁴.

¹⁴ http://www.femmespre-voyantes.be/wp-content/uploads/2019/06/Femmes-plurielle_Juin2019_web.pdf

¹⁵ Meer hierover in het werk van Fanny COLARD, «Femmes architectes : quelques idées reçues qui ont la peau dure», Femmes Plurielles 62, juni 2018, p. 16, URL:

http://www.femmespre-voyantes.be/wp-content/uploads/2016/06/Femmes-plurielle_juin2018.pdf

De openbare ruimte wordt nog te vaak ontworpen «door en voor mannen» en het beleid inzake ruimtelijke ordening houdt nog te weinig rekening met de genderdimensie. Dit kan worden verklaard door het feit dat stedenbouw en architectuur¹⁵ vandaag de dag nog steeds hoofdzakelijk mannenaangelegenheden zijn. Op die manier worden bepaalde genderstereotypen in stand gehouden, waarbij de openbare ruimte hoofdzakelijk geassocieerd wordt met mannen en de leefwereld van vrouwen beperkt wordt tot de eigen haard.

¹⁶ <http://www.femmespre-voyantes.be/wp-content/uploads/2019/05/Analyse2019-Marches-exploratoires.pdf>

De stad anders inrichten en ze toegankelijk maken voor alle gebruik(st)ers¹⁶, zorgt er gelijk ook voor dat vrouwen zich de stad eigen maken, dat ze zich in alle veiligheid en comfort kunnen verplaatsen en hun activiteiten kunnen uitoefenen op plekken waar ze zich niet onveilig voelen en niet in gevaar verkeren¹⁷.

¹⁷ <http://www.femmespre-voyantes.be/wp-content/uploads/2018/12/transports-en-commun-WEB.pdf>

Op het gebied van mobiliteit is gebleken dat het onveiligheidsgevoel bij vrouwen veel groter is in het openbaar vervoer, en dit gevoel wordt ook bevestigd door de realiteit: 40% van alle gevallen van seksueel geweld tegen vrouwen gebeurt in het openbaar vervoer¹⁸.

¹⁸ Centre Hubertine Auclert: Rapport femmes et espace public - <https://m.centre-hubertine-auclert.fr/outil/rapport-femmes-et-espaces-publics-2018>

Door het openbaar vervoer veiliger te maken en het personeel op te leiden, kunnen bijgevolg de doelstellingen op het vlak van mobiliteit behaald worden: mobiliteit is een essentieel onderdeel van het dagelijkse leven, dat onontbeerlijk is voor ieders autonomie¹⁹.

¹⁹ <http://www.femmespre-voyantes.be/wp-content/uploads/2018/12/transports-en-commun-WEB.pdf>

WETGEVING

Tot op vandaag bestaat er in de Brusselse interne rechtsorde geen specifieke wetgeving met betrekking tot geweld tegen vrouwen. In 2019 heeft het Brussels Parlement wel twee resoluties aangenomen die opgenomen zijn in de maatregelen van dit plan, conform de algemene beleidsverklaring:

- De resolutie «betreffende de gelijkheid tussen vrouwen en mannen in de openbare ruimte» (28.03.2019).²⁰
- De resolutie «ter bestrijding van ongewenst seksueel gedrag in de openbare ruimte, en in het bijzonder op het openbaar vervoer» (30.04.2019).²¹

Het Brussels Parlement heeft op 11 mei 2020 eveneens een resolutie aangenomen met het oog op het opzetten van een specifiek waarschuwingssysteem in samenwerking met de apotheken voor slachtoffers van huiselijk geweld.²²

De Belgische wetgeving bevat een zeker aantal teksten over dit thema^{23 24}.

BETROKKEN ACTOREN

Voor het eerst slaan alle Brusselse ministers en staatssecretarissen de handen in elkaar om de strijd tegen geweld op vrouwen aan te gaan. Concreet betekent dit dat er maatregelen zullen worden genomen en uitgevoerd in alle betrokken bevoegdheidsdomeinen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, namelijk: preventie en veiligheid, huisvesting, werkgelegenheid en ambtenarenzaken, mobiliteit, opleiding, statistiek, stedenbouw, ruimtelijke ordening en, uiteraard, gelijke kansen.

De overheidsdiensten die het gewestelijke beleid met betrekking tot deze bevoegdheden uitvoeren, zijn verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de maatregelen zoals ze in dit plan beschreven zijn. Op die manier wordt niet alleen hun inhoudelijke expertise aangewend voor de bestrijding van geweld tegen vrouwen, maar kunnen ook meer financiële middelen en personeel voor dit doel worden ingezet: de strijd tegen geweld op vrouwen wordt zo een bekommernis van de voltallige Brusselse regering.

Bovendien is een belangrijke rol weggelegd voor het Brusselse middenveld, dat niet alleen bijgedragen heeft aan de inhoud van dit plan, maar ook nauw betrokken zal worden bij de uitvoering en evaluatie ervan (zie methodologie en maatregelen).

Tot slot werd dit plan ter advies voorgelegd aan de Brusselse raad voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen²⁵.

VERBAND MET ANDERE STRATEGISCHE PLANNEN

In België is de bestrijding van gendergerelateerd geweld tegelijk een bevoegdheid van de gewesten, de gemeenschappen en de federale staat. Daarom is het van essentieel belang dat de coherentie tussen dit plan en de andere strategische plannen gewaarborgd wordt, zowel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als erbuiten, en dat op verschillende bestuursniveaus:

- **Op gewestelijk niveau:** door de noodzakelijke samenwerking tussen de diensten die betrokken zijn bij de maatregelen van het plan, maar ook door regelmatig overleg dat over andere strategische plannen gevoerd zal worden, zoals het SOGI-plan, het toekomstige plan ter bestrijding van racisme en discriminatie, het toekomstige plan betreffende eenoudergezinnen en het Globaal Veiligheids- en Preventieplan (zie verder: opvolgingsmechanismen). Door de bestrijding van geweld tegen vrouwen als een cruciale factor voor de bevordering van de gelijkheid tussen vrouwen en mannen te beschouwen, sluit dit plan bovendien ook aan bij het gewestelijke mainstreamingsbeleid en kan bij de uitvoering van het plan gebruik gemaakt worden van de partnerschappen die in deze context tot stand kwamen.

²⁰ <http://weblex.irisnet.be/data/crb/doc/2018-19/136968/images.pdf>

²¹ <http://weblex.brussels/data/crb/doc/2018-19/137503/images.pdf>

²² <http://weblex.irisnet.be/data/crb/doc/2019-20/139100/images.pdf>

²³ <https://www.besafe.be/fr/themes-de-securite/violence/violence-entre-partenaires>

²⁴ https://www.kennisplein.be/Documents/Familiaal%20geweld%20afl%2010_DEF_GENDER.pdf

²⁵ <http://www.adviesraad-gelijke-kansen.irisnet.be/>

- **Op nationaal niveau:** in het kader van het Nationaal actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld (NAP) wordt er met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen actief overlegd over de maatregelen van dit Brussels plan, dat ook opgenomen zal moeten worden in het Nationaal actieplan. De maatregelen die bij de voorbereiding van dit plan werden vastgelegd en die de Brusselse bevoegdheden overschrijden, zullen aan bod komen tijdens de Interministeriële Conferentie Vrouwenrechten en tijdens overleg tussen entiteiten. Tegelijkertijd zal er ook een volgend intra-Franstalig plan ter bestrijding van huiselijk geweld door de COCOF, het Waals Gewest en de Federatie Wallonië-Brussel worden uitgevoerd.

- **Op internationaal niveau:** met dit plan komt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tegemoet aan de verbintenissen die de Brusselse regering is aangegaan in het kader van het Verdrag van Istanbul. Dankzij de internationale betrekkingen en het regelmatige overleg met Brussels International (zie verder) zullen de internationale aspecten van de strijd tegen geweld nauwgezet opgevolgd worden.

METHODOLOGIE VAN HET PLAN

Dit plan is het resultaat van een intense periode van raadpleging en overleg met de Brusselse actoren uit de overheidssector en het Brusselse middenveld. De totstandbrenging ervan verliep in meerdere fasen:

RAADPLEGING VAN DE ACTOREN OP HET TERREIN

Staatssecretaris Nawal Ben Hamou en equal.brussels hebben de bestaande literatuur grondig bestudeerd, de aanbevelingen en eisen van de terreinactoren in overweging genomen en tientallen vergaderingen gehad met organisaties die actief zijn in de strijd tegen geweld. Deze verrijkende gesprekken en analyses mondden uit in een eerste ontwerp, dat werd voorgelegd aan twee overlegorganen:

- De interinstitutionele groep, die vertegenwoordig(st)ers verenigt van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de gemeenschappen en de federale staat: de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Franstalige Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, Brussel Plaatselijke Besturen, Brussel Preventie & Veiligheid, de directie Gelijke Kansen van het ministerie van de Federatie Wallonië-Brussel.
- Het Brussels overlegplatform inzake partner- en intrafamiliaal geweld, als toetssteen van de niet-gouvernementele organisaties die actief zijn in dit domein. Het Brusselse platform brengt de Brusselse verenigingen die strijden tegen geweld en ijveren voor de gelijkheid van vrouwen en mannen samen met de institutionele actoren (gemeenten, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen).

THEMATISCHE WERKGROEPEN

In navolging daarvan werden zes thematische werkgroepen opgericht op basis van de gewestelijke bevoegdheden die relevant zijn voor de strijd tegen geweld:

- Preventie;
- Huisvesting & Onthaal
- Werk & Openbaar Ambt
- Mobiliteit & Openbare werken
- Opleiding en verzameling van statistische gegevens
- Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening

STRUCTUUR

Om de samenhang met het Verdrag van Istanbul te waarborgen, zullen de maatregelen van het plan gestructureerd worden volgens de hoofdstukken van het Verdrag:

- Integraal beleid en gegevens verzamelen;
- Preventie;
- Bescherming en ondersteuning;
- Onderzoek, vervolging, procesrecht en beschermende maatregelen;
- Migratie en asiel;
- Gewestelijke, nationale en internationale samenwerking.

Aangezien bepaalde aspecten van de strijd tegen geweld tot de bevoegdheden van de federale overheid of de gemeenschappen behoren, zijn bepaalde hoofdstukken minder uitgebreid dan andere. Dankzij de bestaande overlegorganen, waarin andere bestuursniveaus vertegenwoordigd zijn, zullen de Brusselse prioriteiten ter zake niettemin aan de bevoegde instanties worden doorgegeven.

TIMING, BUDGET EN INDICATOREN

De maatregelen van het plan moeten worden uitgevoerd tegen 2024. Sommige ervan moeten echter al tegen 2022 doorgevoerd zijn. Alle maatregelen zullen halverwege en na afloop van de termijn geëvalueerd worden.

Om aan de verwachtingen van het Verdrag van Istanbul en aan de aanbevelingen van het middenveld te voldoen, werd ook aan elke maatregel een budget toegekend. Het betreft een raming van de budgettaire weerslag, waarbij ook wordt vermeld van welk budget de financiering afkomstig is.

Om een uitgebreide monitoring en evaluatie mogelijk te maken, werden er vooraf voor elke maatregel ook resultaatsindicatoren opgesteld. Deze werden zo precies en zo meetbaar mogelijk geformuleerd.

INHOUDSOPGAVE

- 5 INLEIDING**
- 11 METHODOLOGIE VAN HET PLAN**
- 19 HOOFDSTUK 1: GEÏNTEGREERD BELEID EN GEGEVENSINZAMELING**
 - ACTIE 1: BETROKKENHEID VAN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD
 - ACTIE 2: ONDERSTEUNING VAN VERENIGINGEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD
 - ACTIE 3: HET RAADGEVEND PLATFORM OVER PARTNER- EN INTRAFAMILIAAL GEWELD OPSTARTEN
 - ACTIE 4: ACTIEVE DEELNAME AAN NATIONALE SAMENWERKINGSNETWERKEN VOOR DE BESTRIJDING VAN GEWELD TEGEN VROUWEN
 - ACTIE 5: DEELNAME AAN DE EUROPESE ENQUÊTE «GENDER BASED VIOLENCE».
 - ACTIE 6: BESCHIKKEN OVER BETROUWBARE KWANTITATIEVE GEGEVENS OVER SEKSUELE INTIMIDATIE IN HET OPENBAAR VERVOER
 - ACTIE 7: INRICHTING VAN EEN OPLEIDINGSMODULE “GENDERSPECIFIEKE GEGEVENSINVOER VAN DE PV’S”
 - ACTIE 8: BESCHIKKEN OVER EEN NAUWKEURIG REGIONAAL BEELD VAN DE PROBLEMATIEK
- 37 HOOFDSTUK 2: PREVENTIE**
- 37 1. OPLEIDING**
 - ACTIE 9: EEN INVENTARIS OPSTELLEN VAN DE BESCHIKBARE OPLEIDINGEN
 - ACTIE 10: DE BESTAANDE OPLEIDINGEN IN DE KIJKER PLAATSEN EN REORGANISEREN
 - ACTIE 11: VIER BIJKOMENDE OPLEIDINGSMODULES INRICHTEN MET HET OOG OP DE PREVENTIE, OPSPORING EN AANPAK VAN GEWELD VOOR PROFESSIONALS UIT DE SECTOR
 - ACTIE 12: INRICHTING VAN EEN SPECIFIEKE OPLEIDINGSMODULE VOOR DE GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN VOOR STEDENBOUW
 - ACTIE 13: INRICHTING VAN EEN OPLEIDINGSMODULE “CYBERSEKSISME” BESTEMD DE POLITIEDIENSTEN
 - ACTIE 14: INRICHTING VAN EEN OPLEIDINGSMODULE “SEKSUELE INTIMIDATIE IN DE OPENBARE RUIMTE”
 - ACTIE 15: OPLEIDING VAN LEIDINGGEVENDEN OVER DE GEVOLGEN VAN GEWELD OP HET WERK
 - ACTIE 16: OPLEIDING VOOR DE DIVERSITEITSMANAGERS OVER GEWELD OP HET WERK
 - ACTIE 17: OPLEIDING VAN HET MIVB-PERSONEEL OVER SEKSUELE INTIMIDATIE IN HET OPENBAAR VERVOER

59 2.2. BEWUSTMAKING

- ACTIE 18: BEWUSTMAKINGSCAMPAGNES VOEREN
- ACTIE 19: BEWUSTMAKING VOOR GEWELD VIA GENDERONGELIJKHEID
- ACTIE 20: SENSIBILISEREN TEGEN SEKSUELE INTIMIDATIE OP DE BRUSSELSE FESTIVALS
- ACTIE 21: TERBESCHIKKINGSTELLING VAN EEN COMMUNICATIEKIT VOOR DE GEMEENTELIJKE EN GEWESTELIJKE BESTUREN
- ACTIE 22: DE BRUSSELSE BESTUREN SENSIBILISEREN ROND ONGEWENST SEKSUEEL GEDRAG OP HET WERK
- ACTIE 23: DE BESTRIJDING VAN GEWELD EN INTIMIDATIE OP HET WERK OPNEMEN IN DE ONTWIKKELING VAN DE DIVERSITEITSPANNEN
- ACTIE 24: DE BESTRIJDING VAN GEWELD TEGEN VROUWEN AANMOEDIGEN IN HET GEWESTELIJK WERKGELEGENHEIDSBELEID
- ACTIE 25: SENSIBILISEREN ROND DE PROBLEMATIEK VAN GEWELD TEGEN VROUWEN EN MEISJES IN EEN MIGRATIECONTEXT: GEDWONGEN HUWELIJKEN, GENITALE VERMINKINGEN BIJ VROUWEN, EERWRAAK

77 3. ANDERE PREVENTIEMAATREGELEN

- ACTIE 26: DE WERK GROEPEN "SECURITY BY DESIGN » DOEN NADENKEN OVER SEKSISME EN SEKSUELE INTIMIDATIE IN DE OPENBARE RUIMTE
- ACTIE 27: IMPACTANALYSE VAN EEN NIEUW PROJECT VOOR OPENBARE RUIMTE/ VOORZIENINGEN OM DE BEHOEFTE OP HET GEBIED VAN VEILIGHEID EN PREVENTIE VAN GEWELD IN DE OPENBARE RUIMTE TE BEPALEN
- ACTIE 28: REKENING HOUDEN MET DE ASPECTEN PREVENTIE, INTIMIDATIE EN GEWELD TIJDENS DE GOEDKEURINGSFASE VAN EEN AANVRAAG TOT STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING
- ACTIE 29: AANPAK VAN DE ASPECTEN PREVENTIE, INTIMIDATIE EN GEWELD IN DE OPENBARE RUIMTE IN DE VOLGENDE CYCLUS VAN PYBLIK OVER HET THEMA 'STAD VOOR IEDEREEN'
- ACTIE 30: DE GENDERKWESTIE INTEGREREN IN DE INSTRUMENTEN VOOR STADSPLANNING EN STEDELIJKE PROGRAMMA'S
- ACTIE 31: ANALYSE EN OPVOLGING VAN HET GEWESTELIJK PLAN VOOR DUURZAME ONTWIKKELING
- ACTIE 32: BEWUSTMAKING VAN DE LEDEN VAN DE GEWESTELIJKE ONTWIKKELINGSCOMMISSIE
- ACTIE 33: ADVIEZEN AANMOEDIGEN VAN VERENIGINGEN DIE ACTIEF ZIJN OP HET GEBIED VAN THEMA'S ROND GENDER, STAD EN BURGERS
- ACTIE 34: GENDER MAINSTREAMING IN DE WIJKCONTRACTEN EN DE STADSVERNIEUWINGSCONTRACTEN
- ACTIE 35: GENDER MAINSTREAMING IN DE PROGRAMMERINGSPROJECTEN VAN OPENBARE VOORZIENINGEN
- ACTIE 36: DE NAMEN VAN VERKEERSADERS EN OPENBARE PLEINEN VERVROUWELIJKEN
- ACTIE 37: GENDER MAINSTREAMING IN HET VERVOERSAANBOD EN HET INTERN BELEID VAN DE MIVB
- ACTIE 38: DE BESTRIJDING VAN ONTERENDE OF DISCRIMINERENDE RECLAME VOOR VROUWEN EN DE BEWUSTMAKING VOOR DE PROBLEMATIEK VAN SEKSUELE INTIMIDATIE VIA DE COMMUNICATIEKANALEN VAN DE MIVB
- ACTIE 39: FIETSVERPLAATSINGEN TOEGANKELIJKER MAKEN VOOR VROUWEN
- ACTIE 40: DE GENDERDIMENSIE INTEGREREN IN DE OPMAAK VAN EEN RICHTPLAN VOOR "DALUREN"

115 HOOFDSTUK 3: BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

- ACTIE 41: MEERTALIGE INFORMATIE OVER KLACHTEN OVER GEWELD TEGEN VROUWEN
- ACTIE 42: EVALUATIE VAN DE HULP- EN ONDERSTEUNINGSLIJNEN
- ACTIE 43: ONTWIKKELING VAN EEN WEBSITE OVER GEWELD TEGEN VROUWEN
- ACTIE 44: SEKSUELE INTIMIDATIE BESTRIJDEN IN DE OPENBARE RUIMTE EN IN HET BIJZONDER IN HET OPENBAAR VERVOER
- ACTIE 45: ONDERSTEUNING VAN HET ZORGCENTRUM NA SEKSUEEL GEWELD
- ACTIE 46: DE UITVOERING VAN HET PROEFPROJECT VOOR EEN INTERSECTORALE AANPAK VAN INTRAFAMILIAAL GEWELD VERZEKEREN
- ACTIE 47: ONTWIKKELING VAN HUISVESTINGSOPLOSSINGEN VIA DE VOORZIENINGEN VAN SOCIALE VERHUURKANTOREN (SVK'S) EN VERENIGINGEN VOOR INTEGRATIE VIA HUISVESTING
- ACTIE 48: DE METHODE VAN GLIJDENDE HUUROVEREENKOMSTEN PROMOTEN
- ACTIE 49: OPRICHTING VAN EEN OPVANGCENTRUM VOOR VROUWEN (MET OF ZONDER KINDEREN) DIE HET SLACHTOFFER ZIJN VAN GEWELD
- ACTIE 50: INVOERING VAN EEN ALARMSYSTEEM VIA DE APOTHEKEN
- ACTIE 51: HET FENOMEEN VAN TIENERPOOIERS BESTRIJDEN

141 HOOFDSTUK 4: ONDERZOEKEN, VERVOLGINGEN, PROCESRECHT EN BESCHERMINGS-MAATREGELEN

- ACTIE 52: OPRICHTING VAN EEN SPECIFIEKE ONTHAALCEL VOOR INTRAFAMILIAAL EN SEKSUEEL GEWELD IN DE POLITIEKANTOREN VAN DE BRUSSELSE POLITIEZONES
- ACTIE 53: DE VERBETERING VAN DE PROCESSEN-VERBAAL EN DE ANALYSE VAN DE POLITIESTATISTIEKEN BEVORDEREN

149 HOOFDSTUK 5: REGIONALE, NATIONALE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

- ACTIE 54: DE COHERENTIE TUSSEN DE BRUSSELSE ACTIEPLANNEN VERZEKEREN
- ACTIE 55: OPRICHTING VAN EEN WERKGROEP OM DE INTERFEDERALE EN INTERNATIONALE ASPECTEN VAN DE STRIJD TEGEN GEWELD TE MONITOREN
- ACTIE 56: INTERNATIONALE SAMENWERKING EN OVERLEG

157 GLOSSARIE

HOOFDSTUK 1

GEÏNTEGREERD BELEID EN GEGEVENSINZAMELING

- ACTIE 1:** BETROKKENHEID VAN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD
- ACTIE 2:** ONDERSTEUNING VAN VERENIGINGEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD
- ACTIE 3:** HET RAADGEVEND PLATFORM OVER PARTNER- EN INTRAFAMILIAAL GEWELD OPSTARTEN
- ACTIE 4:** ACTIEVE DEELNAME AAN NATIONALE SAMENWERKINGSNETWERKEN VOOR DE BESTRIJDING VAN GEWELD TEGEN VROUWEN
- ACTIE 5:** DEELNAME AAN DE EUROPESE ENQUÊTE «GENDER BASED VIOLENCE».
- ACTIE 6:** BESCHIKKEN OVER BETROUWBARE KWANTITATIEVE GEGEVENS OVER SEKSUELE INTIMIDATIE IN HET OPENBAAR VERVOER
- ACTIE 7:** INRICHTING VAN EEN OPLEIDINGSMODULE “GENDERSPECIFIEKE GEGEVENSINVOER VAN DE PV’S”
- ACTIE 8:** BESCHIKKEN OVER EEN NAUWKEURIG REGIONAAL BEELD VAN DE PROBLEMATIEK

GEÏNTEGREERD BELEID EN GEGEVENSINZAMELING

ACTIE 1

BETROKKENHEID VAN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD

Doelstelling

Het maatschappelijk middenveld betrekken bij de maatregelen van het Brusselse plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen

Actie

De verenigingen van het Brussels maatschappelijk middenveld op verschillende manieren bij het proces betrekken:

1. Door hun bevindingen, verzoeken en aanbevelingen te verzamelen en deze op te nemen in de activiteiten en projecten
2. Als projectpartners (bijv. bewustmakingscampagnes, opleidingen)
3. Via raadgevende organen en werkgroepen (in het bijzonder het Brussels Raadgevend Platform over Partner- en Intrafamiliaal Geweld).

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > de verenigingen van het maatschappelijk middenveld

Budgetraming

Steun aan verenigingen via subsidies van equal.brussels : zie Actie over projectoproepen.

Steun aan verenigingen door hen te betrekken bij campagnes en andere projecten: budgetneutraal

Uitvoeringstermijn

2020-2024

ACTIE 1

Opvolgingsindicatoren

- Vergaderverslagen: platformen, werkgroepen
- Het opzetten van samenwerkingsverbanden in het kader van campagnes, opleidingen, enz.
- Aantal gefinancierde projecten en financiering

Toelichting

De verenigingen van het maatschappelijk middenveld zijn essentiële partners van dit gewestelijk plan en daarom moeten zij zoveel mogelijk bij de uitvoering ervan worden betrokken.

Het is in deze geest dat equal.brussels ervoor zal zorgen dat er rekening wordt gehouden met hun expertise, dat ze steun krijgen voor hun eigen projecten en dat ze de acties die de gewestelijke instellingen op touw zetten ook mee kunnen helpen uitdragen.

Vanaf het begin van dit plan zijn de aanbevelingen en vragen van het maatschappelijk middenveld een belangrijke bron van inspiratie geweest, en we zijn van plan om de expertise en knowhow van de verenigingen gedurende de hele uitvoering van het Plan verder te benutten en in de praktijk te brengen.

Een nauwe samenwerking met het maatschappelijk middenveld maakt het ook mogelijk om een intersectorale aanpak van geweld tegen vrouwen te ontwikkelen die rekening houdt met alle vormen van discriminatie. Via de werking van het maatschappelijk middenveld, in al zijn diversiteit, moet het overheidsbeleid inzake geweld tegen vrouwen gebaseerd zijn op een analyse van alle vormen van discriminatie en rekening houden met alle groepen die te maken hebben met geweld, in het bijzonder oudere vrouwen, vrouwen in de prostitutie, transseksuele, lesbische, biseksuele en migrantenvrouwen, naast vrouwen die behoren tot etnische minderheden zoals Roma-vrouwen en vrouwen die psychoactieve stoffen gebruiken.

GEÏNTEGREERD BELEID EN GEGEVENSINZAMELING

ACTIE 2

ONDERSTEUNING VAN VERENIGINGEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD

Doelstelling

Ondersteuning en financiering van verschillende Brusselse projecten ter preventie en bestrijding van geweld tegen vrouwen.

Actie

Verschiedende jaarlijkse projectoproepen organiseren ter ondersteuning van de Brusselse vzw's die projecten over geweld tegen vrouwen op touw zetten, vanuit het oogpunt van de slachtoffers, de samenleving en de daders.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > de verenigingen van het maatschappelijk middenveld

Budgetraming

In 2020: 200.000€
(budget subsidies Gelijke kansen)

Uitvoeringstermijn

2020-2024, met ten minste één projectoproep per jaar, te beginnen in 2020.

Opvolgingsindicatoren

- Aantal gefinancierde projecten per jaar
- Budget toegewezen aan projectoproepen
- Beoordeling van deze projecten: activiteitenverslagen

Toelichting

Naast de projecten die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uitvoert, worden ook verschillende projecten gefinancierd die werden opgestart door de Brusselse vzw's. Het is inderdaad belangrijk om de rijkdom en de diversiteit van het Brusselse verenigingsleven te ondersteunen.

Deze initiatieven worden gefinancierd door middel van oproepen tot het indienen van projecten omtrent gelijke kansen of projecten die meer specifiek gericht zijn op gendergerelateerd geweld.

In 2020 zal nog een specifieke projectoproep worden uitgeschreven. Een totaal budget van 200.000€ zal worden toegekend voor de financiering van verschillende projecten die aansluiten bij de prioriteiten van het Brussels Plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen.

GEÏNTEGREERD BELEID EN GEGEVENSINZAMELING

ACTIE 3

HET RAADGEVEND PLATFORM OVER PARTNER- EN INTRAFAMILIAAL GEWELD OPSTARTEN

Doelstelling

De spelers van het Brusselse verenigingsveld bijeenbrengen en hen met elkaar in contact brengen via het Brusselse raadgevend platform over partner- en intrafamiliaal geweld.

Actie

equal.brussels is verantwoordelijk voor de coördinatie van het raadgevend platform. Taakomschrijving van dit platform:

- Een aantal keren per jaar een plenaire vergadering organiseren waarop alle actoren worden uitgenodigd.
- Werkgroepen oprichten met de verenigingen van het platform in functie van bepaalde projecten over de activiteiten (bijvoorbeeld rond de Internationale Dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen).
- Het hele jaar door een aanspreekpunt zijn voor de informatie en ondersteuning van de acties en activiteiten van de leden van dit platform.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Verenigingen van het maatschappelijk middenveld
 - > Institutionele partners

Budgetraming

Werkingskosten van het platform: ongeveer 1.000€ per jaar (budget equal.brussels).

Uitvoeringstermijn

2020-2024

ACTIE 3

Opvolgingsindicatoren

- Aantal georganiseerde plenaire vergaderingen
- Aantal werkgroepen en andere bijeenkomsten die worden georganiseerd met de leden van het platform

Toelichting

Equal.brussels is verantwoordelijk voor de coördinatie van dit raadgevende orgaan dat zowel actoren op het terrein (Brusselse vzw's) als institutionele actoren (bv. Brussel Preventie en Veiligheid, gemeentelijke diensten) samenbrengt.

De rol van het platform is tweeledig:

- Het dient als een ontmoetingsplaats voor al deze actoren om bekendheid te geven aan hun projecten over geweld en om goede praktijken uit te wisselen.
- Het dient ook als klankbord voor gewestelijke activiteiten en initiatieven die besproken kunnen worden en die tot samenwerkingen kunnen leiden.

Daarom zal het platform zich niet beperken tot enkele plenaire vergaderingen per jaar, maar zal het voornamelijk bijeenkomen in de vorm van werkgroepen rond specifieke projecten of activiteiten, en via tussentijdse contacten rond specifieke vragen of actuele thema's via equal.brussels.

GEÏNTEGREERD BELEID EN GEGEVENSINZAMELING

ACTIE 4

ACTIEVE DEELNAME AAN NATIONALE SAMENWERKINGS- NETWERKEN VOOR DE BESTRIJDING VAN GEWELD OP VROUWEN

Doelstelling

De vertegenwoordiging van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de interministeriële conferentie (IMC) over vrouwenrechten verzekeren en de coördinatie verzekeren van de acties van alle entiteiten op het gebied van de bestrijding van geweld tegen vrouwen

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > equal.brussels
 - > Kabinet van de Staatssecretaris voor Gelijke Kansen
- Partners:
 - > de federale staat en de deelstaten
 - > de verenigingssector.

Budgetraming

Geen budgettaire impact

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Actie

De eerste ronde van het voorzitterschap van de IMC inzake vrouwenrechten opnemen (februari tot december 2020) en actief deelnemen aan de werkzaamheden van deze instantie gedurende de gehele legislatuur.

Aansturing van de intra-Brusselse taskforce rond intrafamiliaal en echtelijk geweld, die werd opgericht na de gezondheidscrisis van 2020, met daarin: het kabinet van de minister-president van het Brussels Gewest, het kabinet van de minister-president van de COCOF, de VGC, de Federatie van Brusselse OCMW's, de Brusselse besturen Brussel Preventie & Veiligheid en Equal.brussels, de dienst slachtofferhulp Tam Bruxelles, het CAW (Centrum Algemeen Welzijnswerk), de vzw Praxis, Centre de prévention des violences conjugales et familiale, AMA (Fédération des maisons d'accueil & des services d'aide aux sans-abri).

Een actieve deelname verzekeren binnen de taskforce intrafamiliaal en echtelijk geweld, waarin het Brussels Hoofdstedelijk en Waals Gewest, de Federatie Walloë-Brussel en de COCOF vertegenwoordigd zijn.

ACTIE 4

Opvolgingsindicator

- Geformuleerde aanbevelingen en opvolging van de acties op Brussels niveau

Toelichting

In het kader van de gezondheids crisis van 2020 werden verschillende taskforces opgericht om dringend te reageren op de toename van de oproepen op de luister- en hulplijnen over partner- en intrafamiliaal geweld.

Het Brussels Gewest heeft actief deelgenomen aan deze werkgroepen, heeft de IMC vrouwenrechten en de intra-Brusselse taskforce aangestuurd. Deze overleginstrumenten tussen de verschillende bevoegdheidsniveaus zijn bijzonder doeltreffend gebleken om enerzijds de problemen op het terrein door te spelen aan de juiste instanties, maar ook om de nodige coördinatie te verzekeren van de acties van alle entiteiten die actief zijn op het Brusselse en/of nationale grondgebied.

Deze organen en hun samenstelling komen tegemoet aan de doelstelling om een geïntegreerd beleid te verzekeren inzake de bestrijding van geweld tegen vrouwen en moeten dus behouden blijven.

Het doel is de huidige versnippering van de coördinatie- en consultatiediensten op te vangen door ruimte voor een dialoog te creëren tussen alle entiteiten en de federale overheid die duurzaam is en waaraan alle belangrijke stakeholders deelnemen.

GEÏNTEGREERD BELEID EN GEGEVENSINZAMELING

ACTIE 5

DEELNAME AAN DE EUROPESE ENQUÊTE «GENDER BASED VIOLENCE»

Doelstelling

Deelnemen aan de Europese enquête «Gender Based Violence» in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die zal leiden tot officiële statistieken over de verschillende vormen van gendergerelateerd geweld.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Perspective.brussels (via zijn directie «Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse» (BISA))
 - > het Belgisch Bureau voor de Statistiek (Statbel)
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > Brussel Preventie & Veiligheid (BPV).

Budgetraming

Op een totaal budget van 400.000 euro voor België is de bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als volgt verdeeld:

- 50.000 € (BPS)
- 50.000 € (equal.brussels)
- 25.000 € (perspective.brussels)
- 25.000 € (IBSA)

Actie

Als partners in deze maatregel zal Brussel Preventie & Veiligheid (BPV) bijdragen tot:

- De aanpassing van de vragenlijst voor het BHG
- De financiering van de uitvoering van het onderzoek
- De analyse van de resultaten.

Het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) zal :

- Bijdragen aan de werkzaamheden van de ad-hocgroep «Nationale enquête - Gender based Violence» van het Interfederaal Instituut voor de Statistiek (IIS) en aan thematische bijeenkomsten over de opzet van de enquête, de vragenlijst, de steekproeven, andere methodologische aspecten, enz.;
- Zal financieringen zoeken voor de enquête in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- Zorgt voor de veiligstelling van de verkregen financiering;
- Werkt mee aan de planning van de enquête;
- Zorgt voor de publicatie en de benutting van de resultaten van de enquête voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

ACTIE 5

Uitvoeringstermijnen

- Mei 2020: ondertekening van het financieringscontract tussen STATBEL en het BISA.
- 2020 - 2021: veiligstelling van de verkregen financiering, thematische vergaderingen, voorbereidende werkzaamheden, enz.
- Voorjaar 2021 - Voorjaar 2022: enquêtegegevens verzamelen
- 2022: gegevensverwerking door STATBEL
- Eind 2022: gegevens aanleveren aan Eurostat
- 2023: beschikbaarheid van gegevens op Belgisch niveau.

Toelichting

De laatste studie van de staatssecretaris voor Gelijke Kansen in Brussel over geweld tegen vrouwen dateert van 2014.

Zowel in het globale veiligheids- en preventieplan als in het Brusselse gewestelijke plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen wordt vandaag bijzondere aandacht besteed aan het belang van meer recente statistische gegevens over psychologisch, fysiek of seksueel geweld. Dit is overigens ook een aanbeveling van het Verdrag van Istanbul.

Op Europees niveau wordt de kwestie van geweld tussen partners of ex-partners steeds meer een belangrijke publieke uitdaging. De volgende Europese enquête «Gender Based Violence» vormt dan ook een belangrijke bron van statistieken op dit gebied. Deze enquête zal zorgen voor goede en meer recente

Opvolgingsindicatoren

De opvolging van de vorderingsstaat van de werkzaamheden voor de uitvoering van de Europese enquête «Gender based violence» in België wordt verzekerd in het kader van de geïntegreerde statistische programma's van het IIS, waarin de vier instituten voor statistiek van het land (STATBEL, Statistiek Vlaanderen, IWEPS en BISA) zijn samengebracht.

De opvolgingsindicatoren zijn:

- De ondertekening van het financieringscontract
- Het vrijmaken van de middelen
- De formele overeenkomst tussen de verschillende bevoegdheidsniveaus om ervoor te zorgen dat de enquête wordt uitgevoerd (bijlage bij de SLA)
- Medewerking aan de werkzaamheden
- enz.

officiële statistieken ter ondersteuning van het overheidsbeleid en een beter begrip van de uitdagingen in verband met geweld tussen mannen en vrouwen.

Het financieringsmodel dat het IIS voorstelt om deze enquête in België uit te voeren, voorziet in de financiering van deze enquête door federale instellingen op Belgisch niveau.

De gefedereerde entiteiten zijn ook betrokken bij de financiering om de productie van betekenisvol cijfermateriaal op gewestelijk niveau mogelijk te maken. In die geest heeft de Brusselse regering beslist om bij te dragen aan de financiering van dit onderzoek in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

GEÏNTEGREERD BELEID EN GEGEVENSINZAMELING

ACTIE 6 BESCHIKKEN OVER BETROUWBARE KWANTITATIEVE GEGEVENS OVER SEKSUELE INTIMIDATIE IN HET OPENBAAR VERVOER

Doelstelling

Betrouwbare gendergegevens verzamelen:

- door in het sfeerverslag van de bestuurder een criterium op te nemen met betrekking tot seksistische/seksuele intimidatie of schending van de menselijke integriteit
- door een beroep te doen op kwantitatief en kwalitatief materiaal, zoals een vragenlijst over de tevredenheid van de gebruikers

Om het fenomeen van seksuele intimidatie te kunnen kwantificeren en aandacht te vragen voor de belangrijkste feiten waar men in het openbaar vervoer het slachtoffer van is geworden of die men vreest en deze gegevens te publiceren. .

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Brussel Mobiliteit (BM)
 - > Brussel Preventie & Veiligheid

Actie

Er zal een enquête over het veiligheidsgevoel van reizigers worden uitgevoerd. Deze enquête zal focussen op de problemen rond verbale intimidatie van seksistische aard, bedreigingen, intimidatie of beledigingen van seksistische aard, maar ook vermijdingsstrategieën: hoe verklaar je deze angst, deze stress die de vrouwen tijdens hun verplaatsingen in de openbare ruimte ervaren? Op welke redenering is het gebaseerd?

De Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB) werkt van haar kant aan een nieuwe indeling van de incidenten die door de veiligheidsteams aan haar worden doorgegeven om er categorieën in op te nemen die rechtstreeks verband houden met seksisme en intimidatie.

De sfeerverslagen bevinden zich alleen in de afdeling Field Support (multimodale medewerkers) en worden gebruikt als preventiemiddel (en niet als interventiemiddel). Medewerkers hebben de mogelijkheid, maar niet de verplichting, om dit in te vullen, dus het gebeurt niet systematisch. Zodra er zich echter een incident voordoet, zijn de rapporteringsprocedures zeer volledig. Opgemerkt moet worden dat het sfeerverslag geen feiten opsomt, maar eerder een algemene sfeer beschrijft. De lijst met vragen zal worden ingevuld.

ACTIE 6

Budgetraming

- Enquête over het veiligheidsgevoel (jaarlijks budget): 20.000 euro (17.500 euro in de volgende jaren)
- Nieuwe indeling van de incidenten, rapportering en analyse: 1 VTE

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Enquête over het veiligheidsgevoel: uitvoering van de enquête bij de klanten en analyse van de resultaten.
- Nieuwe indeling van de incidenten, rapportering en analyse: uitvoering van aangepaste rapporteringen op basis van nieuwe gegevens
- Publicatie van de gegevens in het jaarverslag.

Toelichting

Uit sociologische studies blijkt dat het onveiligheidsgevoel een grotere beperking vormt voor vrouwen dan voor mannen, dus ook met dit fenomeen moet systematisch rekening worden gehouden in het mobiliteitsbeleid²⁶.

Vrouwen zijn de grootste gebruikers van het openbaar vervoer, en toch vermijden ze het soms. Van alle in kaart gebrachte obstakels bepaalt het veiligheidsgevoel van vrouwen in grote mate of zij al dan niet gebruik maken van het openbaar vervoer: 43% van de vrouwen, tegenover 38% van de mannen, noemt veiligheid als reden om het openbaar vervoer te vermijden²⁷.

²⁶ Le Moniteur de la Mobilité et de la Sécurité routière, n°44, <https://www.avcb-vsgb.be/fr/Publications/moniteur-de-la-mobilite.html>

²⁷ (2011) Future of transport: analytical report / Commission européenne, Bruxelles : Commission européenne, 67 p., (Eurobarometer; 312), Web 27-11-2015, http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_312_en.pdf

GEÏNTEGREERD BELEID EN GEGEVENSINZAMELING

ACTIE 7

INRICHTING VAN EEN OPLEIDINGSMODULE «GENDERSPECIFIEKE GEGEVENSINVOER VAN DE PV'S»

Doelstelling

Om een optimale invoer van PV's mogelijk te maken, ook in een gendervisie die zich bewust is van het probleem van geweld tegen vrouwen.

Actie

Op basis van de behoeftenanalyse, nieuwe opleidingen organiseren:

- met het oog op een optimale gegevensinvoer van de PV's, met inbegrip van gegevens over de slachtoffers (waaronder het gender)
- om rekening te houden met de problematiek van geweld tegen vrouwen (cf. multidisciplinaire opleiding Brusafe)

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Brussel Preventie & Veiligheid (BPV)
 - > GIP
 - > Brusafe
- Partners:
 - > Equal.brussels
 - > Politie (federale en lokale) politie

Budgetraming

De actie is budgetneutraal en vindt plaats binnen het bestaande budgettair kader van BPV.

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Georganiseerde opleidingen
- Aantal deelnemers
- Beschikbaarheid van politiestatistieken uitgesplitst naar geslacht van de slachtoffers
- Analyses die worden uitgevoerd rekening houdend met deze variabele

ACTIE 7

Toelichting

Geweld tegen vrouwen voorkomen en bestrijden, met inbegrip van huiselijk geweld, vereist een op overtuigende feiten gebaseerd beleid. In dit verband is het van essentieel belang om bij de politiezones systematische en vergelijkbare gegevens te verzamelen.

Op het niveau van de politie worden de gegevens die in de processen-verbaal van de lokale en federale politiediensten worden opgeslagen, gebruikt voor de Nationale Algemene Gegevensbank (NAG). Deze databank weerspiegelt de aangegeven en geregistreerde criminele handelingen (handelingen en pogingen). De gegevens zijn uitgesplitst naar het geslacht van de dader en de geografische locatie. In dit stadium zijn er geen gegevens over het geslacht van de slachtoffers, ondanks de «NAG-wet» van 18 maart 2014, die voorziet in het opnemen van dergelijke gegevens.

Het Brussels Gewest wil werk maken van deze essentiële maatregel voor de openbare, transparante en volledige communicatie, in het bijzonder met betrekking tot gewelddadige sterfgevallen tussen partners of ex-partners en hun geslacht.

GEÏNTEGREERD BELEID EN GEGEVENSINZAMELING

ACTIE 8

BESCHIKKEN OVER EEN NAUWKEURIG REGIONAAL BEELD VAN DE PROBLEMATIEK

Doelstelling

Een regionaal beeld schetsen van de problematiek van geweld tegen vrouwen.

Actie

Gegevens verzamelen over het onbekende aantal slachtoffers en de factoren die de slachtoffers ertoe aanzetten al dan niet klacht in te dienen via de regionale veiligheidsenquête (BPV/BOPV). Deze cijfers passen binnen een breder thema en moeten ook geweld tegen vrouwen omvatten.

Een studie uitvoeren over geweld tegen vrouwen in de openbare ruimte (BPV/BOPV).

De mogelijkheid onderzoeken om onderzoek te doen naar de prevalentie van geweldplegers in Brussel.

Het College van procureurs-generaal sensibiliseren rond dit thema.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Brussel Preventie & Veiligheid
- Partners:
 - > Equal.brussels
 - > Maatschappelijk middenveld
 - > Academische experts
 - > Politie
 - > Justitie

Budgetraming

Deze acties zijn opgenomen in het beschikbare budget van het BOPV en BPV.

Uitvoeringstermijn

- Gewestelijke veiligheidsenquête: enquêtes in 2020 en 2022, resultaten in 2023
- Onderzoek BPV/BOPV naar geweld tegen vrouwen: 2023

ACTIE 8

Opvolgingsindicatoren

- Aantal uitgevoerde enquêtes
- Vragen over geweld tegen vrouwen opnemen in de enquêtes van het BOPV
- Bekendmaking van de resultaten

Toelichting

Gezien het onbekende aantal slachtoffers die geen klacht indienen, zijn studies nodig. Het gaat om studies met betrekking tot de luisterlijnen (actie 'Evaluatie van de luisterlijnen en de ondersteuningslijnen') of studies die eventuele structurele lacunes in de institutionele reactie op geweld zouden kunnen opsporen.

Op termijn moeten deze onderzoeken en studies zich baseren op een genderdefinitie van geweld tegen vrouwen. Daardoor moet het in de toekomst mogelijk worden om via regelmatige onderzoeken de omvang en de tendensen te evalueren van alle vormen van geweld die onder het Verdrag van Istanbul vallen.

HOOFDSTUK 2

PREVENTIE

1. OPLEIDING

ACTIE 9: EEN INVENTARIS OPSTELLEN VAN DE BESCHIKBARE OPLEIDINGEN

ACTIE 10: DE BESTAANDE OPLEIDINGEN IN DE KIJKER PLAATSEN EN REORGANISEREN

ACTIE 11: VIER BIJKOMENDE OPLEIDINGSMODULES INRICHTEN MET HET OOG OP DE PREVENTIE, OPSPORING EN AANPAK VAN GEWELD VOOR BEROEPSMENSEN UIT DE SECTOR

ACTIE 12: INRICHTING VAN EEN SPECIFIEKE OPLEIDINGSMODULE VOOR DE GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN VOOR STEDENBOUW

ACTIE 13: INRICHTING VAN EEN OPLEIDINGSMODULE "CYBERSEKSISME" BESTEMD DE POLITIEDIENSTEN

ACTIE 14: INRICHTING VAN EEN OPLEIDINGSMODULE "SEKSUELE INTIMIDATIE IN DE OPENBARE RUIMTE"

ACTIE 15: OPLEIDING VAN LEIDINGGEVENDEN OVER DE GEVOLGEN VAN GEWELD OP HET WERK

ACTIE 16: OPLEIDING VOOR DE DIVERSITEITSMANAGERS OVER GEWELD OP HET WERK

ACTIE 17: OPLEIDING VAN HET MIVB-PERSONEEL OVER SEKSUELE INTIMIDATIE IN HET OPENBAAR VERVOER

PREVENTIE 1. OPLEIDING

ACTIE 9 EEN INVENTARIS OPSTELLEN VAN DE BESCHIKBARE OPLEIDINGEN

Doelstelling

Een inventaris opmaken van de beschikbare opleidingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de bijkomende opleidingsbehoeften identificeren van de beroepsmensen die in contact komen met slachtoffers of daders van seksistisch en seksueel geweld.

Actie

In samenwerking met de partners van equal.brussels een inventaris opmaken van de bestaande opleidingen om de betrokken beroepsmensen warm te maken voor deze opleidingen.

De bijkomende opleidingsbehoeften onderzoeken volgens de prioriteiten van het Brusselse plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen.

Deze analyse zal equal.brussels en zijn partners in staat stellen om, indien nodig, extra opleidingsmodules te organiseren.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Brussel Plaatselijke Besturen
 - > Brussel Preventie en Veiligheid
 - > Brusafe
 - > Brusselse verenigingssector

Budgetraming

Via de human resources van equal.brussels

Uitvoeringstermijn

2020-2022:

- Opmaak van de inventaris van bestaande opleidingen en van de nieuwe behoeften.
- Verspreiding en gebruik van het kadaster.

2022-2024:

- Voortdurende bijwerking van het kadaster en de behoeften.

ACTIE 9

Opvolgingsindicatoren

- Realisatie van het kadaster van de opleidingen
- Verspreiding en gebruik van de inventaris
- Analyse van de bijkomende opleidingsbehoeften

Toelichting

Een zeer brede waaier van beroepsmensen (sociaal, medisch, politie, ...) komen in contact met slachtoffers of daders van geweld. Voor deze beroepsmensen worden door verschillende instellingen en organisaties opleidingen en workshops georganiseerd over onderwerpen als preventie, detectie, slachtoffer- en daderhulp of communicatie over geweld.

Het gevolg van deze versnippering is dat er geen overzicht is van de beschikbare opleidingen. Als gevolg daarvan hebben sommige beroepsmensen geen toegang tot sommige van deze opleidingen of zijn ze zich er in ieder geval niet van bewust, komen sommige onderwerpen onvoldoende aan bod of wordt de expertise niet volledig benut.

Het opmaken van een inventaris van de bestaande opleidingen op gewestelijk niveau is dan ook een eerste stap om bestaande opleidingen in de kijker te plaatsen of extra kwalitatieve en gerichte modules over seksistisch/seksueel geweld uit te werken.

De nieuwe opleidingen zullen verschillende onderwerpen behandelen zoals preventie, opsporing

en het opvangen van slachtoffers en daders voor de volgende doelgroepen:

- de psycho-medische sector
- actoren op het gebied van preventie en veiligheid (politie, gemeenteambtenaren, vredeshandhavers, enz.) met betrekking tot de problemen van cyberseksisme en seksuele intimidatie in openbare ruimten
- de OCMW's
- referentiepersonen binnen bedrijven
- referentiepersonen in de gewestelijke besturen, ook op het gebied van stedenbouw en mobiliteit
- lokale bemiddelaars
- actoren op het gebied van huisvesting en stedenbouw
- MIVB-personeel (seksueel geweld en intimidatie op openbare plaatsen)
- ambtenaren die zich bezighouden met het specifieke probleem van gedwongen huwelijken
- referentiepersonen op verschillende gebieden, waarbij gebruik wordt gemaakt van de expertise van de centra inzake huiselijk geweld.
- sleutelfiguren in de preventie van vrouwelijke genitale verminking

PREVENTIE 1. OPLEIDING

ACTIE 10

DE BESTAANDE OPLEIDINGEN IN DE KIJKER PLAATSEN EN REORGANISEREN

Doelstelling

Deactoren in de preventie-, gezondheids- en veiligheidsberoepen informeren en bewust maken van de beschikbare opleidingen en deze opleidingen reorganiseren in multidisciplinaire sessies om de samenwerking en de uitwisseling te bevorderen.

Actie

Nieuwe gemeenschappelijke opleidings- en bewustmakingstrajecten organiseren, opleidingsinhoud en -materiaal ontwikkelen en deze ter beschikking stellen van de doelgroepen in de sector van de gezondheids- en veiligheidspreventie, zoals:

- De Brusselse politiezones
- De gemeentediensten
- De gemeenschapswachten
- De ambulanciers, de onthaaldiensten van ziekenhuizen en eerstehulpverleners
- De brandweerlui.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > equal.brussels
 - > Brusafe
 - > Brussel Preventie en Veiligheid
- Partners:
 - > Brussel Plaatselijke Besturen
 - > Politiezones
 - > Actoren op het terrein
 - > GIP
 - > GSOB

Budgetraming

In 2020: 15.000 tot 20.000€ (budget Brusafe + equal.brussels)

Uitvoeringstermijn

Gedurende de gehele periode 2020-2024, vanaf 2020.

ACTIE 10

Opvolgingsindicatoren

- Aantal georganiseerde infosessies
- Aantal deelnemers
- Evaluaties
- Ontwikkelde en verdeelde inhoud en tools

Toelichting

Sinds 2017 organiseren BPV, Brusafe en equal.brussels multidisciplinaire opleidingen of bewustmakings-sessies in samenwerking met het GIP, de politie en de organisaties op het terrein. Deze sessies brengen mensen uit verschillende sectoren en met verschillende achtergronden samen om opleidingen te volgen en informatie uit te wisselen over geweld tegen vrouwen.

Deze sessies worden gegeven door duo's waarin politie-opleiders in contact worden gebracht met mensen uit de beroepswereld (slachtofferhulp, daderhulp). Deze formule werd positief beoordeeld dankzij de kennis-making, de uitwisselingen en de constructieve samenwerking.

Het concept zal verder worden ontwikkeld, rekening houdend met specifieke kwesties en met het bijkomende doel om inhoud uit te werken die kan worden gebruikt om ook buiten deze sessies het bewustzijn van de beroepsmensen te verhogen.

De vereiste opleiding moet betrekking hebben op de preventie en detectie van dergelijk geweld, de gelijkheid van vrouwen en mannen, de behoeften en rechten van de slachtoffers en de preventie van secundaire victimisatie.

Als één van de kwaliteitscriteria van een opleidingsbeleid wijst het Verdrag van Istanbul op het belang om ervoor te zorgen dat de relevante opleiding permanent is en wordt ondersteund door regelmatige controle en beoordeling, alsmede door duidelijke protocollen en richtlijnen waarin de normen zijn vastgelegd die de deelnemers aan de opleiding in hun respectieve gebieden in de praktijk moeten toepassen. Tot slot wordt in het Verdrag van Istanbul ook de noodzaak benadrukt om beroepsmensen op te leiden over de inter-institutionele werking.

PREVENTIE 1. OPLEIDING

ACTIE 11

VIER BIJKOMENDE OPLEIDINGS- MODULES INRICHTEN MET HET OOG OP DE PREVENTIE, OPSPORING EN AANPAK VAN GEWELD VOOR BEROEPSMENSEN UIT DE SECTOR

Doelstelling

Op basis van de inventaris en de analyse van de behoeften in het kader van de actie «Een inventaris van beschikbare opleidingen opstellen», vier extra opleidingsmodules met het oog op preventie, opsporing en aanpak van geweld inrichten voor beroepsmensen uit de verschillende sectoren om hen meer kennis en vaardigheden bij te brengen en zo de zorg voor en de begeleiding van slachtoffers te verbeteren.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Brusafe
 - > Brussel Preventie en Veiligheid
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Het maatschappelijk middenveld
 - > BPB
 - > GSOB
 - > GIP
 - > De federale politie
 - > Polbru
 - > ZSG

Actie

1. Organisatie van een opleiding «intimidatie op straat» (Brusafe en GSOB) over «seksisme en intimidatie op straat» voor gemeentelijke en gewestelijke preventie- en veiligheidsambtenaren die zorgen voor een zichtbare aanwezigheid in de openbare ruimte (politieagenten, gemeenschapswachters, parkwachters, enz.).
2. Organisatie van een opleiding over «intra-familiaal geweld» (Brusafe en GIP) voor politieagenten, gemeentelijke preventieambtenaren en parkwachters.
3. Organisatie van een opleiding «Politie en ontwikkeling ZSG» (Polbru en ZSG) voor de referentiepersonen van de 6 politiezones in het kader van de uitbreiding van het project Zorgcentrum na Seksueel Geweld (ZSG) tot het hele Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
4. Organisatie van een opleiding over «gedwongen huwelijken» (Brusafe en GSOB) voor de gemeentediensten Burgerlijke Stand over de problematiek van gedwongen huwelijken..

ACTIE 11

Budgetraming

1. 12.360 € (subsidie 2020 van BPV voor het GSOB voor de invoering van het Gewestelijk Opleidingsplan voor veiligheids- en preventieberoepen en voor de hulpdiensten)
2. 10.000 € (subsidie van BPV voor Brusafe voor de invoering van het Gewestelijk Opleidingsplan)
3. Federale subsidie in verband met de opleiding over het ZSG
4. 18.900 euro (subsidie 2020 BPV voor de GSOB voor de uitvoering van opleidingsmaatregelen in verband met het gewestelijke opleidingsplan)

Uitvoeringstermijn

In de loop van 2020

Toelichting

1. Opleiding «intimidatie op straat» (Brusafe en GSOB)

De opleidingsmaatregel beantwoordt aan het GOP (Gewestelijk Opleidingsplan 2017-2020) dat door Brusafe (met de bijbehorende veiligheidscholen) is ontwikkeld. De opleiding wordt verzorgd door de vzw CEMEA met praktische oefeningen en professionele acteurs.

Het doel is om beroepsmensen die in de openbare ruimte werken, op te leiden over de fenome-

Opvolgingsindicatoren

1. Cf. Evaluatieprocedure van de GSOB-opleidingen (ex-ante evaluatie van de opleidingsbehoeften en ex-post evaluatie met de opleider en de cursisten)
2. Evaluatie door de cursisten aan het einde van de opleiding (papieren document of via webapplicatie), stuurgroep en evaluatievergaderingen met de opleiders.
3. Te bepalen door de stuurgroep ZSG
4. Cf. Evaluatieprocedure van de GSOB-opleidingen (ex-ante evaluatie van de opleidingsbehoeften en ex-post evaluatie met de opleider en de cursisten)

nen van seksisme en intimidatie op straat. De opleiding beoogt:

- hen beter bewust te maken van het wettelijke kader op dit gebied, en hen te leren de theoretische begrippen/concepten seksisme, intimidatie, beledigingen, stereotypen, vooroordelen, discriminatie en gender, enz. te herkennen
- Patronen / stereotypen / overtuigingen / voorstellingen deconstrueren en in vraag stellen
- Inzicht verwerven in de gendersocialisatie, de opbouw van de sociale identiteit in het gezin, op

ACTIE 11

Toelichting (vervolg)

school, in de media, op de werkplek, in de vrije tijd

- Zich bewust worden van de impact van overtuigingen en voorstellingen
- Weten hoe je sociale controle kunt stimuleren en hoe je kunt reageren wanneer je getuige bent van een discriminerende/intimiderende houding: de juiste professionele houding, wat je tegen de dader en het slachtoffer moet zeggen, ...
- Vertrouwd zijn met het netwerk van overheidsorganen die daarrond werken (Unia, het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen...)

2. Opleiding «Intra-familiaal geweld» (Brusafe en GIP)

Verschillende politiezones organiseren interne opleidingen over intrafamiliaal geweld (bijvoorbeeld de politiezone Brussel-Noord in het kader van bewustmakingen die de diensten Slachtofferhulp geven aan inspecteurs of onthaalmedewerkers... De politiezone Brussel-Hoofdstad Elsene heeft een opleiding «En wat als jij?» die bestaat uit een interactieve opleiding (aan de hand van filmpjes) die onder meer ingaat op het belang van een adequate opvang van een slachtoffer van seksueel geweld om dubbele victimisatie en/of het niet-indienen van een klacht te voorkomen).

Voor 2020 is een opleiding over intrafamiliaal geweld gepland voor de actoren die betrokken zijn bij preventie en voor de politie (hervatting van de opleidingen 2018-2019), maar dan in een aangepaste vorm. De modaliteiten zullen worden herzien met de stuurgroep (Brusafe, Equal.brussels, federale politie, GIP en bepaalde politiezones) om aangepaste sessies op te zetten door te voorzien in monodisciplinaire onderdelen en

andere sessies te organiseren als workshops voor meerdere actoren (politieagenten, gemeenschapswachters, parkwachters, enz.).

3. Opleiding «Politie- en ontwikkeling ZSG» (Polbru en ZSG)

In het kader van de ontwikkeling van het Zorgcentrum na Seksueel Geweld worden opleidings sessies georganiseerd door Polbru en het Zorgcentrum na Seksueel Geweld om politieagenten op te leiden over intrafamiliaal geweld en de zorgprocedures van het Zorgcentrum na Seksueel Geweld.

4. Opleiding «Gedwongen huwelijken (GSOB)

Deze opleiding is bestemd voor de diensten van de burgerlijke stand en heeft betrekking op de wetgevende aspecten, gedwongen huwelijken vs. gearrangeerde huwelijken, slachtoffers, gevolgen, waarschuwingssignalen en vervolgingsprocedures.

PREVENTIE 1. OPLEIDING

ACTIE 12 INRICHTING VAN EEN SPECIFIEKE OPLEIDINGS- MODULE VOOR DE GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN VOOR STEDENBOUW

Doelstelling

De aandacht vragen van gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaren voor vrouwvriendelijke aspecten in ruimtelijke ordening en stedenbouw.

Actie

Gerichte opleidingssessies / informatieverstrekkingen organiseren voor gewestelijke en gemeentelijke verantwoordelijken voor stedenbouw en andere stakeholders.

Aanwijzing van een uniek aanspreekpunt (Single Point Of Contact - SPOC) bij urban.brussels en/of andere gewestelijke instanties.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > urban.brussels
- Partners:
 - > Brussel Mobiliteit
 - > MIVB
 - > Gemeenten

Budgetraming

De actie is budgetneutraal en vindt plaats binnen het bestaande budgettaire kader.

Uitvoeringstermijn

Vanaf 2021

Opvolgingsindicatoren

- Voorgestelde en gevolgde opleidingen
- Aanwijzing van contactpersonen
- Wijziging van het BWRO-vrijstellingsbesluit (tweede lezing)

ACTIE 12

Toelichting

Omdat het onveiligheidsgevoel nauw samenhangt met de stedelijke context, is de openbare ruimte geen neutrale doos. De ruimtelijke ordening kan het onveiligheidsgevoel versterken of net verkleinen door meer rekening te houden met de beleving van vrouwen.

Net als bij andere voorgestelde acties is het de bedoeling om gewestelijke en gemeentelijke ambtenaren expertise te bieden, hen op te leiden en bewust te maken van methodes om vrouw-onvriendelijke elementen of maatregelen snel te leren detecteren.

Een gerichte opleiding van de verschillende instanties is dus noodzakelijk, zowel in de cel openbare ruimte van urban.brussels als in het team van de bouwmeester.

Tijdens en na de uitrol van de projecten moet ervoor worden gezorgd dat de vergunning, bij de uitvoering ervan, de aan het begin van het proces uitgewerkte gendervisie respecteert. Er zal een speciale aandacht worden besteed aan het opleiden van stedenbouwkundige inspecteurs om dit te waarborgen.

PREVENTIE 1. OPLEIDING

ACTIE 13 INRICHTING VAN EEN OPLEIDINGSMODULE «CYBERSEKSISME» BESTEMD VOOR DE POLITIEDIENSTEN

Doelstelling

De spelers van de preventie- en veiligheidsketen opleiden over de problematiek rond cyberseksisme.

Actie

Opleiding van onthaalmedewerkers in de 6 politiezones over hoe om te gaan met klachten over cybercriminaliteit en cyberseksisme in het kader van de uitrol van het project «Cyber help».

Uitvoeringstermijn

In de loop van 2020

Opvolgingsindicatoren

- De evaluatieprocedure voor de eigen opleidingen van de GIP voor de basis- en voortgezette opleiding.
- De stuurgroep van het Cyber Help-project heeft de indicatoren van het project nog niet vastgesteld.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Brusafe,
 - > Brussel Preventie en Veiligheid
- Partners:
 - > GIP
 - > Federale Politie.

Budgetraming

Opleiding die door de GIP moet worden gegeven (werkingskosten en loon van de GIP-docenten).

ACTIE 13

Toelichting

De 6 politiezones zullen een nieuwe app (Cyber Help) inzetten die door de federale politie werd ontwikkeld om slachtoffers van cybercriminaliteit op de politiecommissariaten beter te kunnen opvangen. Cybercriminaliteit die voortvloeit uit seksistische opmerkingen en seksuele intimidatie via sociale media of het web in het algemeen maakt er deel van uit.

Deze opleiding vormt een aanvulling op de basis- en voortgezette opleiding «cybercriminaliteit en sociale netwerken» die de GIP geeft aan politie-aspiranten:

- De basisopleiding «sociale media/kansen en gevaren van cybercriminaliteit» (12 uur), die deel uitmaakt van de basis- en middenkaderopleiding, is niet specifiek gericht op cyberseksisme, maar het onderwerp komt gedeeltelijk aan bod in het kader van de specifieke misdrijven van de cybercriminaliteit, in de basisprincipes van de werking van een sociaal netwerk (IP-adres) en de mogelijke opzoekingen. Tijdens de opleiding worden ook verschillende voorbeelden vermeld, zoals intimidatie via Tinder of Snapchat.
- De permanente opleiding «Cybercrime» (1 dag) is bedoeld voor politieagenten van het middenkader. Het is geen specifieke opleiding over cyberseksisme, maar heeft tot doel de onderzoeks- en behandelingspraktijken van cybercriminaliteit door de politie te verbeteren.
- De permanente opleiding Politie is een E-learning module van de Federale Politie over «cybersecurity» (3u tot 6u). Cyberseksisme komt gedeeltelijk aan bod in de casestudy van inbreuken of misdaden.

PREVENTIE 1. OPLEIDING

ACTIE 14 INRICHTING VAN EEN OPLEIDINGSMODULE «SEKSUELE INTIMIDATIE IN DE OPENBARE RUIMTE»

Doelstelling

De spelers van de preventie- en veiligheidsketen (vaststellende beambten, gemeenschapswachters, straathoekwerkers, parkwachters, enz.) die in de openbare ruimte werken, opleiden over de fenomenen van seksisme en intimidatie op straat.

Actie

Organisatie van een tweedaagse opleiding (Brusafe en GSOB) over «seksisme en intimidatie op straat» voor gemeentelijke en gewestelijke preventie- en veiligheidsambtenaren die zorgen voor een zichtbare aanwezigheid in de openbare ruimte.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Brusafe
 - > Brussel Preventie en Veiligheid (BPV)
 - > GSOB
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > Vrijwilligerssector

Budgetraming

12.360 € (subsidie 2020 van BPV voor het GSOB voor de invoering van opleidingsmaatregelen van het Gewestelijk opleidingsplan voor lokale veiligheids- en preventieactoren en voor de hulpdiensten).

Uitvoeringstermijn

Vanaf 2020

Opvolgingsindicator

Evaluatieprocedure voor de opleidingen van de GSOB (ex-ante evaluatie van de opleidingsbehoeften en ex-post evaluatie met de opleiders en cursisten, aantal sessies, aantal deelnemers).

ACTIE 14

Toelichting

De opleiding «intimidatie op straat» (Brusafe + GSOB) beantwoordt aan het GOP (Gewestelijk Opleidingsplan 2017-2020) dat door Brusafe (met de bijbehorende veiligheidsscholen) is ontwikkeld. De opleiding wordt verzekerd door vzw CEMEA met praktische oefeningen door professionele acteurs en heeft de volgende doelstellingen:

- bewust maken van het wettelijke kader op dit gebied, de theoretische begrippen/concepten seksisme, intimidatie, beledigingen, stereotypen, vooroordelen, discriminatie en gender, enz. herkennen
- Patronen/stereotypen/overtuigingen/voorstellingen deconstrueren en in vraag stellen
- Inzicht verwerven in de gendersocialisatie, de opbouw van de sociale identiteit in het gezin, op school, in de media, op de werkplek, in de vrije tijd
- zich bewust worden van de impact van overtuigingen en voorstellingen
- sociale controle stimuleren en reageren wanneer je getuige bent van een discriminerende/intimiderende houding: de juiste professionele houding, wat je tegen de dader en het slachtoffer moet zeggen
- vertrouwd zijn met het netwerk van overheidsorganen die daarrond werken (Unia, het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen...)

Daarnaast vormt deze opleiding een aanvulling op de basisopleiding van de politie (programma van de federale politie), die ook de wet op seksisme/intimidatie op straat behandelt in de cursus «misdaden en wanbedrijven tegen personen» (10 uur) en de opleiding voor politieagenten (behandeld in geïntegreerde oefeningen-praktijkcases).

PREVENTIE 1. OPLEIDING

ACTIE 15 OPLEIDING VAN LEIDINGGEVEN- DEN OVER DE GEVOLGEN VAN GEWELD OP HET WERK

Doelstelling

Een opleiding organiseren over de verantwoordelijkheid van de managers bij de overheidsdiensten inzake intimidatie en geweld op het werk en de detectiecapaciteit.

Actie

De managers bij de overheidsdiensten en de ION sensibiliseren en opleiden over de verantwoordelijkheid van de managers inzake intimidatie en geweld op het werk, huiselijk geweld en de detectie van het fenomeen.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > talent.brussels
- Partner:
 - > equal.brussels

Budgetraming

3.250 €

Uitvoeringstermijn

2021

Opvolgingsindicator

Aantal opgeleide managers.

Toelichting

De betrokkenheid van de werkgevers (uit de overheids- en privésector) in de strijd tegen gendergerelateerd geweld tegen vrouwen is van essentieel belang. Om dit doel te bereiken, is het noodzakelijk om werkgevers meer bewust te maken van en te informeren over geweld tegen vrouwen op het werk, om de meldingskanalen voor slachtoffers uit te breiden en te verbeteren en om hun specifieke hulp en begeleiding te versterken.

Er moet ook een opleiding rond de problematiek van huiselijk geweld kunnen worden georganiseerd op de werkplek om de opsporing van het fenomeen op de werkplek te verbeteren en een betere doorverwijzing van de slachtoffers naar de juiste hulpverleningsdiensten mogelijk te maken.

PREVENTIE 1. OPLEIDING

ACTIE 16

ACTIE 16: OPLEIDING VOOR DE VERTROUWENSPERSONEN EN MAATSCHAPPELIJK ASSISTENTEN OVER GEWELD OP HET WERK

Doelstelling

Acties over de impact van partnergeweld (goede praktijken) op werk uitbreiden naar alle ION's en overheidsdiensten in Brussel, via het netwerk van de diversiteitsmanagers.

Actie

Opleiding van de maatschappelijk assistenten en vertrouwenspersonen.

De verschillende ingevoerde en bestudeerde goede praktijken overmaken aan de diversiteitsmanagers.

Bewustmaking van de managers, maatschappelijk assistenten en vertrouwenspersonen: verspreiding van een brochure «op maat» die door equal.brussels werd ontwikkeld voor elke ION en overheidsdienst in Brussel (deze actie vormt een aanvulling op de actie «Terbeschikkingstelling van een communicatiekit voor de gemeentelijke en gewestelijke besturen» en op de actie «De besturen sensibiliseren tegen ongewenst seksueel gedrag op het werk»).

Analyse van een eventuele aanpassing van het statuut.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > talent.brussels
- Partner:
 - > equal.brussels

Budgetraming

2.750 euro en de huidige personele middelen, in het kader van de begrotingsmiddelen

Uitvoeringstermijn

2020-2024

ACTIE 16

Opvolgingsindicatoren

- De ION's en overheidsdiensten in Brussel worden geïnformeerd via het netwerk van diversiteitsmanagers.
- De door equal.brussels ontwikkelde brochure wordt verspreid onder alle ION's en gewestelijke overheidsdiensten.
- De door equal.brussels ontwikkelde toolkit wordt verspreid onder alle ION's en gewestelijke overheidsdiensten.
- Aanpassing van het statuut.
- Aantal maatschappelijk assistenten en vertrouwenspersonen dat per jaar wordt opgeleid.

Toelichting

Uit de studie van het IGVM²⁸ naar de impact van partnergeweld op werk blijkt dat 72,9 procent van de slachtoffers aangeeft dat het geweld dat ze hebben ondergaan een impact heeft gehad op hun werk. Voor 7,8% van hen ging de (ex-)partner zelfs naar hun werkplek. Deze cijfers moeten de betrokkenheid van de arbeidsorganisaties bij de preventie en bestrijding van huiselijk geweld doen toenemen.

²⁸ https://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/nationale_enquete_over_de_impact_van_partnergeweld_op_werk_werknemers_en_werkplekken_in

PREVENTIE 1. OPLEIDING

ACTIE 17 OPLEIDING VAN HET MIVB- PERSONEEL OVER SEKSUELE INTIMIDATIE IN HET OPENBAAR VERVOER

Doelstelling

Het MIVB-personeel opleiden over seksuele intimidatie in de basisopleiding, met de aanstelling van een vrijwillig personeelslid die ook vertrouwenspersoon is, die de protocollen kent en die ter beschikking staat van andere personeelsleden voor eventueel advies.

Actie

De MIVB is vastbesloten om deze elementen te integreren in de bestaande opleidingen door het ontwikkelen van:

- Een bewustmakingscampagne ter bestrijding van seksisme op de werkplek, voor alle medewerkers, aan de hand van filmpjes met wettelijke elementen, typische intimidatiesituaties, maar waarin ook aan bod komt welke antwoorden men kan geven en hoe men zich moet gedragen als getuige en als slachtoffer. Deze campagne zal worden ondersteund door een e-learning programma dat ook bestemd is voor alle medewerkers en dat bedoeld is om de kennis over het onderwerp te verdiepen.
- Een «classroom»-module voor de maatschappelijke adviseurs en vertrouwenspersonen zodat ze «subject experts» worden. Ze moeten slachtoffers intern kunnen helpen en managers die te maken krijgen met intimidatie in hun teams ondersteunen.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > STIB
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > Brusafe
 - > Maatschappelijk middenveld

- De opname van het thema in het opleidingstraject van het personeel (nieuw aangeworven medewerkers krijgen voorrang) die in contact komen met de klanten (o.a.: veiligheidsagent, multimodale medewerker, verkoopsmedewerker, buschauffeur, tramchauffeur) en betrekking hebben op de opvang van slachtoffers van intimidatie. Tegelijkertijd moeten er beroepsspecifieke tools (zoals brochures) worden ontwikkeld om de slachtoffers uitgebreide informatie te verschaffen die hen in staat stelt een klacht in te dienen. Bovendien zal de analyse van concrete gevallen in verband met seksisme worden opgenomen in de opleiding «Diversity for people managers» en in de opleiding «Hulp aan slachtoffers». De referentiepersonen zijn de vertrouwenspersonen.

ACTIE 17

Budgetraming

Het budget is opgenomen in het budget voor opleidingen en interne communicatie.

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicator

Ontwikkeling van een opleidingsmodule voor personeel dat in contact komt met passagiers die het slachtoffer zijn van seksuele intimidatie (rijdend personeel, stationspersoneel, enz.).

Toelichting

Uit sociologische studies blijkt dat het onveiligheidsgevoel een grotere beperking vormt voor vrouwen dan voor mannen, dus ook met dit fenomeen moet systematisch rekening worden gehouden in het mobiliteitsbeleid²⁹.

²⁹ Gids van de mobiliteit en de verkeersveiligheid, n°44,
<https://www.avcb-vsgb.be/nl/Publications/moniteur-de-la-mobilite.html> en
<https://bps-bpv.brussels/nl/een-positieve-kijk-op-de-veiligheid-brussel>

HOOFDSTUK 2

PREVENTIE

2. BEWUSTMAKING

- ACTIE 18 :** BEWUSTMAKINGSCAMPAGNES VOEREN
- ACTIE 19:** BEWUSTMAKING VOOR GEWELD VIA GENDERONGELIJKHEID
- ACTIE 20:** SENSIBILISEREN TEGEN SEKSUELE INTIMIDATIE OP DE BRUSSELSE FESTIVALS
- ACTIE 21:** TERBESCHIKKINGSTELLING VAN EEN COMMUNICATIEKIT VOOR DE GEMEENTELIJKE EN GEWESTELIJKE BESTUREN
- ACTIE 22:** DE BRUSSELSE BESTUREN SENSIBILISEREN ROND ONGEWENST SEKSUEEL GEDRAG OP HET WERK
- ACTIE 23:** DE BESTRIJDING VAN GEWELD EN INTIMIDATIE OP HET WERK OPNEMEN IN DE ONTWIKKELING VAN DE DIVERSITEITSPANNEN
- ACTIE 24:** DE BESTRIJDING VAN GEWELD TEGEN VROUWEN AANMOEDIGEN IN HET GEWESTELIJK WERKGELEGENHEIDSBELEID
- ACTIE 25:** SENSIBILISEREN ROND DE PROBLEMATIEK VAN GEWELD TEGEN VROUWEN EN MEISJES IN EEN MIGRATIECONTEXT: GEDWONGEN HUWELIJKEN, GENITALE VERMINKINGEN BIJ VROUWEN, EERWRAAK

PREVENTIE 2. BEWUSTMAKING

ACTIE 18 BEWUSTMAKINGSCAMPAGNES VOEREN

Doelstelling

De aandacht vragen van de Brusselaars door middel van gerichte en continue campagnes.

Actie

Bewustmaking van het Brusselse publiek door middel van campagnes:

- die tussen verschillende instellingen worden gecoördineerd
- na overleg met de verenigingen op het terrein
- die aandacht hebben voor de diversiteit van het geweld en de doelgroepen
- die zich ook richten tot daders
- die aandacht besteden aan bijzonder kwetsbare groepen zoals migranten, vrouwen met een handicap, lesbische vrouwen, ouderen, slachtoffers van mensenhandel, prostituees en zwangere vrouwen
- die zich ook richten tot het jonge publiek
- gebaseerd op empirisch onderzoek.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Maatschappelijk middenveld
 - > Plaatselijke Brusselse overheden
 - > Institutionele partners

Budgetraming

Specifieke budgetten per jaar
Voor 2020: 10.000 euro voor de «witte linten»-campagne.

Uitvoeringstermijn

2020-2024

ACTIE 18

Opvolgingsindicatoren

- Aantal uitgevoerde campagnes
- Evaluatie van de impact van deze campagnes

Toelichting

Bewustmakingscampagnes of -programma's moeten worden voortgezet om het grote publiek bewuster te maken van en meer inzicht te geven in de verschillende vormen van geweld die onder het toepassingsgebied van het Verdrag vallen, in het feit dat dit geweld een uiting is van een historische organisatie van de samenleving die gebaseerd is op de overheersing en discriminatie van vrouwen door mannen, en in de gevolgen van geweld voor kinderen.

Bewustmakingscampagnes moeten de bevolking van Brussel bewust maken van het geweld, maar ook instrumenten aanreiken en de slachtoffers en hun families naar de hulpverlening leiden.

Het is belangrijk dat deze campagnes doelgericht worden georganiseerd rond verschillende thema's en dat ze gebaseerd zijn op empirisch onderzoek en aanbevelingen van het terrein. Daarom worden er voorbereidende raadgevende structuren opgezet om doeltreffende en breed gedragen campagnes te ontwikkelen. Het toezicht op en de evaluatie van de campagnes is ook belangrijk om het effect ervan te beoordelen en te controleren.

PREVENTIE 2. BEWUSTMAKING

ACTIE 19 BEWUSTMAKING VOOR GEWELD VIA GENDERONGELIJKHEID

Doelstelling

Verschillende doelgroepen bewust maken van de genderongelijkheden en de bestaande instrumenten ter preventie van geweld promoten.

Actie

Een publicatie over goede praktijken op het gebied van geweldpreventie opstellen en op grote schaal verspreiden onder verschillende doelgroepen, om de bestaande instrumenten en methoden (bv. primaire preventie, het «vlaggensysteem») op het gebied van geweldpreventie in België en in het buitenland te promoten.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Maatschappelijk middenveld
 - > Brussel Plaatselijke Besturen

Budgetraming

14.000€ (begroting equal.brussels)

Uitvoeringstermijn

2020-2022

Opvolgingsindicatoren

- Ontwikkeling en verspreiding van deze publicatie
- Evaluatie van het project

Toelichting

Informatie-instrumenten worden vaak onderbenut, maar zijn toch cruciaal in de strijd tegen geweld. Er bestaan doeltreffende preventie-initiatieven in België en in het buitenland die de genderdimensie en het geweld tegen verschillende doelgroepen effectief onder de aandacht brengen en die op grotere schaal kunnen worden gebundeld en gepubliceerd.

Op die manier worden organisaties gesensibiliseerd en geïnformeerd over hoe ze ook in hun omgeving initiatieven ter preventie van geweld tot stand kunnen laten komen.

PREVENTIE 2. BEWUSTMAKING

ACTIE 20 SENSIBILISEREN TEGEN SEKSUELE INTIMIDATIE OP DE BRUSSELSE FESTIVALS

Doelstelling

Seksuele intimidatie op Brusselse festivals voorkomen en bestrijden.

Actie

Instrumenten ontwikkelen in samenwerking met experts en organisatoren van Brusselse festivals:

- Een omgeving creëren waarin het risico op seksuele intimidatie wordt verminderd.
- Slachtoffers krijgen informatie en kunnen rekenen op (fysieke en online) bijstand.
- Getuigen en daders worden gesensibiliseerd.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > equal.brussels
 - > visit.brussels
 - > Imago van Brussel
- Partners:
 - > Verenigingen op het terrein
 - > BPB

Budgetraming

10.000€ (budget equal.brussels)

Uitvoeringstermijn

2020-2022 met een proefproject in de zomer van 2021.

Opvolgingsindicatoren

- Samenwerkingen ontwikkelen met de organisatoren
- Richtlijnen, tools en/of publicaties opstellen en verspreiden
- Beoordeling van de doeltreffendheid van de ter beschikking gestelde instrumenten.

ACTIE 20

Toelichting

Uit enquêtes op Belgische festivals (met name via Plan International) blijkt dat seksuele intimidatie vaak voorkomt: vrouwen zeggen er vaak last van te hebben en toeschouwers reageren niet snel als ze er getuige van zijn.

Dankzij gewestelijke hefboomen is het mogelijk om concrete middelen te ontwikkelen om deze vormen van geweld tegen vrouwen op festivals te voorkomen en te bestrijden, door de organisatoren te overtuigen om van hun evenementen een plek te maken waar alle bezoekers zich in een ongedwongen sfeer kunnen amuseren. De actie zal worden uitgevoerd in samenwerking met de festivals om deze instrumenten te ontwikkelen met behulp van de expertise die al is ontwikkeld rond dit thema.

PREVENTIE 2. BEWUSTMAKING

ACTIE 21 TERBESCHIKKINGSTELLING VAN EEN COMMUNICATIEKIT VOOR DE GEMEENTELIJKE EN GEWESTELIJKE BESTUREN

Doelstelling

Doelgerichte en passende bewustmaking op gemeentelijk en gewestelijk niveau aanmoedigen.

Actie

Een toolkit en een communicatiekit met goede praktijken en kant-en-klaar bewustmakingsmateriaal over geweld tegen vrouwen ontwikkelen voor gemeenten en gewestelijke instellingen.

Deze toolkit en communicatiekit ontwikkelen in overleg met het maatschappelijk middenveld en de lokale actoren om ervoor te zorgen dat de inhoud beantwoordt aan de behoeften van de lokale actoren.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > equal.brussels
 - > Brussel Plaatselijke Besturen
 - > De gemeenten.
- Partners:
 - > Verenigingen van het terrein

Budgetraming

15.000€ (budget equal.brussels)

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Productie en distributie van de toolkit en de communicatiekit
- Evaluatie van bewustmakingscampagnes en -acties

ACTIE 21

Toelichting

Equal.brussels en Brussel Plaatselijke Besturen staan in contact met de gemeentelijke spelers die ook bewustmakingsacties rond geweld tegen vrouwen ontwikkelen: campagnes, activiteiten, publicaties, enz.

Om goede praktijken op een uniforme manier in het hele gewest te kunnen verspreiden, zal een kit en een toolkit worden ontwikkeld en verspreid, waarmee de hefboomen waarover deze instellingen en overheden beschikken, gecoördineerd en gericht kunnen worden gebruikt om de bewustwording te bevorderen en informatie te verspreiden.

PREVENTIE 2. BEWUSTMAKING

ACTIE 22 DE BRUSSELSE BESTUREN SENSIBILISEREN ROND SEKSUELE INTIMIDATIE OP HET WERK

Doelstelling

Bestrijding van ongewenst seksueel gedrag op het werk door informatie en goede praktijken te verspreiden binnen de Brusselse overheidsdiensten en privé-instellingen.

Actie

In samenwerking met deskundigen bewustmakingsmateriaal ontwikkelen over ongewenst seksueel gedrag op het werk:

- Toolkit
- Affiches
- Gids van goede praktijken

Dit materiaal is bestemd voor alle overheidsdiensten in Brussel en voor privébedrijven die dat wensen, met de mogelijkheid om hun eigen logo en specifieke informatie over hun diensten toe te voegen. Dit stelt hen in staat om het bewustmakingsmateriaal intern, op papier en via andere interne communicatiekanalen efficiënt te verspreiden.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > talent.brussels
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > ION
 - > Maatschappelijk middenveld
 - > Privébedrijven
 - > hub.brussels
 - > BEW
 - > Actiris

Budgetraming

3.250 euro, in het kader van de beschikbare begrotingsmiddelen.

Uitvoeringstermijn

2020-2024, eerste instrumenten worden in 2021 verspreid.

ACTIE 22

Opvolgingsindicatoren

- Ontwikkeling van verschillende soorten bewustmakingsmateriaal
- Aantal betrokken overheidsdiensten
- Evaluatie van de impact van deze bewustmaking

Toelichting

Eén op de vijf werknemers meldt dat ze het slachtoffer zijn geweest van agressie op het werk en 17% van hen was het slachtoffer van (seksuele) intimidatie. Een minderheid van deze mensen beweert echter gebruik te hebben gemaakt van diensten zoals interne preventiediensten of vertrouwenspersonen.

Het is daarom essentieel om de medewerkers van de Brusselse instellingen te informeren over hun rechten, de strafbaarheid van de daden waarvan ze slachtoffer (of dader) zijn en de hulp- en meldingsmogelijkheden. Om dit te bereiken moet een beroep worden gedaan op bestaande netwerken tussen deze instellingen (diversiteitsnetwerk en gendernetwerk).

Dit bewustmakingsmateriaal zal ook beschikbaar kunnen worden gesteld voor werknemers in de privé-sector.

Deze actie vormt een aanvulling op Actie «Geweld op het werk bestrijden via leidinggevenden»

PREVENTIE 2. BEWUSTMAKING

ACTIE 23

DE BESTRIJDING VAN GEWELD EN INTIMIDATIE OP HET WERK OPNEMEN IN DE ONTWIKKELING VAN DE DIVERSITEITSPANNEN

Doelstelling

De plaatselijke en gewestelijke besturen in het kader van de ontwikkeling van de diversiteitsplannen bewust maken van geweld tegen vrouwen.

Actie

In de diversiteitsplannen van de besturen systematisch een hoofdstuk opnemen over de bestrijding van geweld en intimidatie op het werk.

Voorzien in:

- Interne opleiding van de medewerkers die een sleutelrol vervullen
- Bewustmaking (interne campagnes, toolkit, gids voor goede praktijken ...)
- Communicatie via intranet van de door equal.brussels ontwikkelde brochure
- Aanpassing van de arbeidsreglementen

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Actiris
 - > Talent.brussels
 - > Brussel Plaatselijke Besturen (BPB)
- Partner:
 - > equal.brussels

Budgetraming

De actie vindt plaats binnen het huidig budgetair kader.

Uitvoeringstermijn

Bij de ontwikkeling van de volgende plannen.

Opvolgingsindicator

- Preventie- en bestrijdingsacties tegen geweld in de diversiteitsplannen
- Aantal opgeleide medewerkers die een sleutelrol vervullen
- Er wordt een interne campagne gevoerd
- De toolkit wordt verspreid
- De gids voor goede praktijken wordt verspreid
- De door equal.brussels ontwikkelde brochure wordt via het intranet verdeeld
- Het arbeidsreglement wordt aangepast

ACTIE 23

Toelichting

Het diversiteitsbeleid, voor de tewerkstelling, in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is vastgelegd door en volgens de modaliteiten van het besluit van 9 mei 2019 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7 mei 2009 betreffende de diversiteitsplannen en het diversiteitslabel. Dit besluit is op 1 januari 2020³⁰ in voege getreden.

Het diversiteitsplan bundelt de acties ter bevordering van de gelijkheid van vrouwen en mannen. De bevordering van de gelijkheid van vrouwen en mannen op het werk vereist het gebruik van verschillende actiehefbomen, waarvan de strijd tegen geweld en intimidatie op het werk een integraal onderdeel kan zijn.

In dit kader zullen de Actiris-diversiteitsadviseurs bij de ontwikkeling van de plannen meer aandacht hebben voor acties in verband met 'intimidatie en geweld'. Dit moet meer in het bijzonder gebeuren via bewustmakings- en interne communicatieacties.

Tot slot blijft Actiris betrokken in het CEASE³¹ -project dat tot doel heeft een Europees netwerk van bedrijven te creëren die zich inzetten voor de bestrijding van huiselijk geweld en een opleidingsmodule voor managers en HR-diensten op te zetten die hen over deze problematiek opleiden.

³⁰ http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=n-l&la=N&cn=2009050704&table_name=wet

³¹ <http://www.pourlasolidarite.eu/fr/project/cease-impliquer-les-entreprises-contre-les-violences-conjugales>

PREVENTIE 2. BEWUSTMAKING

ACTIE 24 DE BESTRIJDING VAN GEWELD TEGEN VROUWEN AANMOEDIGEN IN HET GEWESTELIJK WERKGELEGENHEIDSBELEID

Doelstelling

Acties ter bestrijding van geweld tegen vrouwen in het gewestelijk werkgelegenheidsbeleid aanmoedigen.

Actie

Bedrijven in het kader van de ontwikkeling van diversiteitsplannen bewust maken van geweld tegen vrouwen.

Opleiding door equal.brussels van de diversiteitsadviseurs over de problematiek van geweld tegen vrouwen.

De gewestelijke arbeidsinspecties via equal.brussels bewust maken van de problematiek van geweld tegen vrouwen.

Projectoproepen «Strijd tegen discriminatie bij aanwerving en bevordering van de diversiteit».

Verdere operationalisering van het CEASE-project.³²

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Actiris
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > Brussel Economie en Werk (BEW)
 - > Actiris

Budgetraming

De actie zal worden uitgevoerd binnen de huidige begrotingsenveloppe en in het kader van de ondersteunde projecten/ondernemingen (werkingssubsidie aan Actiris voor de campagne ter bestrijding van discriminatie bij aanwerving en subsidies aan verenigingen in het kader van de projectoproep discriminatiebestrijding).

Uitvoeringstermijn

2020-2024

³² <http://www.pourlasolidarite.eu/fr/project/cease-impliquer-les-entreprises-contre-les-violences-conjugales>

ACTIE 24

Opvolgingsindicatoren

- Aantal opgeleide adviseurs
- Aantal gesensibiliseerde inspecteurs
- Ondersteunde projecten met een link naar geweld tegen vrouwen in het kader van de PO

Toelichting

De betrokkenheid van de werkgevers (uit de privé- en overheidssector) in de bestrijding van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen is van essentieel belang.

De jaarlijkse projectoproep «Bestrijding van discriminatie bij aanwerving en bevordering van de diversiteit» kan innovatieve projecten ondersteunen die met name gericht zijn op de bestrijding van geweld tegen vrouwen.

Tot slot heeft het CEASE³³-project tot doel een Europees netwerk van bedrijven te creëren die zich inzetten voor de bestrijding van huiselijk geweld en een opleidingsmodule voor managers en HR-diensten op te zetten die hen over deze problematiek opleiden. Actiris is hierbij betrokken.

³³ <http://www.pourlasolidarite.eu/fr/project/cease-impliquer-les-entreprises-contre-les-violences-conjugales>

PREVENTIE 2. BEWUSTMAKING

ACTIE 25

SENSIBILISEREN ROND DE
PROBLEMATIEK VAN GEWELD
TEGEN VROUWEN EN MEISJES
IN EEN MIGRATIECONTEX
T: GEDWONGEN HUWELIJKEN,
GENITALE VERMINKINGEN
BIJ VROUWEN, EERWRAAK

Doelstelling

Het grote publiek en de lokale actoren sensibiliseren rond het thema van geweld tegen vrouwen en meisjes in een migratiecontext: gedwongen huwelijken, genitale verminking bij vrouwen (VGV) en eerwraak, voor een beter inzicht in de problematiek, een preventiebeleid, een zorgzame opvang en een betere doorverwijzing naar een gepaste hulpverlening voor deze vrouwen.

Actie

Sensibiliseringsactiviteiten opzetten rond geweld tegen vrouwen en meisjes in een migratiecontext, en informatie verspreiden onder de verschillende dienstverleningen aan deze personen.

Lokale actoren (gemeenten, OCMW's, politiezones) opleiden over deze thematiek en de verspreiding ondersteunen van tools voor de sensibilisering van beroepsmensen (folders, tools, gids met good practices).

Verenigingen die zich inzetten rond het thema ondersteunen en de opvang van de betrokken vrouwen en meisjes verbeteren.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > equal.brussels
 - > BPB
- Partners:
 - > Maatschappelijk middenveld

Budgetraming

5.000 €: BPB
10.000 €: equal.brussels

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Georganiseerde bewustmaking
- Opleiding en verspreiding van sensibiliseringstools
- Steun aan de verenigingen

ACTIE 25

Toelichting

Volgens de meest recente in België uitgevoerde studie inzake de prevalentie van vrouwelijke genitale verminking (VGV) zijn er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar schatting meer dan 8.000 vrouwen die een besnijdenis ondergingen of die het risico lopen te worden besneden.

VGV is nauw verbonden met andere vormen van gendergerelateerd geweld. De meeste vrouwen die een VGV hebben ondergaan, hebben ook te maken gehad met fysiek of seksueel geweld of met een gedwongen huwelijk. Het gebeurt ook vaak dat vrouwen die zich verzetten tegen een gedwongen huwelijk en/of die een leven willen leiden als ongehuwd koppel, door familieleden of door hun gemeenschap worden achternagezeten en daarbij in reëel levensgevaar verkeren.

Het is van essentieel belang dat verenigingen beter ondersteund worden en dat burgers en lokale actoren een beter inzicht krijgen in de dynamiek die deze gezinnen ertoe aanzet om dergelijke ingrepen bij hun dochters uit te voeren.

Deze actoren, maar ook de gezinnen, moeten dit onderwerp met de betrokken vrouwen kunnen bespreken zodat ze zich bewust worden van de gevolgen van dit geweld op hun welzijn, geestelijke gezondheid, eigenwaarde, lichaamsbeeld en seksuele en reproductieve leven, opdat er op een meer efficiënte wijze kan worden gestreefd naar het stopzetten van dergelijke praktijken.

HOOFDSTUK 2

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIEMAATREGELEN

ACTIE 26: DE WERKGROEPEN « SECURITY BY DESIGN » DOEN NADENKEN OVER SEKSISME EN SEKSUELE INTIMIDATIE IN DE OPENBARE RUIMTE

ACTIE 27: IMPACTANALYSE VAN EEN NIEUW PROJECT VOOR OPENBARE RUIMTE/ VOORZIENINGEN OM DE BEHOEFTE OP HET GEBIED VAN VEILIGHEID EN PREVENTIE VAN GEWELD IN DE OPENBARE RUIMTE TE BEPALEN

ACTIE 28: REKENING HOUDEN MET DE ASPECTEN PREVENTIE, INTIMIDATIE EN GEWELD TIJDENS DE GOEDKEURINGSFASE VAN EEN AANVRAAG TOT STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

ACTIE 29: AANPAK VAN DE ASPECTEN PREVENTIE, INTIMIDATIE EN GEWELD IN DE OPENBARE RUIMTE IN DE VOLGENDE CYCLUS VAN PYBLIK OVER HET THEMA 'STAD VOOR IEDEREEN'

ACTIE 30: DE GENDERKWESTIE INTEGREREN IN DE INSTRUMENTEN VOOR STADSPANNING EN STEDELIJKE PROGRAMMA'S

ACTIE 31: ANALYSE EN OPVOLGING VAN HET GEWESTELIJK PLAN VOOR DUURZAME ONTWIKKELING

ACTIE 32: BEWUSTMAKING VAN DE LEDEN VAN DE GEWESTELIJKE ONTWIKKELINGSCOMMISSIE

ACTIE 33: ADVIEZEN AANMOEDIGEN VAN VERENIGINGEN DIE ACTIEF ZIJN OP HET GEBIED VAN THEMA'S ROND GENDER, STAD EN BURGERS

ACTIE 34: GENDERMAINSTREAMING IN DE WIJKCONTRACTEN EN DE STADSVERNIEUWINGSCONTRACTEN

ACTIE 35: GENDERMAINSTREAMING IN DE PROGRAMMERINGSPROJECTEN VAN OPENBARE VOORZIENINGEN

ACTIE 36: DE NAMEN VAN VERKEERSADERS EN OPENBARE PLEINEN VERVROUWELIJKEN

ACTIE 37: GENDERMAINSTREAMING IN HET VERVOERSAANBOD EN HET INTERN BELEID VAN DE MIVB

ACTIE 38: DE BESTRIJDING VAN ONTERENDE OF DISCRIMINERENDE RECLAME VOOR VROUWEN EN DE BEWUSTMAKING VOOR DE PROBLEMATIEK VAN SEKSUELE INTIMIDATIE VIA DE COMMUNICATIEKANALEN VAN DE MIVB

ACTIE 39: FIETSVERPLAATSINGEN TOEGANKELIJKER MAKEN VOOR VROUWEN

ACTIE 40: DE GENDERDIMENSIE INTEGREREN IN DE OPMAAK VAN EEN RICHTPLAN VOOR "DALUREN"

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 26

DE WERKGROEPEN «SECURITY BY DESIGN» DOEN NADENKEN OVER SEKSISME EN SEKSUELE INTIMIDATIE IN DE OPENBARE RUIMTE

Doelstelling

In de gids «Security by Design» een bijzondere aandacht besteden aan intimidatie en geweld in de openbare ruimte³⁴.

Actie

Een gids met goede praktijken opstellen om de objectieve en subjectieve veiligheid van de openbare ruimte voor **kwetsbare** groepen te verbeteren (verlichting, sociale controle, enz.).

Opvolgingsindicatoren

- Verslagen van de werkgroep «security by design»
- Publicatie van de gids

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Brussel Preventie & Veiligheid
 - > WG Security by Design (Brussel Preventie & Veiligheid, Brussel Mobiliteit, perspective.brussels, urban.brussels)
- Partner:
 - > equal.brussels

Budgetraming

Budgetneutraal

Uitvoeringstermijn

In 2022, als onderdeel van de publicatie van de tweede editie van de Gids voor de beveiliging van de openbare ruimte.

³⁴ <https://bps-bpv.brussels/nl/de-geintegreerde-veiligheidsaanpak>

ACTIE 26

Toelichting

Een diepgaande studie gevoerd door het maatschappelijk middenveld³⁵ heeft grotendeels het verband aangetoond tussen de inrichting van de openbare ruimte, het onveiligheidsgevoel en gender (zie bevinding van de actie «Impactanalyse van een nieuw project voor de openbare ruimte/voorzieningen om de behoeften op het gebied van veiligheid en preventie van geweld in de openbare ruimte te bepalen»).

Het stedenbouwkundig beleid in het algemeen en de inrichting van de openbare ruimte in het bijzonder moeten systematisch worden onderworpen aan een genderanalyse om de openbare ruimte en de stedenbouwkundige beslissingen te beschouwen als cruciale factoren die doorslaggevend zijn voor het welzijn en de gelijke toegang tot de stad.

³⁵<http://www.garance.be/docs/12EspacepublicgenreNL.pdf>

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 27

IMPACTANALYSE VAN EEN NIEUW PROJECT VOOR OPENBARE RUIMTE/ VOORZIENINGEN OM DE BEHOEFTE N OP HET GEBIED VAN VEILIGHEID EN PREVENTIE VAN GEWELD IN DE OPENBARE RUIMTE TE BEPALEN

Doelstelling

De genderproblematiek bestuderen en opnemen in het voorontwerp van het project voorafgaand aan het indienen van een vergunning.

Actie

Ervoor zorgen dat elk project met een grote impact op de openbare ruimte wordt besproken binnen de Gewestelijke Commissie Actieve Modi (CAM) voordat de vergunningsaanvraag wordt ingediend.

De feministische verenigingen opnemen in de Gewestelijke Commissie Actieve Modi, zodat zij betrokken zijn bij de advisering van de Commissie over deze projecten (inclusief de materialisatie).

Ervoor zorgen dat het voorafgaande advies van de Gewestelijke Commissie Actieve Modi mee opgenomen wordt in de beoordeling van een project tijdens de goedkeuringsfase.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > urban.brussels
 - > Bouwmeester
- Partners:
 - > Brussel Mobiliteit
 - > MIVB
 - > Gemeenten

Budgetraming

Budgetneutraal

Uitvoeringstermijn

2021

Opvolgingsindicatoren

- Uitbreiding van de Gewestelijke Commissie Actieve Modi (CAM)
- Het opnemen van de adviezen in de procedure voor het toekennen van stedenbouwkundige vergunningen

ACTIE 27

Toelichting

In het algemeen geeft het corpus van bestaande enquêtes aan dat vrouwen gevoelig zijn voor de volgende genderspecifieke behoeften: brede trottoirs met lage stoepranden, met een vlak en antislip oppervlak; nette straten en voetpaden, vooral belangrijk voor de hygiëne van kinderen; intergenerationele openbare ruimten die geschikt zijn voor zowel jonge kinderen als oudere mensen; schaduwrijke recreatiegebieden met zachte vloeren en goed geplaatste banken; nette openbare toiletten; goede verkeersveiligheid om kinderen en gehandicapten veilig te laten oversteken; goede leesbaarheid van de ruimte door middel van bewegwijzering; een goede omgevingsveiligheid die de gebruikers een gevoel van veiligheid verleent; goede verlichting; banken om uit te rusten, zongericht in de winter, in de schaduw in de zomer; ononderbroken openbare ruimten. Hoewel deze bekommernissen op het eerste gezicht als universeel kunnen worden beschouwd, is het belang en de impact die ze hebben op het dagelijks leven van vrouwen wel degelijk genderbepaald³⁶.

Wat de bevoegdheid op het gebied van stadsontwikkeling en ruimtelijke ordening betreft, zorgt de toepassing van gendermainstreaming op overheidsopdrachten en evaluatieprocedures voor een doeltreffende bewustmaking van de professionals en de kandidaat-kantoren. Gendermainstreaming draagt ook bij aan de bestrijding van genderstereotypen in beleidsbeslissingen en beroepspraktijken. Bij de start van het project is de integratie van de genderanalyse - vooral tijdens de fase van de behoeftenbepaling - gebaat bij een bewust interdisciplinaire

aanpak (stedenbouw, architectuur, genderstudies, geografie, sociologie, antropologie, ...), die leidt tot een vruchtbare samenwerking tussen overheidsspelers, beroepsmensen en onderzoekers.

Bij de ontwikkeling van een project voor de openbare ruimte doorloopt het project verschillende stadia. Elk project moet worden voorgesteld op de projectbijeenkomst (zoals voorzien in het BWRO). Tijdens deze bijeenkomst wordt, voordat een bouwvergunning wordt aangevraagd, het project besproken met gewestelijke en gemeentelijke actoren die ook betrokken zijn bij de beoordeling van de vergunningaanvraag. Dit om in een vroeg stadium aanpassingen te kunnen doen, maar ook om extra aandacht te vragen voor onderbelichte aspecten. Op deze manier kunnen vrouwonvriendelijke elementen worden geïdentificeerd en kunnen aanpassingen worden gesuggereerd. Voor complexe strategische projecten zoals de aanleg van grote pleinen of de aanleg van een nieuwe tramlijn zijn er in de loop van het project sturingscomités voorzien. Ook op dit gebied kan er werk worden gemaakt van het uitbreiden van de deskundigheid op het gebied van vrouwvriendelijke openbare ruimten.

Daarnaast is er een specifieke raadpleging binnen de «Gewestelijke Commissie Actieve Modi» bij Brussel Mobiliteit met de verschillende betrokken actoren, zoals fietsersverenigingen, enz. Hierbij gaat er veel aandacht uit naar de inrichting en het comfort van de openbare ruimte, de verbinding met het openbaar vervoer, enz. Er kan onderzocht worden hoe de kennis van deze commissie over dit onderwerp kan worden

³⁶ Gids van de mobiliteit en de verkeersveiligheid, n°44,

<https://www.avcb-vsgb.be/nl/Publications/moniteur-de-la-mobilite.html>

ACTIE 27

Toelichting (vervolg)

vergroot, eventueel door de expertise op dit gebied te versterken.

Zo zijn bijvoorbeeld de volgende acties gepland:

- Vrouwenorganisaties in staat stellen een raadgevend advies en aanbevelingen te formuleren over de plannen van de regering inzake ruimtelijke ordening en om de regering te dwingen haar reactie te rechtvaardigen
- Bij de vloerbekleding rekening houden met mensen met een beperkte mobiliteit en mensen met kinderwagens of boodschappenkarretjes.
- De doelstellingen analyseren bij een nieuw project om de behoeften op het gebied van veiligheid en preventie van geweld in de openbare ruimte te bepalen en hiermee rekening te houden tijdens de programmdefinierings- en ontwerpfase.

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 28

REKENING HOUDEN MET DE ASPECTEN PREVENTIE, INTIMIDATIE EN GEWELD TIJDENS DE GOEDKEURINGSFASE VAN EEN AANVRAAG TOT STEDENBOUW- KUNDIGE VERGUNNING

Doelstelling

Ervoor zorgen dat een genderdimensie wordt opgenomen in de analyse en de procedure voor het toekennen van stedenbouwkundige vergunningen.

Actie

Opvolging van de vrouwvriendelijke aspecten bij de herziening van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening in tweede lezing.

Opname van vrouwvriendelijke aspecten bij het opstellen van het Handboek van de openbare ruimte.

Een bijzondere aandacht voor vrouwvriendelijke aspecten (zoals verlichting en netheid) en voor de opmerkingen van feministische verenigingen in het openbaar onderzoek.

De aandacht van de leden van de raadgevende comités vragen voor vrouwvriendelijke aspecten.

Controleren of/hoe vrouwvriendelijke aspecten beter in aanmerking kunnen worden genomen bij de evaluatie/effectbeoordeling en bestaande vademecums zo nodig aanpassen

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > urban.brussels
- Partners:
 - > Brussel Mobiliteit
 - > MIVB
 - > Gemeenten
 - > Bouwmeester

Budgetraming

Budgetneutraal - op basis van bestaande middelen.

Uitvoeringstermijn

2020-2022

Opvolgingsindicatoren

- Ontwikkeling van het Handboek voor de openbare ruimte
- Aanpassing van het Vademecum voor milieueffect-rapportering (MER) en effectenstudies (ES).
- Herziening van de GSV

ACTIE 28

Toelichting

De Gewestelijke Stedenbouwkundige Vergunning speelt hierbij een belangrijke rol. Het bepaalt de regels waaraan een project moet voldoen. Uitzonderingen hierop kunnen worden gemaakt, mits deze worden gemotiveerd. Een klein deel van de gevraagde principes om de vrouwvriendelijkheid te verbeteren, is al - voor zover mogelijk - concreet opgenomen in deze verordeningen. Het gaat om regels om fysieke of visuele obstakels te vermijden. Hoewel een tekst met een algemeen toepassingsgebied ook zijn beperkingen heeft, is er ruimte voor verbetering. De GSV wordt momenteel in die zin herzien.

Naast de specifieke en concrete regels van de GSV is er ook een set vuistregels, principes goed bouwen of goede praktijken, die in allerlei vademecums te vinden zijn. Dit kan gaan van de antislipzijde van een pad tot de benodigde lichtsterkte op een zebrapad. Er zijn veel gidsen en vademecums die een gebrek aan samenhang vertonen, waardoor ze moeilijk toe te passen zijn. De maatregel heeft dan ook tot doel deze gidsen te bundelen in één enkel handvest voor de aanleg van de openbare ruimte, waarin ook de beginselen over vrouwvriendelijkheid zijn opgenomen. Op die manier wordt een duidelijk, samenhangend en bruikbaar kader gecreëerd dat in het hele Gewest van toepassing is, zonder dat de kwaliteit van de openbare ruimte in het gedrang komt.

Het principe van een openbaar onderzoek in Brussel is een laatste, maar doeltreffend middel om naar de mening van de actoren en het publiek te peilen. Er kan bijzondere aandacht worden besteed aan de opmer-

kingen die in dit verband worden gemaakt, maar verenigingen die actief deelnemen aan het debat over een vrouwvriendelijkere samenleving kunnen ook worden aangemoedigd om met redenen omklede adviezen op te stellen om een project te verbeteren. Op elke opmerking moet onmiddellijk worden gereageerd. Ook zal worden onderzocht of er bij de rapportering/effectenstudie voldoende aandacht is/kan worden besteed aan vrouwvriendelijke maatregelen.

De volgende items kunnen worden opgenomen:

- De leden van de overlegcomités sensibiliseren zodat zij in hun adviezen rekening houden met de genderspecifieke bekommernissen en de mogelijkheid onderzoeken om genderindicatoren op te nemen;
- De mogelijkheid onderzoeken om genderindicatoren te integreren in effectenstudies met betrekking tot projecten voor de herinrichting van de openbare ruimte;
- Het verenigingsleven in staat stellen om genderspecifieke aanbevelingen te doen die bij het opstellen en uitvoeren van openbare onderzoeken, zowel op het niveau van de gemeenten als op het niveau van het gewest;
- Zorgen voor voldoende straatverlichting op straten, pleinen, enz.;
- De nadruk leggen op netheid, die ook een rol speelt in het onveiligheidsgevoel.

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 29

AANPAK VAN DE ASPECTEN
PREVENTIE, INTIMIDATIE EN
GEWELD IN DE OPENBARE RUIMTE
IN DE VOLGENDE CYCLUS VAN
PYBLIK OVER HET THEMA 'STAD
VOOR IEDEREEN'

Doelstelling

Specifieke aandacht voor intimidatie en geweld in de openbare ruimte opnemen in een conferentiecycclus van Pyblik³⁷ rond het thema 'Stad voor iedereen'

Actie

Uitwisselen, communiceren, verspreiden van observaties en actiepunten met betrekking tot het gemengde en gediversifieerde gebruik van de stedelijke ruimte door deskundigen.

Uitvoeringstermijn

2022

Opvolgingsindicatoren

- Frequentie van de conferentiecycclus
- Aantal conferenties
- Thema's van de conferenties
- Publicatie en verspreiding van verslagen

Verantwoordelijke van de actie

- Coördinator:
 - > perspective.brussels
- Partner:
 - > Pyblik

Budgetraming

De maatregel vindt plaats in het bestaande begrotingskader voor deze actie.

Toelichting

De organisatie van een cyclus van conferenties over het thema diversiteit in de openbare ruimte maakt het mogelijk om onderzoeken en goede praktijken door gespecialiseerde actoren te verduidelijken en te verspreiden.

³⁷ <http://www.publicspace.brussels/>
<https://perspective.brussels/fr/enjeux-urbains/espaces-publics/pyblik-et-le-guide-des-espaces-publics-bruxellois>

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 30

DE GENDERKWESTIE INTEGREREN IN DE INSTRUMENTEN VOOR STADSPLANNING EN STEDELIJKE PROGRAMMA'S

Doelstelling

Aandacht besteden aan de genderkwestie voorafgaand aan de projecten binnen de gewestelijke en lokale besturen, overeenkomstig de ordonnantie van 29 maart 2012 houdende integratie van de genderdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (gendermainstreaming).

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > urban.brussels
 - > perspective.brussels
 - > Brussel Mobiliteit
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > BPV
 - > BPB

Budgetraming

De kosten van het studie bureau dat het onderzoek op het terrein uitvoert en de kosten van de projectverantwoordelijken die de diagnose uitvoeren voor de SVC's en de definitiestudie voor de richtplannen van aanleg zijn al opgenomen in het budget van de betrokken besturen.

Actie

De genderkwestie integreren in de diagnoses van de Wijkcontracten en de Stadsvernieuwingscontracten via objectieve indicatoren (socio-economische indicatoren, patrimonium) en kwalitatieve Indicatoren (enquêtes, verkenningswandelingen en gesprekken met de inwoners van de wijk) binnen het thema sociaal klimaat en cohesie.

De genderkwestie opnemen in afbakeningsstudies, met name die voor de richtplannen van aanleg op het gebied van stedelijkheid (openbare en groene ruimtes, voorzieningen, mobiliteit, scholen), huisvesting (toegang tot huisvesting voor vrouwen, percentage eigenaars, discriminatie bij het huren of kopen) sociodemografische gegevens.

De genderkwestie opnemen in de participatieprocessen in het kader van de toekomstige participatiedienst.

De genderkwestie opnemen als evaluatiecriterium voor de impact van de participatie in diezelfde dienst.

De genderkwesties in functie van de doelstelling integreren in de effectenstudies van projecten voor de herinrichting van de openbare ruimte en voor de gewestelijke besluiten die regelgevende instrumenten wijzigen.

Het gemakkelijker maken om rekening te houden met de mening van de burgers over deze inrichtingen via Fix my street³⁸.

³⁸ <https://fixmystreet.brussels/about>

ACTIE 30

Uitvoeringstermijn

- Voor de wijkcontracten: 2020-2024
- Voor de stadsvernieuwingscontracten: 2020-23 – uitvoering in alle diagnoses van de toekomstige SVC's gepland in de volgende legislatuur
- Voor de richtplannen van aanleg: geen nieuwe RPA's gepland in de legislatuur 2019-24. Voorafgaand integreren in het RPA Bordet (start RPA in 2020).
- Volcontinu werk voor definitiestudies
- Voor de MER's (milieueffectenrapporten): lancering van een studie om de tools en indicatoren te creëren die garanderen dat de integratie van diversiteit in alle MER's op een transversale, ambitieuze en objectieve manier gebeurt in de loop van 2020 – einde van de studie in 2021

Opvolgingsindicatoren

- Bewegwijzering en verlichting van de openbare ruimte;
- Gemakkelijke verplaatsingen
- Toegang tot het openbaar vervoer
- Het gemengde karakter van de wijk
- Verblijfskwaliteit van de openbare ruimte (meubilair ...)
- Genderbezetting van de openbare ruimte
- Gebruik van de voorzieningen en de diversiteit van het aanbod
- Vlotte toegang tot hulp en informatie
- Kwalitatief onderzoek naar de openbare ruimte en de beleving ervan
- Subjectieve en objectieve kaart van het gebruik en de beleving van de openbare ruimte door vrouwen (zie <http://genderatlas.at/>)
- Variabele indicatoren volgens het uitgevoerde MER (ES / RE)
- Opvolging van de periodieke milieueffecten voor GPDO, GBP, RPA, GOP, BBP (nieuw) via een rapport

ACTIE 30

Toelichting

De integratie van de genderdimensie in stadsplanning moet worden beschouwd als een innovatief instrument dat ongekende wegen opent naar inclusiviteit. Dit aspect wordt te vaak geïnterpreteerd als een bijzonder instrument, wat verhindert dat het project de doelstelling van universele toegang bereikt. Uit het succes van projecten in het buitenland blijkt echter dat vertrekken vanuit een specifiek standpunt (in casu dat van vrouwen) de draagwijdte van het project niet vermindert, maar net uitbreidt³⁹.

Het gaat om:

- Inspelen op de behoeften van vrouwen/non-binaire personen in de stad: toegang tot woningen, groen, voorzieningen, mobiliteit, cultuur. Een deel van de vrouwen in Brussel heeft geen toegang tot de basisbehoeften
- Het bevorderen van de autonomie voor vrouwen in kwetsbare wijken en toekomstige wijken via de programmering van de openbare ruimte en het aanbod van geschikte woningen en voorzieningen;
- Open ruimte, openbare ruimte en voorzieningen inrichten volgens de behoeften van en het gebruik door vrouwen
- Strategieën uitwerken voor de ontwikkeling van het grondgebied in functie van de genderkwestie;
- Als aanvulling op de gelijkentest op het einde van de uitwerking van een plan of project: een focus leggen op genderkwesties vanaf de analyse van de context van het project en vanaf het begin van de uitwerking van het project

De inbreng van genderstudies en feministische onderzoekers maakt het mogelijk om veel belang toe te kennen aan de evenwichtige participatie van vrouwen/meisjes en mannen/jongens in alle fasen van het project (inclusief de besluitvorming) volgens een bottom-up⁴⁰-benadering. Met dit element zal rekening worden gehouden in het kader van de toekomstige participatiedienst.

³⁹ Gids van de mobiliteit en de verkeersveiligheid, nr. 44, <https://www.avcb-vsgb.be/nl/Publications/moniteur-de-la-mobilite.html>

⁴⁰ Gids van de mobiliteit en de verkeersveiligheid, nr. 44, <https://www.avcb-vsgb.be/nl/Publications/moniteur-de-la-mobilite.html>

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 31

ANALYSE EN OPVOLGING VAN HET GEWESTELIJK PLAN VOOR DUURZAME ONTWIKKELING

Doelstelling

Analyse van het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) vanuit een genderbenadering, met bijzondere aandacht voor de preventie van geweld op vrouwen.

Actie

Genderkaarten maken op basis van de bestaande gegevens (van het BISA of andere administraties). Deze oefening kan kaderen in de ontwikkeling van een atlas.

Samen met het BISA bepalen welke bestaande indicatoren een licht kunnen werpen op de genderkwestie en indien nodig bijkomende (kwantitatieve) indicatoren voorzien, thematische (kwalitatieve) 'leesprisma's' opstellen die meer transversale tools kunnen worden (prospectieve waarde).

Focus op de genderkwestie in de nabije stad: dat zou één van de focuspunten kunnen zijn.

Een kwalitatief onderzoek voeren naar de ervaringen van vrouwen: samenvatting van wat er bestaat en een kwalitatief onderzoek voor de wijken die niet onderzocht zijn.

Invoering van een overleg over de uitvoering van het GPDO.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinator:
 - > perspective.brussels (BISA)
- Partners:
 - > gewestelijke besturen in functie van hun bevoegdheden in verband met het GPDO
 - > Gemeenten

Budgetraming

Tot 30.000€

Uitvoeringstermijn

Verschillende termijnen van het GPDO en volgens de prioriteiten vastgelegd in de Algemene Beleidsverklaring voor de legislatuur 2019-2024.

ACTIE 31

Opvolgingsindicator

Ontwikkeling van een contextuele opvolging van het BHG in het kader van projecting.brussels (referentie: www.genderatlas.at) om een objectief beeld te vormen van de bestaande (socio-economische en territoriale) gendergerichte situatie en om specifieke strategieën uit te werken (BISA & urban.brussels).

Toelichting

Het geheel van beschreven beleidslijnen focust op meer kwaliteit voor de stad, de wijken, openbare ruimte en groenvoorzieningen in een context van stedelijke verdichting.

De kwaliteit van de wijken garandeert een gevoel van veiligheid en gezelligheid voor alle inwoners en in het bijzonder voor de meest kwetsbare.

Het doel is de bestaande ongelijkheden opnieuw in evenwicht te brengen: de wijken met een tekort aan groen en openbare ruimte opnieuw in evenwicht brengen, de levenskwaliteit verhogen in de wijken die er geen hebben ...

Wanneer we de thema's van het GPDO opnieuw onder de loep nemen om te analyseren hoe iedereen een genderbenadering kan hanteren, kunnen we de

transversaliteit van deze aanpak verzekeren en deze verankeren in de bestaande strategieën. Dit is ook een basis voor een kritische herbeoordeling van bestaande strategieën tot aan de uitvoering ervan op andere niveaus.

Door bestaande (met name statistische) gegevens te gebruiken, kunnen we, alvorens enige actie te ondernemen, een diagnose stellen van de specifieke problemen die aandacht moeten krijgen.

De ontwikkeling van genderindicatoren maakt het mogelijk om de genderkwestie voorafgaand aan het project te benaderen en niet meer te focussen op op het einde van het proces, zoals het geval is met de gelijkentest. De ontwikkeling van deze indicatoren staat ook toe om de kwestie beter te integreren in de bestekken voor overheidsopdrachten.

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 32

GENDERMAINSTREAMING IN DE ADVIEZEN VAN DE GEWESTELIJKE ONTWIKKELINGSCOMMISSIE

Doelstelling

Sensibilisering van de leden van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie (GOC), de overlegcomités en het Stedenbouwkundig College om genderkwesties op te nemen in hun adviezen en de mogelijkheid te onderzoeken om genderindicatoren te implementeren.

Actie

Vragen aan de GOC (Gewestelijke Ontwikkelingscommissie) om de genderkwestie uit eigen beweging te behandelen in haar adviezen.

Uitnodigen van een vertegenwoordiger inzake genderkwesties en gelijke kansen in functie van de behandelde onderwerpen (bv. UNIA, het IGVM of equal.brussels).

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > perspective.brussels
 - > Secretariaat GOC
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > Brussel Mobiliteit

Budgetraming

Het werkingsbudget van de GOC omvat de deelname van deskundigen.

Uitvoeringstermijn

Tijdens de volledige legislatuur 2019-2024

Opvolgingsindicatoren

- Lijst van de leden van de commissie (ambtenaren van urban.brussels, van de gemeenten, van Leefmilieu Brussel enz.) en vertegenwoordigde thema's.
- Gastexperts.

Toelichting

Het opnemen van een vertegenwoordiger inzake genderkwesties en gelijke kansen zal toelaten om de plannen te evalueren op vlak van sociale impact in het algemeen en in het bijzonder op vlak van de genderkwestie.

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 33

ADVIEZEN AANMOEDIGEN VAN VERENIGINGEN DIE ACTIEF ZIJN OP HET GEBIED VAN THEMA'S ROND GENDER, STAD EN BURGERS

Doelstelling

Verenigingen die actief zijn in de strijd tegen geweld op vrouwen aanmoedigen en ondersteunen om adviezen en aanbevelingen te formuleren over gewestelijke projecten voor landgebruik of ruimtelijke ordening.

Actie

De genderkwestie integreren in de participatieprocessen in het kader van de toekomstige participatiedienst

De genderkwestie opnemen als evaluatiecriterium voor de impact van de participatie in diezelfde dienst

Een benchmark opstellen van de verenigingen op het terrein die actief zijn rond het onderwerp 'vrouwen en de stad' om een lijst samen te stellen van deskundigen voor de raadplegingen

Een manier van participatie uitwerken en toepassen die toelaat om de mix en de diversiteit van de vertegenwoordiging tijdens participatieacties te bevorderen en te meten.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > perspective.brussels
 - > urban.brussels
- Partners:
 - > BPV
 - > equal.brussels

Budgetraming

Geen gevolgen voor de begroting.

Uitvoeringstermijn

2020-2021, in het kader van de oprichting van de participatiedienst.

Opvolgingsindicatoren

- Inventaris van de actoren op het terrein en de academici en evaluatie van het aantal geraadpleegde verenigingen
- Evaluatie van de participatiesessies (aanwezigheid, respons, sprekers ...).

ACTIE 33

Toelichting

De uitdaging ligt erin een brede en multiculturele groep van mensen aan te spreken, met alle genders en socio-economische posities, wat flexibele en diverse tools impliceert.

Het is in dit verband belangrijk te benadrukken dat vrouwenverenigingen een grote rol kunnen spelen tijdens de ontwikkeling van het project: zowel als raadgevers over genderkwesties, maar ook als schakel tussen de doelgroepen van vrouwen en de andere actoren van het project⁴¹.

De Brusselse feministische verenigingen benadrukken hoe noodzakelijk het is om bij de inrichting van de openbare ruimte rekening te houden met de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen⁴².

Om een divers en breed publiek aan te spreken, moet de input van de participatie duidelijk vooraf bepaald zijn en betrekking hebben op het doelpubliek, waarbij men erover moet waken dat een statistisch gedefinieerde bevolkingscategorie niet gestigmatiseerd wordt.

We moeten er ook voor zorgen dat de participatiemethodes afgestemd zijn op de tijdsduur van het project.

Bovendien moeten op dit gebied bevestigde expertises beschikbaar worden gesteld en moet worden gezorgd voor een gelijkwaardige vertegenwoordiging van een divers publiek tijdens de participatieprocessen.

⁴¹ Gids van de mobiliteit en de verkeersveiligheid, nr. 44, <https://www.avcb-vsgb.be/nl/Publications/moniteur-de-la-mobilite.html>

⁴² De vereniging Garantie publiceerde onder meer een brochure met tal van voorstellen om de openbare ruimte aangenamer te maken, zie Chaumont en Zeilinger, 'Espace public, genre et sentiment d'insécurité'

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 34

GENDERMAINSTREAMING IN DE WIJKCONTRACTEN EN STADSVERNIEUWINGS- CONTRACTEN

Doelstelling

Integratie van genderindicatoren in wijkcontracten en stadsvernieuwingscontracten, met bijzondere aandacht voor geweld in de openbare ruimte en intimidatie.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > perspective.brussels
 - > urban.brussels
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > BPB
 - > BPV
 - > Brussel Mobiliteit

Budgetraming

De kosten van het studie bureau dat het onderzoek op het terrein uitvoert en van de projectverantwoordelijken die de diagnose stellen voor de stadsvernieuwingscontracten zijn reeds opgenomen in het budget van de betrokken besturen

Actie

De genderkwestie integreren in de participatieprocessen van deze tools, de nodige aandacht schenken aan de participatiemomenten om de aanwezigheid van iedereen te garanderen, luisteren naar en stimuleren van de stem van vrouwen.

De genderkwestie integreren in de diagnoses van de Wijkcontracten en de Stadsvernieuwingscontracten op een objectieve (socio-economische indicatoren, erfgoed) en kwalitatieve manier (enquêtes, verkenningswandelingen en gesprekken met de inwoners van de wijk en de verenigingen) binnen het thema 'sociaal klimaat en cohesie'.

De openbare ruimte inrichten en de voorzieningen lokaliseren om de feitelijke veiligheid en het veiligheidsgevoel te verhogen en zo de toegankelijkheid voor vrouwen te verhogen (verlichting van de plaatsen en de paden, open zicht op de openbare ruimte, goede toegankelijkheid van plaatsen).

Werken met de toekomstige beheerders van voorzieningen om het programma en het beheer te bepalen.

ACTIE 34

Uitvoeringstermijn

- Voor de duurzame wijkcontracten: 2020-2024
- Voor de stadsvernieuwingscontracten: 2020-23 – Uitvoering in alle diagnoses van de toekomstige SVC's die gepland zijn in de volgende legislatuur

Opvolgingsindicatoren

- Bewegwijzering en verlichting van de openbare ruimte
- Gemakkelijke verplaatsingen
- Toegang tot het openbaar vervoer
- Het gemengde karakter van de wijk
- Verblijfskwaliteit van de openbare ruimte (meubilair ...)
- Genderbezetting van de openbare ruimte
- Gebruik van de voorzieningen en de diversiteit van het aanbod
- Gemakkelijke toegang tot hulp
- Kwalitatief onderzoek naar de openbare ruimte en de beleving ervan
- Subjectieve en objectieve kaart van het gebruik en de beleving van de openbare ruimte door vrouwen (zie <http://genderatlas.at/>)
- Contextuele opvolging GPDO (Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling) en Projecting.brussels

Toelichting

De redenen hiervoor zijn:

- Inspelen op de behoeften van vrouwen/non-binaire personen in de stad: toegang tot woningen, groen, voorzieningen, mobiliteit, cultuur
- Het bevorderen van de autonomie voor vrouwen in kwetsbare wijken en toekomstige wijken via de programmering van de openbare ruimte en het aanbod van geschikte woningen en voorzieningen
- Open ruimte, openbare ruimte en voorzieningen inrichten volgens de behoeften en van en het gebruik door vrouwen
- Strategieën uitwerken voor de ontwikkeling van het grondgebied in functie van de genderkwestie
- Als aanvulling op de gelijkkansentest op het einde van de uitwerking van een plan of project: een focus leggen op genderkwesties vanaf de analyse van de context van het project en vanaf het begin van de uitwerking van het project

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 35

GENDERMAINSTREAMING IN DE PROGRAMMERINGSPROJECTEN VAN OPENBARE VOORZIENINGEN

Doelstelling

Ervoor zorgen dat er rekening wordt gehouden met gender in alle operationele planningsacties van perspective.brussels, en met name bij de programmering van de voorzieningen via de taskforces voor voorzieningen, sport, school, campus...

Actie

Tools en indicatoren creëren om de transversaliteit en de objectiviteit van de gendermainstreaming te garanderen in alle operationele planningsacties van perspective.brussels (voorzieningen, sport, school, campus).

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinator:
 - > perspective.brussels
- Partners:
 - > Gewestelijke besturen
 - > Gemeenten

Budgetraming

Geen gevolgen voor de begroting.

Uitvoeringstermijn

2022-2023

Opvolgingsindicatoren

- Ontmoetingen en publicatie van referentiemateriaal
- Benchmark van beste praktijken
- Begeleiding van projecten door middel van de invoering van gendermainstreaming
- Communicatie met de bouwmeester

Toelichting

Deze maatregel heeft als doel om de geïdentificeerde thema's, indicatoren en actiepunten rond het genderspect te gebruiken bij de milieueffectenrapporten en over te brengen naar de volgende fase van het project, namelijk de begeleiding van operationele projecten.

De aanwezigheid van vrouwen verloopt via inrichtingen die zich niet toespitsen op een bepaalde activiteit, maar ook via proactieve beleidsacties waardoor ze het gevoel hebben dat ze het recht hebben om de ruimte te gebruiken, met name door evenementen te organiseren en tijdelijke activiteiten voor te stellen in de openbare ruimte⁴³.

⁴³ https://www.centre-hubertine-auclert.fr/sites/default/files/documents/rapport_femmes_espaces_publics_fev2018_hyperliens.pdf

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 36

DE NAMEN VAN VERKEERSADERS EN OPENBARE PLEINEN VERVROUWELIJKEN

Doelstelling

- Vrouwen zichtbaar maken door namen van straten en wegen in Brussel te vervrouwelijken.
- Hiertoe een specifieke procedure creëren om de namen van de gewestwegen te wijzigen via een ontwerp van ordonnantie dat een participatieve procedure omvat.

Budgetraming

In het kader van de werking van de Commissie van het Brussels Parlement kunnen deskundigen worden gehoord.

Uitvoeringstermijn

2021

Opvolgingsindicatoren

- Invoering van het participatief traject
- Hoorzittingen met deskundigen
- Verslag van de hoorzittingen en debatten in het Brussels Parlement
- Implementatie van een nieuwe Brusselse ordonnantie voor de naamsverandering van straten en wegen

Actie

Er zal een participatieve procedure worden opgesteld om de namen van de straten en wegen te kiezen. De verenigingssector zal worden gehoord in de Commissie voor Gelijke Kansen en Vrouwenrechten in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement om een advies uit te brengen over het thema, naar verwachting tegen september 2021.

Op die manier kan de toekomstige Brusselse ordonnantie voor de wijziging van straatnamen steunen op een participatief traject binnen die commissie.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinator:
 - > Commissie voor Gelijke Kansen en Vrouwenrechten van het Brussels Parlement
- Partners:
 - > Brussel Mobiliteit
 - > equal.brussels
 - > Brussel Plaatselijke Besturen (in contact met de gemeenten)

ACTIE 36

Toelichting

De verschillende vormen van mannelijk geweld tegen vrouwen vormen een geweldscontinuüm dat soms zijn oorsprong vindt in zaken die misschien onschuldig lijken, maar die bijdragen tot de vorming van genderstereotypen.

Een grotere zichtbaarheid van vrouwen op straat is een van de mogelijke hefboomen om de gelijkheid tussen vrouwen en mannen in de openbare ruimte te bevorderen.

Zo draagt de afwezigheid van vrouwen in de straatnamen bij tot de onzichtbaarheid van vrouwen en tot de verspreiding van het idee dat de acties, de behoeften en de status van mannen meer gerechtvaardigd zouden zijn dan die van de vrouwen. Hun afwezigheid bestendigt ook het idee dat alleen mannen een scheppend vermogen van algemeen belang hebben dat de moeite waard is om in de kijker te worden gezet.

Op die manier wordt het mannelijke veel meer gerechtvaardigd dan het vrouwelijke. Dit soort stereotypes draagt bij aan het geweldscontinuüm en kan leiden tot seksisme, intimidatie op straat en geweld.

Open Knowledge Belgium, een vereniging die ijvert voor het delen van gegevens en kennis, en het feministische collectief 'Noms Peut-être', dat de onzichtbaarheid van vrouwen in de openbare ruimte aan de kaak wil stellen, hebben zich verenigd rond het project EqualStreetnames.brussels.

In februari 2020 hebben zij een marathon gehouden om het gender van de straatnamen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te identificeren. In Brussel zijn 2.134 van de 5.237 straatnamen toegekend aan personen. Daarvan dragen slechts 130 straten de naam van een vrouw, dat is amper 6%. Maar Brussel is geen uitzondering. In alle steden ter wereld herdenken straten, pleinen, lanen en monumenten 'grote mannen'.

Momenteel beschikt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet over een specifieke procedure om de namen van gewestwegen te wijzigen. De ordonnantie die momenteel wordt uitgewerkt, wil dit aanpakken door middel van een participatief proces.

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 37

GENDERMAINSTREAMING IN HET VERVOERSAANBOD EN HET INTERN BELEID VAN DE MIVB

Doelstelling

Rekening houden met het specifieke gebruik dat vrouwen maken van het openbaar vervoer, zoals kortere, maar een groter aantal trajecten.

Juist omdat de verplaatsingswijzen genderspecifiek zijn, moet bij het opstellen of wijzigen van vervoersplannen rekening worden gehouden met de specifieke kenmerken van de verplaatsingen van vrouwen en moet de intermodaliteit worden aangepakt om verplaatsingen met verschillende vervoerswijzen en/of verschillende vervoersoperatoren te vergemakkelijken.

De integratie van de genderspecifieke kenmerken moet ook intern binnen de MIVB gebeuren, met bijzondere aandacht voor de aanwerving van vrouwen en de toegang tot zichtbare, maar ook technische functies voor de medewerkers. Er zullen communicatiecampagnes worden gevoerd die deze in de verf zetten en er zal specifieke aandacht worden besteed aan het vrouwelijk personeel bij de inrichting van de infrastructuur (kleedkamers en sanitair).

Budgetraming

Het budget is inbegrepen in de begroting voor de implementatie van MaaS, de herinrichting van de sites en stations en de interne en externe acties/campagnes.

Actie

Lancering van de applicatie MaaS (Mobility as a Service).

Jaarlijkse interne en externe acties rond de aanwerving en de plaats van de vrouwen binnen de MIVB.

Samenwerken met technische scholen voor de aanwerving van vrouwelijke technische profielen;

Op termijn alle sites uitrusten met toiletten en kleedkamers die uitsluitend bestemd zijn voor het vrouwelijke personeel;

Zo veel mogelijk automatische sanitaire voorzieningen plaatsen aan het einde van de lijn van het openbaar vervoer.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinator: MIVB

Uitvoeringstermijn

2020-2024

ACTIE 37

Opvolgingsindicatoren

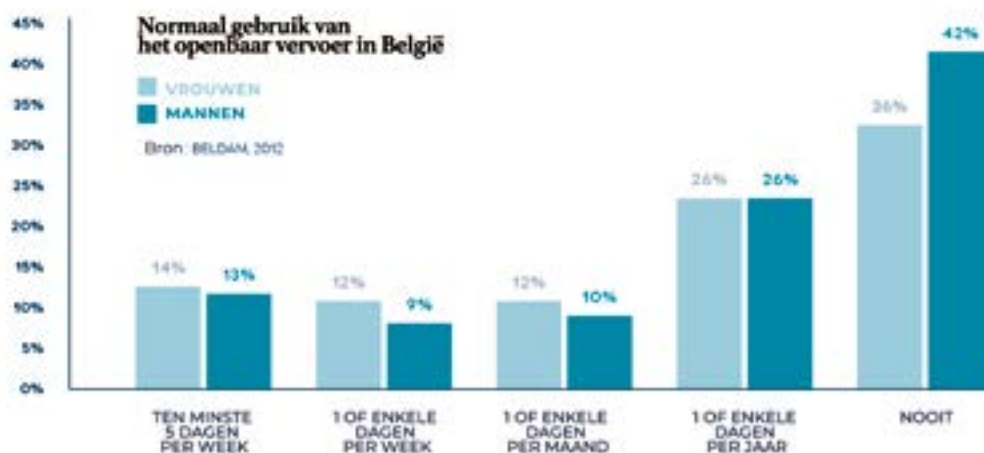
- Lancering van MaaS
- Aantal deelnemers aan de testfase van MaaS
- Aantal acties die elk jaar plaatsvinden rond de positie van vrouwen binnen de MIVB;
- Aantal vrouwen aangeworven in de technische scholen van het Institut supérieur des Métiers;
- Aantal bijkomende sanitaire installaties en kleedkamers

Toelichting

De statistieken tonen aan dat in de hele Europese Unie 59% van de vrouwen dagelijks gebruik maakt van het openbaar vervoer, tegenover 42% van de mannen.

De Belgische cijfers van 38% vrouwelijke tegenover 32% mannelijke regelmatige gebruikers weerspiegelen eveneens deze realiteit, hoewel met een kleiner verschil.⁴⁵

Vrouwen maken vaker gebruik van het openbaar vervoer, maar hun verplaatsingen kennen een paradox: hun mobiliteit speelt zich af in de nabijheid met kortere trajecten, maar bestaat uit meer en complexere trajecten.⁴⁶

⁴³⁻⁴⁴⁻⁴⁵ <http://www.femmesprevoyantes.be/wp-content/uploads/2018/12/transports-en-commun-WEB.pdf>

ACTIE 37

Toelichting (vervolg)

In 2018 gaf het middenveld twee belangrijke opmerkingen:

1. Rekening houden met de specifieke kenmerken van de verplaatsingen van vrouwen bij de uitwerking of de wijziging van transportnetwerkplannen
 - Ze leggen kortere trajecten af
 - Ze verplaatsen zich niet altijd van de rand naar het centrum
 - Ze moeten vaker overstappen
2. Werk aan de intermodaliteit om verplaatsingen te vergemakkelijken waarbij meerdere modi en/of verschillende vervoersoperatoren betrokken zijn
 - Zorg dat aansluitingen beter op elkaar afgestemd zijn
 - Veralgemeen het aanbod van gecombineerde tickets en abonnementen van de verschillende operatoren
 - Harmoniseer de tarieven van de verschillende gewestelijke operatoren

Deze twee aandachtspunten staan centraal in het beleid van de MIVB, zowel bij de uitrol van het Busplan (2017-2021) als bij de uitwerking van de nieuwe tramlijnen en de nieuwe metrolijn (bijvoorbeeld het traject van de NOH-tram).

Bovendien zou de toekomstige MaaS de mobiliteit van personen met complexere routes, onder wie veel vrouwen, moeten verbeteren door de betalingen en het gecombineerde aanbod van de verschillende netwerken en vervoerswijzen te vergemakkelijken.

Naast de algemene en constante toename van de frequentie, het netwerk en het comfort van het MIVB-aanbod, zal deze visie het comfort van vrouwen, en dus van iedereen in het openbaar vervoer, verbeteren.

We herinneren er nogmaals aan dat zij de belangrijkste gebruikers zijn van het openbaar vervoer en dus vooral zullen profiteren van dit beleid.

MaaS

De Brusselse regering heeft in 2019 de ontwikkeling van een MaaS-app (Mobility as a Service) voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toevertrouwd aan de MIVB. Dit is een multimodale mobiele app die verschillende actoren van alternatieve mobiliteit (openbaar vervoer, deelfietsen, steps, taxi's) samenbrengt en de reiziger een mobiliteitsoplossing op maat biedt.

Het doel van MaaS is om mobiliteitsoplossingen op maat te bieden die inspelen op de behoeften van de gebruiker en die een of meerdere zachte mobiliteitsmiddelen combineren om verplaatsingen in de stad te vergemakkelijken, maar ook om de gebruikers aan te moedigen om zich steeds meer te richten op alternatieven voor de personenwagen.

In het uiteindelijke resultaat en in de tussenstappen zal MaaS een enorme meerwaarde hebben voor de mobiliteit van vrouwen. Vrouwen maken meer en complexere trajecten. MaaS zal in eerste instantie een beter inzicht geven in de behoeften van deze gebruikers en vooral gebruiksters. En in tweede instantie een mobiliteitsdienst aanbieden die volledig gericht is op de gebruiker en de gebruikster en die beantwoordt aan zeer complexe en specifieke behoeften. Door de betalingen en het gecombineerde aanbod van verschillende netwerken en vervoerswijzen te vergemakkelijken, zou MaaS vooral de mobiliteit van vrouwen moeten verbeteren.

ACTIE 37

Toelichting (vervolg)

In alle ontwikkelingsfasen van MaaS moet rekening worden gehouden met gendermainstreaming.

Daarnaast zal de MIVB meer vrouwen aanwerven. Om voor de hand liggende redenen van diversiteit en vertegenwoordiging is het belangrijk dat er meer vrouwelijk personeel aanwezig is in functies die zichtbaar zijn voor de klant, zoals bij de bestuurders van bussen, trams, en metro's, maar ook in de functie van controleur en veiligheidsagent. Op dit moment moet een vrouw die het slachtoffer is van intimidatie in het openbaar vervoer zich meestal wenden tot mannelijke agenten om de agressie te melden, waarbij ze zich niet altijd begrepen en soms zelfs onveilig voelt ten aanzien van deze agenten. Het is dus essentieel om de functie van veiligheidsagent te vrouwelijken.

De MIVB voert sinds enkele jaren positieve acties (bijvoorbeeld gerichte campagnes die vrouwelijke profielen in de kijker zetten) om meer vrouwen te rekruteren, met als resultaat een toenemende diversiteit.

De MIVB neemt ook actief deel aan het Elle Active Forum. Elk jaar plant de MIVB een reeks acties, zowel extern als intern, rond dit thema. Voor de aanwerving van vrouwelijke technische profielen werkt de MIVB samen met technische scholen en er is een coöptatieprogramma gelanceerd.

Om ervoor te zorgen dat vrouwen zich goed voelen op het werk is er sinds drie jaar een ambitieus plan voor de installatie van voorzieningen voor vrouwen. De MIVB wil op termijn alle stations uitrusten met toiletten die uitsluitend bestemd zijn voor het vrouwelijke personeel en ook zo veel mogelijk automatische sanitaire voorzieningen plaatsen aan het einde van lijnen. Tevens is er bij elke herinrichting van een site plaats gemaakt voor de renovatie of toevoeging van sanitair en kleedkamers voor vrouwen.

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 38

DE BESTRIJDING VAN ONTERENDE OF DISCRIMINERENDE RECLAME VOOR VROUWEN EN DE BEWUST- MAKING VOOR DE PROBLEMATIEK VAN SEKSUELE INTIMIDATIE VIA DE COMMUNICATIEKANALEN VAN DE MIVB

Doelstelling

Uitvoering van het reclamecharter van de MIVB, dat onterende of discriminerende reclame voor vrouwen verbiedt.

Bewustmaking van de problematiek van ongewenste intimiteiten via de communicatiekanalen van de MIVB.

Actie

Brochures publiceren over de rechten van slachtoffers en de manier waarop zij klacht kunnen indienen in geval van intimidatie, seksistische of seksuele agressie, evenals de manier waarop getuigen moeten reageren en met boodschappen voor daders.

Nummers van hulp- en ondersteuningslijnen opnemen in deze brochure.

Communicatie op de MIVB-netwerken over de volgende punten:

- Bestaande wetten tegen seksisme en intimidatie
- Het thema respect
- Informatie aan slachtoffers over procedures en rechten
- Informatie over het aangewezen gedrag voor wie getuige is van een seksistische/seksuele agressie
- Informatie over noodnummers, nummers van hulp- en ondersteuningslijnen;
- Strijd tegen seksistische reclame

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinator:
 - > MIVB
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > Maatschappelijk middenveld

Budgetraming

Het budget is opgenomen in het budget voor externe campagnes en communicatie.

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Lancering van een campagne in 2020 rond seksuele intimidatie in het openbaar vervoer
- Aantal advertenties dat het charter respecteert
- Opmaak van de brochure voor slachtoffers en getuigen;
- Campagnes en berichten gericht op daders die wijzen naar de toepasselijke wettelijke bepalingen

ACTIE 38

Toelichting

De campagnes over bovengrondse bushokjes vallen momenteel onder de bevoegdheid van de helft van de Brusselse gemeenten die deze beheren. Binnen gemeenten en wijken vindt overleg plaats met vzw's, verenigingen op het terrein en de politiediensten over alle maatschappelijke problemen in Brussel.

In 2019 voerde de MIVB, in samenwerking met Plan International, via verschillende kanalen een grote campagne rond seksuele intimidatie in het openbaar vervoer, gericht op zowel slachtoffers als getuigen. "Gil! Verberg je niet achter je telefoon! Bundel je krachten tegen de belager". Naar dit model zal de MIVB in 2020 campagnes blijven voeren tegen seksisme en seksistische/seksuele agressie in het openbaar vervoer met Plan International.

De sociale experimenten met acteurs in verschillende metrostations worden voortgezet.

Het reclamecharter verbiedt: "elke reclame die elke vorm van discriminatie zou aanmoedigen of vrijwaren, met inbegrip van discriminatie op grond van geslacht, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, leeftijd, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, taal, huidige of toekomstige

gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst", en dit in overeenstemming met de antidiscriminatiewet; evenals "elke reclame die gewelddadig, ongeoorloofd of asociaal gedrag zou vrijwaren of aanmoedigen, die als doel heeft te kwetsen, te choqueren of te provoceren, die gevoelens van angst, geweld of lijden zou uitbuiten - behoudens gerechtvaardigde reden. Elke reclame die op een openlijk seksuele manier een beroep doet op naaktheid, die als vernederend kan worden beschouwd, die de persoon tot een voorwerp reduceert of die geen rechtstreeks verband houdt met het product of de dienst - behoudens gerechtvaardigde reden".

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 39

FIETSVERPLAATSINGEN TOEGANKELIJKER MAKEN VOOR VROUWEN

Doelstelling

Fietsverplaatsingen toegankelijker maken voor vrouwen en wegnemen van obstakels die verband houden met het onveiligheidsgevoel op de weg, met weinig comfortabel of te duur materiaal; rekening houden met verplaatsingen met kinderen of intermodale verplaatsingen

Actie

De invoering van het Brusselse plan Good Move zal wijken verkeersluw maken en zal de structurele verbindingssassen intermodaal en veilig maken voor actieve weggebruikers. Het renovatiebeleid van de infrastructuur van Brussel Mobiliteit en de MIVB zal zorgen voor meer en veiligere fietspaden, binnen volledige en coherente trajecten.

De invoering van 'Stad 30' zal de snelheid van de automobilisten doen verlagen en daardoor de reële veiligheid en het veiligheidsgevoel van alle huidige of toekomstige gebruikers heel snel en aanzienlijk vergroten en meer vrouwen aan het fietsen krijgen.

In 2018 zijn de fietslessen voor volwassenen sterk gestegen en het merendeel van de volwassenen die deelnemen aan deze beginnerscursussen zijn vrouwen.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinator:
 - > Brussel Mobiliteit
- Partners:
 - > Maatschappelijk middenveld
 - > Bike Brussels

Budgetraming

Subsidie aan verenigingen voor fietslessen voor volwassenen en jongeren en speciale fietscursussen voor vrouwen (€ 200.000).

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Fietspaden in aanbouw
- Aantal deelnemers aan de fietslessen
- Financiering van de verenigingssector.

ACTIE 39

Toelichting

In 2019 was 63,87% van de getelde volwassen fietsers mannelijk en 36,13% vrouwelijk⁴⁷. Zo blijven vrouwen iets meer dan een derde van de Brusselse fietsers vertegenwoordigen.

De belangrijkste reden waarom vrouwen aangeven de fiets niet te gebruiken, is de verkeersonveiligheid.

In het licht van de onderstaande cijfers moet de focus worden gelegd op verkeersvrije wijken en moet het renovatiebeleid worden aangepast om de straten veilig te maken.

Meer verkeersveiligheid betekent meer vrouwen op straat en meer vrouwen die hun plaats in de openbare ruimte kunnen opeisen.

⁴⁷ <https://www.provelo.org/nl/page/brussels-fietsobservatorium-2019>

PREVENTIE

3. ANDERE PREVENTIE- MAATREGELEN

ACTIE 40

DE GENDERDIMENSIE INTEGREREN IN DE OPMAAK VAN EEN RICHT- PLAN VOOR DALUREN

Doelstelling

De verschillende vervoersalternatieven onderzoeken om het onveiligheidsgevoel 's avonds of tijdens daluren te verminderen, met name bij vrouwen.

Actie

In lijn met haar contract als openbare dienstverlener stelt de MIVB samen met Brussel Mobiliteit een richtplan op voor de daluren, vooral 's avonds laat en 's nachts.

Dit plan zal rekening houden met de bekende vaststellingen over het onveiligheidsgevoel en de cijfers van seksistische en seksuele agressie tegen en intimidatie van vrouwen, vooral tijdens de daluren.

Alle buitenlandse alternatieven en goede praktijken en dus ook deur-tot-deurtransportoplossingen zoals de taxi, Collecto of de halte op aanvraag zullen worden onderzocht.

Verantwoordelijken voor de actie

- Coördinatoren:
 - > MIVB
 - > Brussel Mobiliteit

Budgetraming

Het budget is voorzien in het kader van het richtplan over de daluren.

Uitvoeringstermijn

April 2021.

Opvolgingsindicatoren

- Klantenbarometer over het veiligheidsgevoel tijdens deze uren
- Gebruik van het openbaar vervoer door vrouwen tijdens de daluren ('s avonds)
- Aantal gevallen van seksistische/seksuele agressie tijdens deze uren

ACTIE 40

Toelichting

Om een kwaliteitsvol stadsvervoer te realiseren, moet aandacht besteed worden aan de behoeften van de verschillende gebruikersgroepen, inclusief vrouwen. Iedereen moet gelijke toegang hebben tot de vele vervoersmogelijkheden. Een gendergerelateerd standpunt bij de opmaak van het richtplan over daluren houdt rekening met:

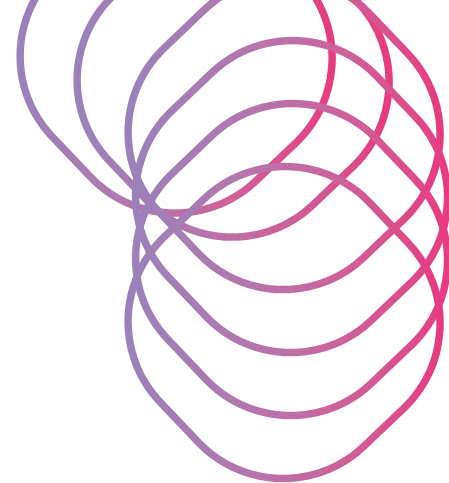
- Het onveiligheidsgevoel bij vrouwen
- Hun verplaatsingsgewoonten

Pas als we kijken naar de organisatorische inspanningen van sommige vrouwen en de centrale plaats die het vervoer inneemt, zien we zeer duidelijk de ongelijkheden tussen vrouwen en kunnen we de grenzen verleggen waar ze door het gevoel van onveiligheid tegenaan botsen.

Niet iedereen beschikt immers over dezelfde middelen om op dit gevoel te reageren: niet iedereen heeft toegang tot een auto, kan het zich veroorloven een taxi te nemen of heeft de cognitieve vaardigheden om de nodige informatie te verzamelen. Afhankelijk van hun materiële middelen of opleidingsniveau passen de stadsbewoners zich aan – in hun respectieve omstandigheden.⁴⁸

Vandaar de noodzaak om een richtplan op te stellen dat rekening houdt met het onveiligheidsgevoel en de gevallen van seksistische en seksuele agressie en intimidatie waarmee vrouwen worden geconfronteerd.

⁴⁸ Gids van de mobiliteit en de verkeersveiligheid, nr. 44, <https://www.avcb-vsgb.be/nl/Publications/moniteur-de-la-mobilite.html>

HOOFDSTUK

3

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 41: MEERTALIGE INFORMATIE OVER KLACHTEN OVER GEWELD TEGEN VROUWEN

ACTIE 42: EVALUATIE VAN DE HULP- EN ONDERSTEUNINGSLIJNEN

ACTIE 43: ONTWIKKELING VAN EEN WEBSITE OVER GEWELD TEGEN VROUWEN

ACTIE 44: SEKSUELE INTIMIDATIE BESTRIJDEN IN DE OPENBARE RUIMTE EN IN HET BIJZONDER IN HET OPENBAAR VERVOER

ACTIE 45: ONDERSTEUNING VAN HET ZORGCENTRUM NA SEKSUEEL GEWELD

ACTIE 46: DE UITVOERING VAN HET PROEFPROJECT VOOR EEN INTERSECTORALE AANPAK VAN INTRAFAMILIAAL GEWELD VERZEKEREN

ACTIE 47: ONTWIKKELING VAN HUISVESTINGSOPLOSSINGEN VIA DE VOORZIENINGEN VAN SOCIALE VERHUURKANTOREN (SVK'S) EN VERENIGINGEN VOOR INTEGRATIE VIA HUISVESTING

ACTIE 48: DE METHODE VAN GLIJDENDE HUUROVEREENKOMSTEN PROMOTEN

ACTIE 49: OPRICHTING VAN EEN OPVANGCENTRUM VOOR VROUWEN (MET OF ZONDER KINDEREN) DIE HET SLACHTOFFER ZIJN VAN GEWELD

ACTIE 50: INVOERING VAN EEN ALARMSYSTEEM VIA DE APOTHEKEN

ACTIE 51: HET FENOMEEN VAN TIENERPOOIERS BESTRIJDEN

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 41

MEERTALIGE INFORMATIE OVER KLACHTEN OVER GEWELD TEGEN VROUWEN

Doelstelling

Slachtoffers van seksistisch en seksueel geweld duidelijke, toegankelijke en gerichte informatie verstrekken over hun rechten en over de mogelijkheden en manieren voor meldingen en klachten.

Actie

Brede verspreiding van meertalige informatie over het melden of indienen van een klacht na een gewelddaad.

Informeren over het verloop van de klacht van een slachtoffer:

- Door de publicatie van een brochure die op grote schaal verspreid wordt op openbare plaatsen en bij de diensten voor maatschappelijk werk, nooddiensten, ondersteuningsdiensten en de gemeenten
- Deze informatie verstrekken via een toegankelijke, meertalige en bijgewerkte website en via de sociale media van de betrokken instellingen (zie actie 'Ontwikkeling van een website over geweld op vrouwen')

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Brussel Preventie en Veiligheid
 - > Brussel Plaatselijke Besturen
 - > De gemeenten
 - > Politiediensten
 - > Nood- en ondersteunende diensten

Budgetraming

10.000€ (equal.brussels)

Uitvoeringstermijn

2020-2022

Opvolgingsindicatoren

- Publicatie brochure, website en berichten op sociale media.
- Statistieken of kwalitatieve evaluaties van het effect van deze verspreiding

ACTIE 41

Toelichting

De studie 'Geweld op vrouwen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest' van equal.brussels⁴⁹ toont aan dat de hulp- en luisterdiensten relatief goed gekend zijn, maar dat slechts een minderheid van de slachtoffers van geweld dit geweld meldt, contact opneemt met deze diensten of een klacht indient.

Om deze lacune op te vullen, moeten de slachtoffers duidelijk en toegankelijk worden geïnformeerd over hun rechten en over de mogelijkheden om een melding te doen en klacht in te dienen, alsook over de hulp- en ondersteuningsdiensten die ter beschikking staan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is ook nuttig om deze informatie te verspreiden onder de politiediensten om de slachtoffers zo goed mogelijk door te verwijzen naar de bestaande diensten.

Deze actie is complementair aan de acties in hoofdstuk IV betreffende de politiediensten.

⁴⁹ <https://equal.brussels/wp-content/uploads/2020/03/NL-Eindverslag.pdf>

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 42

EVALUATIE VAN DE HULP- EN ONDERSTEUNINGSLIJNEN

Doelstelling

De bestaande initiatieven op het gebied van opsporing, ondersteuning en informatie verbeteren en eventuele lacunes in de communicatie en de doelgroepen identificeren.

Actie

De bestaande hulplijnen (telefoon, chat, apps) op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest evalueren.

Deze evaluatie zal nagaan of zij alle vormen van geweld dekken, of er alternatieven bestaan in de meest gesproken talen en of zij toegankelijk en aangepast zijn aan specifieke en bijzonder kwetsbare doelgroepen.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Brussel Preventie en Veiligheid
 - > Verenigingen

Budgetraming

15.000€ (budget equal.brussels)

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Evaluatierapport
- Follow-upacties die zullen worden aanbevolen

ACTIE 42

Toelichting

De inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikken over verschillende middelen om hulp te krijgen in geval van geweld, om steun of informatie te krijgen of om gevallen van geweld te melden.

Door de vele vormen van geweld en de overlappende bevoegdheden zijn deze initiatieven echter niet altijd makkelijk te vinden, gecoördineerd of uniform.

Bovendien is het niet altijd duidelijk of initiatieven zoals telefoonlijnen of chats beschikbaar zijn voor alle vormen van geweld en of ze toegankelijk zijn voor specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld vrouwen met een handicap, nieuwkomers).

In het kader van zijn coördinerende rol zal equal.brussels dus in samenwerking met zijn partners de bestaande initiatieven evalueren.

Deze actie zal zoveel mogelijk worden uitgevoerd in samenhang met de soortgelijke maatregel die is voorzien in het intra-Franstalig plan ter bestrijding van intra-familiaal geweld.

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 43

ONTWIKKELING VAN EEN WEBSITE OVER GEWELD TEGEN VROUWEN

Doelstelling

Meertalige, nauwkeurige en toegankelijke informatie over gendergerelateerd geweld verzamelen op een regionale website, zowel voor beroepsmensen als voor slachtoffers:

- Telefoonhulplijnen en nuttige contacten
- Gegevens en statistieken, inclusief getuigenissen uit trajecten die een goede afloop kennen
- Bewustmakings- of opleidingsmateriaal
- Informatie over rapporten en klachten

Actie

In samenwerking met de organisaties op het terrein en de institutionele actoren (politie, IGVM, Brussel Preventie en Veiligheid, enz.) een regionale website ontwikkelen waar nuttige informatie wordt verzameld en regelmatig wordt bijgewerkt.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > equal.brussels
 - > Brussel Preventie & Veiligheid
- Partners:
 - > Brussel Plaatselijke Besturen
 - > Middenveldorganisaties
 - > Institutionele partners

Budgetraming

20.000€ (budget equal.brussels)

Uitvoeringstermijn

2020-2022

Opvolgingsindicatoren

- Ontwikkeling en publicatie van de website
- Gebruik van de statistieken en evaluatie van de zichtbaarheid en het bezoek van de website

ACTIE 43

Toelichting

Door de vele vormen van geweld en het zeer gediversifieerde, meertalige en gefragmenteerde landschap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de informatie over geweld tegen vrouwen verspreid. Bovendien werden de bestaande websites niet altijd up-to-date gehouden.

Als coördinerende actor zal equal.brussels een website ontwikkelen waar informatie, contacten en tools verzameld en regelmatig geüpdatet worden. Hoewel informatie niet alleen digitaal moet worden aangeboden, biedt een dergelijke website een centraal punt voor beroepsmensen en slachtoffers, naast andere vormen van communicatie en dienstverlening (bijvoorbeeld de brochure van de actie 'Informatie over klachten tegen seksistisch en seksueel geweld').

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 44

SEKSUELE INTIMIDATIE BESTRIJDEN IN DE OPENBARE RUIMTE EN IN HET BIJZONDER OP HET OPENBAAR VERVOER

Doelstelling

Rekening houden met de aanbevelingen geformuleerd in de Resolutie van het Brussels Parlement “ter bestrijding van ongewenst seksueel gedrag in de openbare ruimte, en in het bijzonder op het openbaar vervoer” van 30 april 2019.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > MIVB
 - > Brussel Mobiliteit

Budgetraming

In het budget van de MIVB voor de renovatie van de stations is dit aspect opgenomen.

Uitvoeringstermijn

2020-2024 : jaarlijks worden 50 tot 60 bovengrondse haltes gerenoveerd of gebouwd door de MIVB en Brussel Mobiliteit.

Actie

De bushokjes aan de haltes voorzien van voldoende verlichting om de donkere hoeken te verlichten.

Alles in het werk stellen om de zichtbaarheid van voorbijgangers te verhogen en constructies met donkere hoeken te vermijden.

Onderzoeken of bepaalde inrichtingen aangepast moeten worden, in het bijzonder in de metrostations, zodat gebruikers zich veilig voelen en agressie wordt voorkomen: lege ruimtes in stations vermijden door er winkels en loketten in onder te brengen; spiegels aanbrengen om dode hoeken te vermijden.

Zorgen voor duidelijke en zichtbare bewegwijzering.

De mogelijkheid onderzoeken om veiligheidsagenten in alle metrostations in te zetten, vooral in de vroege ochtend en 's avonds.

ACTIE 44

Opvolgingsindicatoren

- aantal gerenoveerde haltes die rekening houden met deze aanbevelingen;
- studie naar het ontwerp van stations om bepaalde vormen van agressie te beperken;
- haalbaarheidsstudie naar de aanwezigheid van veiligheidsagenten op zo veel mogelijk plaatsen

Toelichting

In de richtplannen voor stations wordt de nodig aandacht besteedt wat betreft maatregelen die worden opgenomen om de stations veiliger en toegankelijker te maken om problemen te voorkomen (bijvoorbeeld sterkere verlichting, lichtgekleurdere materialen, cameranetwerk).

De bovengrondse haltes zal de MIVB geleidelijk vernieuwen op basis van een kwaliteitsnorm die rekening houdt met comfort, toegankelijkheid en veiligheidsgevoel.

Er blijft aandacht voor de verschillende overwegingen in de tekst van de Resolutie bij de toekomstige inrichtingen en renovaties.

De MIVB zal op grote schaal blijven investeren in de menselijke aanwezigheid van personeel op het netwerk en in de stations, en dit op een duurzame manier door ruim 100 veiligheidsagenten aan te nemen.

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 45

ONDERSTEUNING VAN HET ZORGCENTRUM NA SEKSUEEL GEWELD

Doelstelling

Binnen het Brussels Gewest de ontwikkeling van het Brussels Zorgcentrum na Seksueel Geweld (ZSG) ondersteunen.

Actie

Meewerken aan de ontwikkeling van het Zorgcentrum via de werkgroep gecoördineerd door het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) en verantwoordelijk voor de opvolging van de centra op het nationale grondgebied.

Dit federale initiatief ondersteunen via de werkgroep die wordt gecoördineerd door het IGVM, zodat het een multidisciplinaire plaats wordt die toegankelijk is voor alle slachtoffers van seksueel geweld op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > BPB
 - > IGVM
 - > BPV
 - > Politiezones

Budgetraming

Geen gevolgen

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Ontwikkeling van het Brussels ZSG
- Bezoekstatistieken van het centrum

ACTIE 45

Toelichting

Sinds zijn oprichting is het ZSG een multidisciplinaire opvangplaats waar slachtoffers 24 uur per dag en 7 dagen per week terecht kunnen voor medische, psychologische en medisch-juridische ondersteuning en advies om klacht in te dienen wanneer ze het slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld.

Het proefproject van dit federale initiatief werd positief geëvalueerd; hierna werd de afdeling in Brussel uitgebreid en werden nieuwe centra opgericht in Wallonië en Vlaanderen.

De deelstaten werkten ook mee aan deze uitbreiding om de taken van het ZSG mee te ondersteunen op basis van hun bevoegdheden.

Met deze maatregel blijft het Brussels Gewest steun verlenen aan het ZSG en via de door het IGVM gecoördineerde werkgroep.

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 46

DE UITVOERING VAN HET PROEFPROJECT VOOR EEN INTERSECTORALE AANPAK VAN INTRAFAMILIAAL GEWELD VERZEKEREN

Doelstelling

Een proefproject opzetten voor de intersectorale aanpak van intrafamiliaal geweld, dat tot doel heeft de samenwerking tussen parket, politie, justitiehuisen, hulpdiensten en lokale actoren in complexe situaties van intrafamiliaal geweld te verbeteren.

Actie

Een gedragsprotocol opstellen met de doelstellingen, de stappen, de methode, de aanpak, de organisatiestructuur (regie/coördinatie, partners, operationele kwesties).

Het initiatief uitbreiden naar andere actoren (gemeenten, andere politiezones).

Het project integreren in het globaal veiligheids- en preventieplan 2021-24.

Goedkeuring van een begroting en aspecten voor de uitvoering van de maatregelen en de organisatie van de groep.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > BPV
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Parket
 - > Politie
 - > Justitiehuisen
 - > Hulpdiensten en lokale actoren

Budgetraming

Inzet van het personeel van de Brusselse overheidsdiensten.

Uitvoeringstermijn

2022-2024

Opvolgingsindicatoren

- Project opgenomen in het globaal veiligheids- en preventieplan
- Aantal en diversiteit van de partners
- Aantal behandelde gevallen
- Aantal opgeloste gevallen

ACTIE 46

Toelichting

Het opzetten van dit proefproject voor 'casusoverleg' tussen parket-politie-verenigingen-justitiehuisen beoogt de verbetering van de samenwerking tussen deze diensten bij complexe situaties van intra-familiaal geweld.

De intersectorale aanpak is een gezamenlijke interventie van verschillende betrokkenen die tot verschillende sectoren behoren, voor de aanpak van een deel van de problematiek binnen hun bevoegdheidsgebieden. Dit is een multidisciplinaire aanpak. Het wettelijke kader van deze benadering is te vinden in artikel 458ter van het Strafwetboek, dat casusoverleg mogelijk maakt⁵⁰.

Het project groepeert in dit stadium een twintigtal geïnteresseerde organisaties en moet verder ontwikkeld worden onder impuls van de Brusselse overheid. De belangrijkste partners in het project zijn:

- Het Parket van Brussel
- De politiediensten
- Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (equal.brussels en Brussel Preventie & Veiligheid).
- De Justitiehuisen
- Jeugdhulp en sociale diensten.
- De sector van de instaphuisen
- CAW's
- Praxis
- SOS Kinderen
- BRU-STARS
- Dienst voor Justitieel Welzijnswerk - GGC

⁵⁰ Art. 458ter schept een wettelijk kader voor de organisatie van een casusoverleg:

- voert een rechtvaardigingsgrond in voor de schending van het beroepsgeheim in het kader van dergelijk overleg.
- kent dus een recht toe om te spreken, om geheimen te onthullen en niet een verplichting, die niet kan worden bestraft op grond van artikel 458 van het Strafwetboek, indien de voorwaarden van het overleg worden nageleefd
- de deelnemers aan het overleg mogen enkel de geheimen bekendmaken die betrekking hebben op de inbreuken waarvoor het overleg wordt georganiseerd.
- het casusoverleg heeft een preventief karakter

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 47

ONTWIKKELING VAN HUISVESTINGSOPLOSSINGEN VIA DE VOORZIENINGEN VAN SOCIALE VERHUURKANTOREN EN VERENIGINGEN VOOR INTEGRATIE VIA HUISVESTING

Doelstelling

Steun verlenen aan actoren die initiatieven ontwikkelen om meer woningen ter beschikking te hebben voor slachtoffers van geweld in nood-situaties.

Op lange termijn innovatieve oplossingen ontwikkelen, zoals collectief wonen, waardoor slachtoffers van partnergeweld en hun familie zelfstandig kunnen gaan wonen, met een specifieke begeleiding om hun situatie op lange termijn te verbeteren.

Op korte termijn opvang vinden voor 25 gezinnen die het slachtoffer zijn van partnergeweld in een transitwoning.

Budgetraming

AVIH : in 2020 bedragen de subsidies in totaal € 3.706.000.

SVK : in 2020 bedragen de subsidies aan SVK's in totaal € 19.291.374,93 voor 24 SVK's.

De laatste jaren bedraagt de groei van de sector ongeveer 13% per jaar.

Actie

Binnen de huidige evaluatie van VIH's zal bijzondere aandacht gaan naar de ondersteuning van verenigingen die projecten voor transitwoningen ontwikkelen of partnerschappen ontwikkelen voor slachtoffers van huiselijk geweld samen met de openbare of gesubsidieerde huisvestingsmaatschappijen.

Het aantal transitwoningen in beheer van SVK's verhogen (voor deze woningen zijn er momenteel partnerschappen tussen SVK's en verenigingen die gespecialiseerd zijn in de opvang en begeleiding van vrouwen die het slachtoffer zijn van intrafamiliaal geweld).

De samenwerking voortzetten en bevorderen tussen de verschillende actoren (SVK, VIH, OVM ...) voor het aanbieden van solidaire woningen.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Brussel Huisvesting
 - > equal.brussels

ACTIE 47

Uitvoeringstermijn

- De VIH's dienen voor de uitvoering van hun basisopdrachten een meerjarenprogramma in van 3 jaar (de duur van de erkenning). Hierbij zal aandacht gaan naar verenigingen die werken met deze kwetsbare groep.
- SVK: de bedoeling is om het woningbestand tussen 2019 en 2024 met 3.000 eenheden te verhogen (van 5.534 naar 8.555)⁵¹.

Opvolgingsindicatoren

- Aandeel van het budget dat wordt toegekend aan Verenigingen voor Integratie via Huisvesting voor het aanbieden van huisvestingsoplossingen aan slachtoffers van partnergeweld
- Vrijgemaakte tijdelijke of duurzame wooneenheden voor dit publiek via VIH's en SVK's

Toelichting

VIH

Er bestaan verenigingen in het VIH-systeem die zich vooral richten op vrouwelijke slachtoffers van partnergeweld, onder meer in een opvangtehuis voor alleenstaande vrouwen of vrouwen met kinderen, die in moeilijkheden verkeren en te maken krijgen met het uiteenvallen van het gezin na een sociale, familiale en/of echtelijke crisis.

De opvangstructuur biedt een nabije, multidisciplinaire begeleiding gedurende verschillende maanden. De opvang in een appartement geeft de vrouwen tijd en privacy om te herstellen en de kracht te vinden om een nieuw levensproject op te starten, voor hen en hun kinderen. Het is ook een leerperiode in woningbeheer. Daartoe biedt de vereniging individueel advies en informatiemomenten aan de gezinnen via doelgerichte activiteiten over huisvestingsthema's. Bovendien helpt de vereniging vrouwen een aantal stappen te zetten voor de woning die ze verlaten hebben of verloren zijn en ze ondersteunt hen bij alle stappen die ze moeten zetten om in hun nieuwe woning te trekken.

De opgevangen mensen worden erkend als dakloze. Bijna 80% van de vrouwen en gezinnen die de vzw opvangt, start een nieuw leven in een zelfstandige woning, met name dankzij de partnerschappen met de OVM's binnen artikel 36 van de Brusselse Huisvestingscode.

Zo kunnen ze snel een definitieve woning toewijzen als de opgevangen personen voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van een sociale woning.

⁵¹ Doelstelling vastgelegd voor de covid-19-crisis. Eventueel te herzien op basis van de (waarschijnlijk lagere) groei in 2020..

ACTIE 47

Toelichting (vervolg)

In 2019 werden op deze manier al 60 woningen toegewezen, waardoor slachtoffers van geweld en hun gezin de tijdelijke woning konden verlaten. Het is belangrijk om dit opvangsysteem te behouden en te versterken. Hierdoor kan men immers rechtstreeks overgaan tot een structurele oplossing zonder tijdelijke toekenning van een woning.

Het blijft echter belangrijk om de volgende opdrachten voort te zetten om toegang tot huisvesting mogelijk te maken:

- Slachtoffers van partnergeweld in moeilijkheden steunen, ongeacht of ze alleen of met kinderen zijn, hun bescherming en die van hun kinderen garanderen in situaties van mishandeling
- Alleenstaande vrouwen of vrouwen met kinderen opvangen in een transitappartement om hente ondersteunen
- Slachtoffers van huiselijk geweld begeleiden in de geconventioneerde woningen om de begeleiding die startte tijdens de tijdelijke bewoning te laten voortbestaan via een follow-up na het verblijf
- Onderzoek en steun voor het opzetten van proefprojecten in solidaire woningen om nieuwe oplossingen te vinden voor de behoefte aan woningen voor slachtoffers van huiselijk geweld met of zonder kinderen die het opvangtehuis of de transitwoningen moeten verlaten

SVK

De SVK's zijn een onmisbare partner om de doelstelling van de regering te bereiken om 15.000 Brusselse gezinnen die wachten op een sociale woning een concrete oplossing te bieden..

De regering zal de ontwikkeling van het woningaanbod in SVK's ondersteunen.

De transitwoningen in het beheer van de SVK's krijgen bijzondere steun. Per transitwoning wordt een bedrag van 522,57 euro toegekend. Samen met de sector van de SVK zal worden geëvalueerd of deze steun voldoende is om deze woningen te beheren.

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 48

DE METHODE VAN GLIJDENDE HUUROVEREENKOMSTEN PROMOTEN

Doelstelling

De methode van de glijdende huurovereenkomst promoten bij de hele verenigingssector, omdat die de slachtoffers toelaat hun autonomie terug te winnen.

De methode van de glijdende huurovereenkomst promoten bij de verschillende partijen die betrokken zijn bij de problematiek van slachtoffers van partnergeweld.

Actie

Het gebruik van glijdende huurovereenkomsten stimuleren: een systeem dat de toegang tot huisvesting voor mensen in een financiële en/of sociale situatie vergemakkelijkt⁵² dankzij de tussenkomst van een instantie voor maatschappelijke begeleiding en de omkadering van het proces.

Het gebruik van dit instrument bevorderen als volgende stap in het traject van bijvoorbeeld vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > Brussel Huisvesting

Budgetraming

Het budget is geïntegreerd in de werkingskosten van vzw's voor innovatieve projecten.

Uitvoeringstermijn

Gedurende de gehele legislatuur.

Opvolgingsindicator

Aantal ondertekende glijdende huurovereenkomsten.

⁵² De ontwikkeling van dit systeem wordt uitgelegd in de online brochure op https://huisvesting.brussels.nl/nieuws/nieuwe-brochure-de-glijdende-huurovereenkomst-in-de-praktijk?set_language=nl

ACTIE 48

Toelichting

De regeling van de glijdende huurovereenkomsten werd ingevoegd in de artikelen 263 tot 266 van de Ordonnantie houdende de regionalisering van de woninghuurovereenkomst van 27 juli 2017.

Artikel 2, §1, 33° van de Huisvestingscode definieert de glijdende huurovereenkomst als volgt: "huurovereenkomst voor hoofdverblijfplaats gesloten, met uitdrukkelijk of stilzwijgend akkoord van de hoofdverhuurder, door één van de rechtspersonen gedefinieerd door de Regering om tegelijkertijd het gehuurde goed onder te verhuren aan een persoon die het recht heeft om, na het verstrijken van zijn sociale begeleiding en voor zover de doelstellingen hiervan zijn bereikt, zich de hoofdhuurovereenkomst automatisch te laten overdragen waarbij hij vervolgens de rechtstreekse huurder wordt".

Op 14 maart 2019 werd een uitvoeringsbesluit van de BHR goedgekeurd tot vaststelling van de lijst van de actoren die gemachtigd zijn om het mechanisme van de glijdende huurovereenkomst in de praktijk te brengen.

Dit mechanisme bevordert dus een rechtstreekse en duurzame toegang tot behoorlijke huisvesting voor kwetsbare personen, zowel op financieel als op sociaal vlak. Het gebruik van deze huurovereenkomst moet dus worden aangemoedigd. De toename van het gebruik zal een aanvullend instrument zijn voor de bestaande regelingen, waardoor snel kan worden ingespeeld op de herhuisvestingsbehoeften van vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld.

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 49

OPRICHTING VAN EEN OPVANG- CENTRUM VOOR VROUWEN (MET OF ZONDER KINDEREN) DIE HET SLACHTOFFER ZIJN VAN GEWELD

Doelstelling

Oprichten van een opvangcentrum, een tijdelijke verblijfplaats, waar vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld met of zonder kinderen terecht kunnen in afwachting van een duurzame woonoplossing.

Actie

Oprichten van een nieuw opvangcentrum specifiek voor vrouwen (met of zonder kinderen) die wachten op een woonoplossing.

Voordat het centrum wordt opgericht, wordt een stand van zaken opgemaakt van het bestaande aanbod en van de behoeften, zodat een aangepaste en flexibele plaats kan worden gecreëerd die tegemoetkomt aan de verschillende mogelijke situaties (alleenstaande vrouw/vrouw met kind(eren)).

Een partnerschap opzetten met een of meerdere verenigingen voor de nodige psychosociale begeleiding van de opgevangen personen

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > BGHM
 - > Brussel Huisvesting
 - > GGC
- Partner:
 - > Verenigingssector die instaat voor de psychosociale begeleiding

Budgetraming

5.000.000€

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Uitvoering van de maatregel
- Aantal opgevangen personen
- Opzetten van het partnerschap met de verenigingssector

ACTIE 49

Toelichting

Het project bestaat erin het aantal opvangplaatsen aanzienlijk te verhogen voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld en niet meer thuis kunnen wonen.

Het opvangcentrum moet een antwoord kunnen bieden aan de behoefte van alleenstaande vrouwen of vrouwen met kinderen.

Het moet ook gezien worden als een plaats waar deze kwetsbare personen tot rust kunnen komen en een gepaste sociale begeleiding kunnen krijgen bij het zoeken naar een duurzame woonoplossing.

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 50

INVOERING VAN EEN ALARMSYSTEEM VIA DE APOTHEKEN

Doelstelling

Invoering, via de implementatie van de resolutie van 11 mei 2020 van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, van een specifiek meldingssysteem dat slachtoffers van intrafamiliaal geweld in staat stelt om het geweld op hun persoon aan te geven door zich naar een apotheek te begeven.

Actie

De voorziening "Praat erover met uw apotheker" coördineren op gewestelijk niveau in Brussel:

- In nauw overleg met de vertegenwoordigers van de apothekers en de politiediensten een voorziening ter ondersteuning van slachtoffers van intrafamiliaal geweld oprichten die hen in staat stelt om het geweld waarvan ze het slachtoffer zijn aan te geven door zich naar een apotheek te begeven
- Duidelijke aanbevelingen formuleren voor de apothekers, de politiediensten en de magistraten met betrekking tot de opvang van de slachtoffers, de ontvangst en de follow-up van klachten;
- Zorgen voor informatieverstrekking en bewustmaking van het publiek over deze voorziening

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > Brussel Preventie & Veiligheid
- Partners:
 - > Vertegenwoordigers van apothekers
 - > Politiezones
 - > OCMW's
 - > Verenigingssector
 - > equal.brussels
 - > Brusafe

Budgetraming

Geen gevolgen voor de begroting.

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Effectieve invoering van het systeem
- Evaluatie en monitoring

ACTIE 50

Toelichting

Het meldingssysteem is vergelijkbaar met het systeem dat momenteel wordt getest in andere Europese landen, waaronder Frankrijk en Spanje, en in enkele Waalse gemeenten.

Een eerste analyse van de voorziening toont aan dat de apothekers deze nieuwe opdracht zeer professioneel onthalen, waardoor de auteurs van de resolutie menen dat een gelijkaardig mechanisme zou moeten worden overwogen voor het Brusselse grondgebied.

Bovendien zijn de auteurs van de resolutie van mening dat de apothekers de ontvangen meldingen rechtstreeks moeten kunnen doorgeven aan de ordediensten om het systeem nog doeltreffender te maken.

De maatregel zou ook het voorwerp moeten uitmaken van een openbare mededeling waarbij alle deelnemende partijen betrokken zijn: de politie, de apothekers, de OCMW's en de verenigingen op het terrein.

BESCHERMING EN ONDERSTEUNING

ACTIE 51 HET FENOMEEN VAN TIENERPOOIERS BESTRIJDEN

Doelstelling

Bestaande hefboomen onderzoeken om het fenomeen van tienerpooiers aan te pakken, zowel op regionaal niveau als via overlegstructuren met andere federale entiteiten en instellingen.

Actie

Op basis van de aanbevelingen van de studie van Child Focus over dit onderwerp:

- Met de regionale diensten en organisaties nagaan welke maatregelen kunnen worden genomen om dit probleem aan te pakken.
- Samenwerken met andere entiteiten en de federale overheid via structuren zoals het Nationaal Actieplan tegen gendergeweld.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Brussel Preventie en Veiligheid
 - > Brussel Plaatselijke Besturen
 - > Verenigingen
 - > Federale Staat
 - > IGVM.

Budgetraming

Studie reeds gefinancierd.

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Publicatie van de aanbevelingen van het onderzoek naar tienerpooiers in 2020
- Follow-upacties als antwoord op de aanbevelingen

ACTIE 51

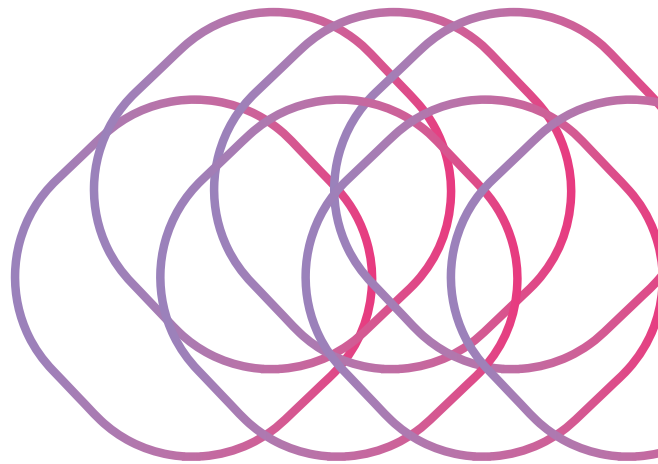
Toelichting

In 2019-2020 subsidieerde Equal.brussels een eerste studie over het fenomeen van tienerpooiers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Een gelijkaardig onderzoek door Child Focus in Vlaanderen leidde tot een eerste actieplan rond het probleem.

De volgende stap is de implementatie van de aanbevelingen met de Brusselse actoren om gewestelijke preventie- en controlemaatregelen uit te werken.

De problematiek moet op een gecoördineerde manier worden aangepakt tussen de federale en de deelstaten via het NAP en het IGVM.

HOOFDSTUK

4

ONDERZOEKEN, VERVOLGINGEN, PROCESRECHT EN BESCHERMINGS- MAATREGELEN

ACTIE 52: OPRICHTING VAN EEN SPECIFIEKE ONTHAALCEL VOOR INTRAFAMILIAAL EN SEKSUEEL GEWELD IN DE POLITIEKANTOREN VAN DE BRUSSELSE POLITIEZONES

ACTIE 53: DE VERBETERING VAN DE PROCESSEN-VERBAAL EN DE ANALYSE VAN DE POLITIESTATISTIEKEN BEVORDEREN

ONDERZOEKEN, VERVOLGINGEN, PROCESRECHTEN BESCHERMINGSMAATREGELEN

ACTIE 52

OPRICHTING VAN EEN SPECIFIEKE ONTHAALCEL VOOR INTRA- FAMILIAAL EN SEKSUEEL GEWELD IN DE POLITIEKANTOREN VAN DE BRUSSELSE POLITIEZONES

Doelstelling

De slachtoffers van intrafamiliaal en seksueel geweld zo goed mogelijk opvangen in de politiekantoren om de ontvangst van de klachten en de behandeling van de klagers in de beste omstandigheden te garanderen door een cel op te richten die zich met deze problemen bezighoudt. De cel moet bestaan uit politieambtenaren die zijn opgeleid en gesensibiliseerd rond deze thema's en de specifieke kenmerken ervan, om secundaire victimisatie te vermijden.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > Brussel Preventie & Veiligheid
 - > Politiezones
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > Slachtofferhulpdiensten

Budgetraming

De opleiding zal gebeuren door Brusafe via het regionaal opleidingsplan.

Actie

Oprichting van een cel die specifiek gewijd is aan intrafamiliaal en seksueel geweld in de politiekantoren van de Brusselse politiezones. Deze cel zal bestaan uit referentieagenten die opgeleid en gesensibiliseerd zijn over deze problemen (in samenwerking met Brusafe, zie de fiche van het hoofdstuk Opleiding).

Bijzondere aandacht besteden aan de inrichting van de politielokalen, zodat de slachtoffers van intrafamiliaal en seksueel geweld in de gepaste omstandigheden kunnen worden ontvangen, zonder dat ze intieme en traumatische feiten moeten onthullen in aanwezigheid van vele personen.

Bijzondere aandacht besteden aan de situatie waarin dit soort feiten gemeld worden, al vanaf de ontvangst in het politiekantoor, om te vermijden dat deze slachtoffers in het openbaar, soms in het midden van een wachtzaal, mondeling de aard van hun klachten moeten uitleggen. Dit om te vermijden dat de slachtoffers afzien van het indienen van een klacht en de agressors ongestraft laten.

Deze maatregel is gekoppeld aan de noodzaak om te beschikken over een betere gegevensinvoer (Actie « Inrichting van een opleidingsmodule 'gender-specifieke gegevensinvoer van de PV's' »).

ACTIE 52

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Effectieve installatie van deze cellen
- Aantal opgevolgde dossiers

Toelichting

De extreem lage meldingspercentages van geweld bevestigen het vermoeden dat er een onbekend aantal slachtoffers is dat geen melding doet. Op basis van de beschikbare statistieken en de slachtofferenquête die in 2010 werd uitgevoerd op initiatief van het IGVM, wordt geschat dat slechts 3,3% van de personen die verklaren slachtoffer te zijn van partnergeweld een klacht indient bij de politie⁵³.

In het licht van de andere vormen van partnergeweld (psychisch, seksueel en economisch) is fysiek geweld veel meer aanwezig in gejuridiseerde situaties (62%) dan naar voren komt uit de situaties die worden gemeld in het slachtofferonderzoek (ongeveer 10%). Dat zou kunnen betekenen dat een groot aantal psychische, seksuele en economische vormen van partnergeweld niet ter kennis komt van de strafrechtelijke diensten.

Wat seksueel geweld betreft, is er in 2018 in de (niet-geslachtsgebonden) misdaadcijfers van de politie sprake van naar schatting 82% misdrijven die niet werden gemeld aan de politie⁵⁴.

Op het vlak van seksisme is er een opmerkelijk verschil tussen de politiegegevens (45 feiten geregistreerd in 2017) en de cijfers uit een prevalentieonderzoek van 2016⁵⁵, waarin 98% van de Belgische vrouwen eenmaal in hun leven het slachtoffer is geweest van straatintimidatie.

⁵³ Charlotte Vanneste, Het strafrechtelijk beleid op het vlak van partnergeweld: een evaluatie van de rechtspraak en de gevolgen ervan inzake recidive, Brussel, maart 2016

⁵⁴ www.stat.federalepolitie.be

⁵⁵ Sexisme bientôt fini ? – Where do we stand on sexism ?, Jump pour l'égalité, 2016.

ACTIE 52

Toelichting (vervolg)

Door gebrek aan opleiding of sensibilisering weigeren sommige politieambtenaren nog steeds klachten te registreren in geval van verkrachting binnen het huwelijk, omdat ze de feiten banaliseren of van mening zijn dat verkrachting niet mogelijk is binnen een koppel, in tegenstrijd met COL4/2006⁵⁶.

De uitvoering van deze omzendbrief, gewoonlijk omzendbrief 'Nultolerantie' genoemd, berust op de benoeming van een referentieagent per politiezone en van een magistraat of een referentiemagistraat per gerechtelijk arrondissement. Het is hun verantwoordelijkheid om de omzendbrief bekend te maken en om op te treden als verbindingspersoon tussen de verschillende institutionele en niet-institutionele actoren die betrokken zijn bij geweld, om interactie te bevorderen en een multidisciplinaire en gecoördineerde aanpak van geweld te garanderen.

Ondanks deze instrumenten heeft een representatieve kwalitatieve studie in Franstalig België⁵⁷ aangetoond dat er nog steeds structurele moeilijkheden zijn wat betreft de reactie van de politie op geweld, in het bijzonder partnergeweld. Deze studie wijst in de eerste plaats op de neiging om de klacht van het slachtoffer te blijven weigeren: deze terughoudendheid is het gevolg van te weinig inzicht in het fenomeen van geweld en de banalisering ervan.

In sommige gevallen gaat het minimaliseren van geweld gepaard met het in twijfel trekken van de verantwoordelijkheid van vrouwen, die schuldig worden geacht aan de gewelddadige situatie waarin zij zich bevinden

Naast de ongepaste en onveilige omstandigheden om klacht in te dienen, wijst de studie ook op het gebrek aan snelheid of proactiviteit van de politiediensten en zelfs op gevallen van weigering om op te treden, zonder rekening te houden met het gevaar waaraan het slachtoffer is blootgesteld.

Een derde probleem betreft het ontbreken van een geïntegreerd beleid met de gespecialiseerde diensten en een onaangepaste doorverwijzing en begeleiding, ook in risicosituaties wanneer de gemelde daden geen inbreuk vormen.

Gezien deze verschillende argumenten lijkt het onontbeerlijk dat er, naar het voorbeeld van de anti-terrorismecellen in de politiekantoren of de anti-graffiticel, een specifieke cel komt voor intra-familiaal en seksueel geweld om dit levensgevaarlijke fenomeen doeltreffend te bestrijden.

⁵⁶ Gemeenschappelijke omzendbrief van de minister van Justitie en van het College van procureurs-generaal betreffende het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld

⁵⁷ Violences faites aux femmes : pourquoi la Police doit jouer son rôle ?, Vie Féminine, Bruxelles, 2018 (http://engrenageinfernal.be/wp-content/uploads/2018/04/Etude2018_RôlePoliceViolences.pdf)

ONDERZOEKEN, VERVOLGINGEN, PROCESRECHTEN BESCHERMINGSMAATREGELEN

ACTIE 53

DE VERBETERING VAN DE PROCESSEN-VERBAAL EN DE ANALYSE VAN DE POLITIE- STATISTIEKEN BEVORDEREN

Doelstelling

De verbetering van de processen-verbaal en de analyse van de politiestatistieken bevorderen via:

- statistieken die zijn uitgesplitst volgens gender
- statistische opvolging van het aantal feminicides in het Brussels Gewest
- verwerking en analyse van de slachtoffer-indicatoren
- sensibilisering van de analisten (regionale en lokale politieagenten) over de problematiek van geweld tegen vrouwen.

Budgetraming

Het budget is geïntegreerd in het budget dat aan het GVPP wordt toegekend.

Uitvoeringstermijn

Tijdens de volledige duur van het GVPP.

Actie

In het kader van het deel 'Analyse' van het Globaal Veiligheids- en Preventieplan van Brussel Preventie & Veiligheid:

- De samenwerking met de 6 Brusselse politiezones vergroten om kwantitatieve en kwalitatieve gegevens te verkrijgen;
- In het kader van de samenwerking BPV/BOPV en de federale politie de beschikbare gendergegevens identificeren en de evolutie volgen van de hervorming van de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) die de invoering van gegevens uitbreidt tot de gegevens over de slachtoffers.

Deze maatregel is gekoppeld aan Actie « Opzetten van een opleidingsmodule 'invoering van pv's vanuit een gendervisie'».

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > Brussel Preventie & Veiligheid (BPV)
- Partners:
 - > equal.brussels
 - > Politie (federaal en lokaal)
 - > Andere partners uit de sector «slachtofferhulp»

ACTIE 53

Opvolgingsindicatoren

Beschikbaarheid van politiestatistieken uitgesplitst volgens het gender van de slachtoffers; uitgevoerde analyses die rekening houden met deze variabele.

Toelichting

Het Verdrag van Istanbul verplicht de publicatie en verspreiding van statistische gegevens over geweld dat onder het verdrag valt.

We kunnen deze internationale verplichting nakomen als we van alle geweldplegingen die onder het Verdrag van Istanbul vallen, beschikken over gegevens van de agressors, van de slachtoffers, hun gender en hun relatie met de agressor, en vooral van de doden binnen koppels of tussen ex-partners.

HOOFDSTUK

5

REGIONALE, NATIONALE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

ACTIE 54: DE COHERENTIE TUSSEN DE BRUSSELSE ACTIEPLANNEN VERZEKEREN

ACTIE 55: OPRICHTING VAN EEN WERKGROEP OM DE INTERFEDERALE EN INTERNATIONALE ASPECTEN VAN DE STRIJD TEGEN GEWELD TE MONITOREN

ACTIE 56: INTERNATIONALE SAMENWERKING EN OVERLEG

REGIONALE, NATIONALE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

ACTIE 54 DE COHERENTIE TUSSEN DE BRUSSELSE ACTIEPLANNEN VERZEKEREN

Doelstelling

Een intersectionele aanpak van geweld promoten door maximaal overleg tussen de verschillende Brusselse actieplannen voor geweld, discriminatie en ongelijkheid.

Actie

Regelmatig overleg organiseren en bijsturen zodat er een wisselwerking is tussen de verschillende Brusselse organen en actieplannen waarvan de thema's elkaar beïnvloeden:

- Het SOGI-plan (sociale oriëntatie en genderidentiteit - coördinator: equal.brussels)
- Het Brussels plan tegen racisme (Coördinator: equal.brussels)
- Het Globaal Preventie- en Veiligheidsplan (Coördinator: Brussel Preventie en Veiligheid)
- Het Brussels Plan betreffende eenoudergezinnen
- De Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen
- De Brusselse Raad voor Personen met een Handicap
- Het intra-Franstalig plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen

Op die manier moet ervoor worden gezorgd dat rekening wordt gehouden met de vele vormen van discriminatie en ongelijkheid en moeten maatregelen worden uitgewerkt in het licht van deze intersectionele aanpak.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Brussel Preventie & Veiligheid
 - > Brusselse raden

Budgetraming

Geen gevolgen voor de begroting.

Uitvoeringstermijn

2020-2024, tijdens de gehele legislatuur.

Opvolgingsindicatoren

- Verslagen van de vergaderingen
- Contacten tussen Coördinatoren en partners
- Ontwikkeling van gecoördineerde acties

ACTIE 54

Toelichting

Artikel 4, § 3 van het Verdrag van Istanbul vereist van de Partijen dat zij de uitvoering van de bepalingen van het Verdrag verzekeren zonder enige discriminatie. Deze bepaling bevat een niet-uitputtende lijst van discriminatiegronden op grond van artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de in Protocol nr. 124 opgenomen lijst.

Bovendien vermeldt de bepaling als discriminatiegronden het geslacht, de seksuele geaardheid, de genderidentiteit, de leeftijd, de gezondheidstoestand, een handicap, de huwelijksstatus, de status van migrant of vluchteling, of van elke andere situatie.

Deze verplichting vloeit voort uit de vaststelling dat discriminatie ten aanzien van bepaalde groepen vrouwen helaas nog steeds wijdverspreid is.

Discriminatie en geweld op basis van genderidentiteit, seksuele geaardheid of ethnoculturele identiteit zijn geen geïsoleerde verschijnselen, maar interageren met elkaar.

Daarom is het zeer belangrijk dat het ontwikkelde beleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest rekening houdt met intersectionele aspecten en met de manier waarop ongelijkheden structureel interageren.

Door de mogelijke kruisbestuiving tussen de verschillende actieplannen regelmatig te evalueren en dankzij de centrale rol van equal.brussels en de andere regionale instellingen is deze intersectionele benadering verzekerd.

REGIONALE, NATIONALE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

ACTIE 55

OPRICHTING VAN EEN WERKGROEP OM DE INTERFEDERALE EN INTERNATIONALE ASPECTEN VAN DE STRIJD TEGEN GEWELD TE MONITOREN

Doelstelling

De interfederale en internationale bijdragen en uitwisselingen moeten worden gecoördineerd en overlegd met andere Brusselse instanties om hun efficiëntie en coherentie te verbeteren.

Actie

Een werkgroep oprichten met equal, Brussel Preventie en Veiligheid en Brussels International om de interfederale aspecten (bijvoorbeeld in het kader van het Nationaal Actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld) en internationale aspecten (bijvoorbeeld in het kader van het Verdrag van Istanbul) van de strijd tegen geweld te bespreken en te coördineren op gewestelijk niveau.

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinatoren:
 - > equal.brussels
 - > Brussels International
 - > Brussel Preventie en Veiligheid

Budgetraming

Geen gevolgen voor de begroting.

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Verslagen van de vergaderingen van deze werkgroep
- Gezamenlijke initiatieven en verslagen

Toelichting

De Brusselse instellingen die belast zijn met de uitvoering van het beleid inzake geweld op vrouwen worden eveneens regelmatig ondervraagd in het kader van internationale en interfederale rapporten en samenwerkingen.

Om de coherentie en efficiëntie van het Brusselse beleid te garanderen, is het dus belangrijk dat ze regelmatig overleggen op basis van hun respectieve bevoegdheden om ervoor te zorgen dat er kwaliteitsvolle en relevante bijdragen worden geleverd aan deze supraregionale samenwerkingen.

REGIONALE, NATIONALE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

ACTIE 56

INTERNATIONALE SAMENWERKING EN OVERLEG

Doelstelling

Voortbouwen op buitenlandse projecten en beleidslijnen, de Brusselse acties evalueren via benchmarking en bijdragen tot internationale samenwerkingen en verdragen.

Actie

Deze collectieve maatregel houdt verschillende acties in:

- Op de hoogte blijven van wat andere landen doen inzake geweld tegen vrouwen via partnerschappen, conferenties en andere initiatieven
- De Brusselse initiatieven bekendmaken in het kader van uitwisselingen met andere gewesten en landen om het ingevoerde beleid te evalueren tegenover internationale normen
- Bijdragen aan rapporten en analyses, bijvoorbeeld in het kader van het Verdrag van Istanbul of het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen
- Het implementeren van de aanbevelingen uit het Verslag van Grevio met het oog op de toepassing door België van het Verdrag van Istanbul, die tot de bevoegdheid van het Brussels Gewest behoren

Verantwoordelijke voor de actie

- Coördinator:
 - > equal.brussels
- Partners:
 - > Brussels International
 - > Institutionele partners
 - > Maatschappelijk middenveld
 - > IGVM

Budgetraming

Geen gevolgen voor de begroting.

Uitvoeringstermijn

2020-2024

Opvolgingsindicatoren

- Verzamelen van aanbevelingen en goede praktijken
- Internationale verslagen en rapporten

ACTIE 56

Toelichting

Ondanks het regionale karakter van dit plan is het ook belangrijk om het te evalueren in het licht van de nationale en internationale samenwerkingen en normen.

Door de ratificatie van het Verdrag van Istanbul verbindt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich ertoe geweld op vrouwen te bestrijden.

Deze verbintenis biedt ook de mogelijkheid om voort te bouwen op wat in andere landen is ontwikkeld om geweld te voorkomen en te bestrijden.

De bijdrage aan de nationale en internationale rapporten vergemakkelijkt de internationale samenwerkingen en uitwisselingen en de afstemming van het Brusselse beleid op de expertise en ervaring van andere regio's en landen.

Het Verdrag van Istanbul voorziet in een monitoring-mechanisme om het uitvoeringsniveau van de partijen te beoordelen.

Dit monitoringmechanisme omvat twee pijlers: de Expertengroep voor de bestrijding van geweld op vrouwen en huiselijk geweld (GREVIO), een orgaan van onafhankelijke deskundigen, en het Comité van de Partijen, een politiek orgaan bestaande uit officiële vertegenwoordigers van de Partijen bij het verdrag.

De Expertengroep voor de bestrijding van geweld op vrouwen en huiselijk geweld (GREVIO) is een onafhankelijk controleorgaan van mensenrechten dat belast is met de monitoring van de uitvoering van het Verdrag van Istanbul door de Partijen bij het verdrag.

Het bestaat uit 15 onafhankelijke en onpartijdige experten die worden benoemd op basis van hun erkende expertise op het gebied van mensenrechten, gelijkheid van vrouwen en mannen, geweld op vrouwen en/of bijstand en bescherming van slachtoffers.

Dit orgaan zal periodiek verslag uitbrengen. De verslagen moeten ook aan alle parlementen worden voorgelegd.

WOORDENLIJST

ANG:	Algemene Nationale Gegevensbank
BBHR:	Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering
BHG:	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
BISA:	Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse
BM:	Brussel Mobiliteit
BPB:	Brussel Plaatselijke Besturen
BPV:	Brussel Preventie & Veiligheid
BRUSAFE:	Gewestelijke School voor Veiligheids-, Preventie- en Hulpdienstberoepen
CAM:	Gewestelijke commissie voor actieve modi
DWC:	Duurzaam wijkcontract
ES:	Effectenstudie
GBP:	Gewestelijk Bestemmingsplan
GemOP:	Gemeentelijk Ontwikkelingsplan
GIP:	Gewestelijke en intercommunale politieschool
GPDO:	Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling
GSOB:	Gewestelijke School voor Openbaar Bestuur
GVPP:	Globaal Veiligheids- en Preventieplan
IGVM:	Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
IIS:	Interfederaal Instituut voor de Statistiek
MAAS:	Mobility as a Service
MER:	Milieueffectenrapport
MIVB:	Maatschappij voor Intercommunaal Vervoer te Brussel
NAP:	Nationaal actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld
OVM:	Openbare Vastgoedmaatschappij
RPA:	Richtplan van Aanleg
SVC:	Stadsvernieuwingscontract
SVK:	Sociaal verhuurkantoor
VIH:	Verenigingen voor Integratie door Huisvesting
VTE:	Voltijds equivalent
ZSG:	Zorgcentrum na Seksueel geweld

equal.brussels
gelijke kansen | égalité des chances

**BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE REGERING**

Verantwoordelijke uitgever Nawal Ben Hamou
Regentenlaan 21-23, 1000 Brussel